

Déliháb

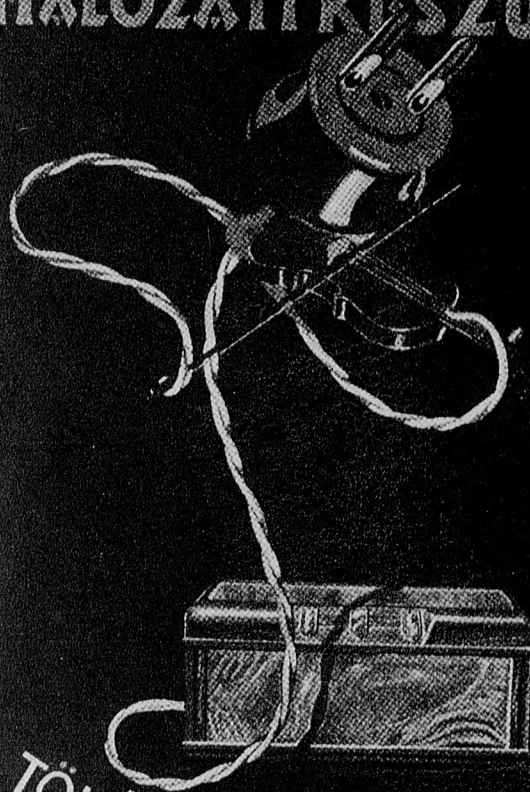
Gaál Franciska

30
FILLÉR.

M. ÉVF. 30. SZÁM
BUDAPEST 1930 JULIUS 26
MEGJEI ENIK MINDEN SZOMBATON

PHILIPS

HÁLÓZATI KÉSZÜLÉK

TÖKÉLETES ZENÉT NYUJT

Lehár Ferenc a dolgozószobájában

a következőket mondja: „Berlinnek érzem magam — írja, — mert a legnagyobb sikereimet itt arattam; bécsinek, mert ottan indultam el, de ha őszinte akarok lenni, meg kell vallanom, hogy szívbemben mindörökké magyar, a puszták fia, maradok. Az a toll, amellyel most is írok, kolozsvári emlékem abból a városból, amelyet sohasem tudok elfelejteni.” Ilyeneket ír Lehár Ferenc, annak ellenére, hogy szülőhazája elfelejtette őt ünnepelni.

A „Déli-báb” ki akarta venni a részét a maga módja szerint ünnepléséből és ezért levélileg megkérdeztük tőle, hogy mikor csinálhatnánk vele egy hosszabb intervjút. A válasz azonban hetekig késett, míg végre most levelet hozott a pósta Lehár Ferencről. Kiderült, hogy leveleinket csak most kapta kézhez, mert néhány hónapig állandóan más és más városban vendégként vendégként operettjeit. Olyan kedvesen mentegetőzik leveleiben, mintha valami kis kezdő volna, akinek életbevágóan fontos, hogy legalább néhány sor megjelenjen róla a „Déli-báb”-ban.

Két nappal később becsöngettem a ischli Lehár-villa kapuján. Néhány pillanat múlva a villa legféltve őrzöt-

tebb szobájában, a dolgozószobában állottam Lehár Ferenc társaságában. Az íróasztalán néhány kottalap, amelyen a mester most végzi az utolsó simításokat. Lehár ugyancsak most fejezte be új operettjét, amely Hermann Bahr a „Sztár” című vígjátékából készült.

— Mindig szeretettel állok a „Déli-báb” rendelkezésére. — kezdte Lehár Ferenc, — amelynek minden egyes számát figyelmesen végignézem. Általában nagyon szeretek olvasni. Némégiben — Isten tudja hányadszor — újból elolvastam Jókai Mór „Aranyember” című regényét, amely külön érdekességet rejt magában az én számomra.

Az „Aranyember” egyes figurái és azoknak élete ugyanis nagyon sokban egyezik a mi esaládunk tagjaiéval.

Lehár Ferenc egy pillanatra elhallgat, azután benyúl íróasztalának egyik fiókjába, amelyből gondosan átkötött, elsárgult leveleket vesz elő. Lassan bogozza ki a szalagot és olyan szeretettel, féltő gonddal huzogatja ki egymás után az elfakult írásokat, mintha minden egyes papírdarab vagyont érő kincs lenne.

Lehár Ferenc hatéves korában az édesanyjával

— Ez az én legkedvesebb olvasmányom — mutat rájuk szeretettel. — Az édesanyám levelei, amelyeket Tóni bátyámhoz írt. (Lehár bátyja Lehár Antal tábornok.)

Ezek a levelek az én legszentebb emlékeim, amelyeket nem győzők elégszer elolvasni.

Tóni bátyám nem is szerethetett volna nagyobb örömet annál, minthogy ezeket a drága frásokat születésnap ajándékként könyvben kiadatta. Amikor felolvasok most néhány levelet belőlük, nem vezérel más, csak az, hogy édesanyámnak emléket állítsak.

Ezt a levelet 1896-ban írta édesanyám Tóni bátyámnak. Többek közt ezt írja rólam:

„Tehát Franzról akarsz hallani. Tulajdonképpen jól van, illetve ezt akarja velünk elhíletni. De ha őt alaposan tanulmányozzuk, akkor az embernek rossz érzései támadnak. Egyszóval: Franz nem teljesen egészséges. Mert elképzelhetetlen, hogy egy egészséges ember ne tudjon uralkodni önmagán. Egy sürgős munka jött. A Tatjana premiérje lesz Leipzigban, de attól fűg, hogy Franz ideje-

korán elkészül-e a korrekciójával. No de mit csinál Franz? Felkel reggel nyolc órákor. Fárdik. Ujságot olvas. Azután reggelizik. Utána dolgozik, alig egy félórát. Villásreggeli. Azután megint olvas. Valami munka. Ebéd. Ezután alszik délután négy óráig. Zuhanyozás. Utána munka, minden ambíció nélkül. Néha éjszakákon keresztül dolgozik. Azután merevgöresőt kap az ujjaiiban, borzasztókat álmodik, amiből erős fejförgésekkel ébred. És ekkor jönnek idők, amikor egyáltalában nem dolgozik.

Franz úgy a budapesti Operaház igazgatójának, Káldynak, mint a bécsi kiadónak, Hofbauernek akar írni. Szerintem mindegyik magától kell jönnie. Ő százszerekről álmodik, de azt hiszem, hogy ebben nagyon fog esalódni. Hogy ő könnyelműen gazdálkodott, elképzelheted. Eladta a zongoráját és a hegedűjét, sőt még adósságai vannak. Mindene oda veszett.”

— Ugyanebben az évben kelt Budapestem anyám egy másik levele, amelyből a következő részletet olvasom fel:

„Mindenekelőtt Franzról. Mikor a legnagyobb gondban voltunk miatta, egyszerre csak előkerült. Mint egy igazi művész. Ferde nyakkendővel. Felteghajtó kabátjával. Gyűrű nélkül, óralánc nélkül. Nyakkendőfül nélkül. Ugy, ahogy mondtam: mint egy igazi művész. „Mit szólnak a sikeremhez?” volt az ő első szava. Szerencsére idejekorán összeszedtem magamat, lesiklott a tekintetem összegyűrt ruhájáról és ki tudtam nyögni ezt a szót, hogy: „gratulátok”. És ő tovább beszélt: „Ó, ti majd még meglátjátok. Sohasem akartatok hinni nekem” és ehhez hasonlók. Azóta minden úgy megy, mint eddig. Franz egy balettbetétet csinál, remél és álmodozik. Majd jött a levélhordó és hozott Franznak 51 forint lantimét az első két előadásról. És most várhat egy hónapig a következő elszámolásig. Ez az első siker! 41 forintot megtartott Franz magának és 10-et adott nekem. Rögtön vettem jót érte. Franz Leipzigban 170 forintot adott ki és mindent elzálogosított. Most Prága van kilátásban. Franz egy hónapig akar ott maradni és mindent egyedül belanítani. Mibe fog ez kerülni? Mindenütt így lesz ez, ahol Franznak premiérje lesz, hogy ő háromszor annyit költ, mint amennyit kap? Tehát ez az irigylére méltó élete egy művésznek? Oh, hogyha én mindazt leírhatnám neked, amit gondolatban véled beszélek!”

Könnyes mosoly fut végig Lehár arcán, amikor a következő levélrészletet olvassa fel, amelyet szintén budapesti keltezés jelez:

„A „Tatjana” premiérjének napján Franz egy nagy kellemetlenséget csinált. Nem tudom, hogy neked, mint tisztnek, hogy meséljem el pírulás nélkül. Hogy rövid legyen: Vele lenni a premiérelőtti napon udvari ebéd volt. Herceg Lobkowitz városparancsnok megemlégette a királynak, hogy egy budapesti katonakarmester operájának premiérje lesz. Öjel-

sége megkérdezte, hogy melyik regimentből. Másnap katonai parádé volt. Franz éjjel két órákor jött haza és még odaszólt nekem, hogy nem tudja kirukkolt-e vagy sem. Azután elaludtunk. Franz nem rukkolt ki. A parádén őfelsége érdeklődött a katonakarmester után, akit az operát írta. — Franznak ez mellékes!"

Két évvel későbbi levél kerül most a kezünkbe. Lehár alig tudja felolvasni a meghatottságtól. A következő levélfőredék az anyai szeretet egyik legnagyobb bizonyítéka:

„Hofbauer kiadó beperelte Káldy igazgatót 200 forint miatt. Emiatt az opera szenvedni fog. Ez más színpadokon is előfordulhat. Franz sürgősen kéri engedélyemet, hogy az operát a kiadótól megvegye. Így hát megadtam az engedélyt, hogy feleljen a házukra 2000 forintot. Franz megvette az operát 1500 forintért. Így most Franz a saját kiadója és öröme határtalan.

Amint tudod, mináig csak arra törekedtem, hogy ne legyen adósságunk. Most minden el van zálogosítva. Sőt még a ház is meg van terhelve. Minden tiéritek! Gyermekeim, én meglettem azt, ami módomban állott. A jó Isten velünk lesz."

Egy 1902-es dátumú levél már tele van bizakodással. Lehár édesanyja ezt a levelet már Bécsből írja idősebbik fiának, amelynek minden egyes sora megelégedettséget és boldogságot árul el:

„Irod leveledben, hogy te Franz miatt nyugtalan vagy. De miért? Franznak még életében sohasem ment ilyen jól. És én még sohasem láttam ilyen megelégedetten dolgozni. Operát már körülbelül kész, hétfőn lesz a „bécsi asszonyok" rendezőpróbája. Giverré úgy szereti az operettet, hogy már kívülről tudja szerepét. A direktorok magukon kívül vannak az örömtől. Én nagyon boldog vagyok, hogy ilyen jól megy és hogy most mind a három gyerekem megelégedett. Így legyen mindig."

Most már egymásutánban jönnek az örömteli és anyai büszkeségtől átitatott levelek. Beszámoló az „Isteni férj", a „Drótostót" és a „Vigözvegy" premijéinek nagy sikereiről. Tíz év múlt el az első levél megírása óta és Lehár Ferenc már a szó legszorosabb értelmében bearrivált egész Európában. Most már nincs szó adósságról és küzködésekről, sőt éppen az ellenkezőjéről:

„Franz lakása istenien néz ki. Ahova csak néz az ember, mindenütt koszorúk, virágok bőséges ajándó sorokkal. Valóságos orgona- és rózsakerék. Amikor a szalónba léptem, a káprázatos látvány egészen megrendített. Minden szeretettel álltál. Franz szalónruhában volt, miután meg volt hiva vatahova. Egyik szobából a másikba mentünk. Franz meg-

Lehár Ferenc felesége

mutatott nekem mindent. Ugy jött nekem elő, mint egy király. Vajon sejtette-e Franz, hogy mi megy az én szívemben végbe? A legszívesebben letérdeltem volna és megköszöntem volna a jó Istennek ezt a nagy boldogságot."

Már csak egy levél van az őszhajú mester kezében.

— Ez volt az utolsó levél, amelyet Tóninak írt — mondja — és fátyolos hangon olvasni kezdi:

„Franznak azonban örökké háts lesznek, hogy a nagy gondokat levette a vállamról. A jó Isten jutalmazza meg érte."

— Rövid idő múlva meghalt a mi drága jó anyánk — fejezi be a beszégetést Lehár Ferenc, — akinek minden gondolata, minden cselekedete csak mi voltunk. Mindent, ami övele kapcsolatos, csak egy szóval lehet kifejezni és ez a szó — szeretet.

Lehár Ferenc elhallgat. Egyideig mindketlen szótlanul ülünk egymás mellett. A nyáresti szél hirtelen utat tör magának a nyitott ablakon keresztül és felkapja az íróasztalon heverő egyik elsárgult levelet, amely zizegve száll a levegőben, majd Lehár Ferenc szívének csapódik. Talán az édesanyja üzenete volt. . . . Szilágyi Odón.

Nehéz zsidónak lenni..

Irta: Feld Mátyás „Nincs már zsidó Pesten” című darabjából Erdélyi Mihály.

Szövegírók: Békeffy István, Harmath Imre és Kellér Dezső.

Zeneszerzők: Farnos Eszter „Az újév után nem alszom” című egyetlen új dal komponistája, Helényi-Heidelberg Albert, Lajtai Lajos és Szánthó Mihály.

Kritika:

Mese: Kohn-Kedves Manó (Feren-czy Károly) végképp el akarja hagyni Budapestet, mert egy barátja megsértette. Hiába könyörögnek neki Hólyag Vili, Budapest Don Juanja (Fodor

Arthur), Tyukodi Sári (Somogyi Nusí), Csinos Fáni (Kerékgyártó Olga) és Kveksilber Salamon (Kabos Gyula), a legjobb barátai, Manó elhatározása végleges. Salamon, akinek körülbelül olyan foglalkozása van, mint Róbert bácsinak, erre bücsüestélyt ad Manó tiszteletére. A mulatozást egy detektív megjelenése zavarja meg, aki leplezi az álljtékony Salamon üzemeit és kitoloncoltatja Kveksilber urat Magyarországról fiával: Pityuval (Major István) együtt.

Salamon Pityuval és Manóval együtt repülőgépen akarja elhagyni az országot, de Ladányban kényszerleszállást

Fodor Artur és Somogyi Nusí

Kmochné és Feren-czy Károly

Budapesti Színház — Nehéz zsidónak lenni (Áldor ielv.)

kell végeznie. Manó itt megismerkedik Töpörtyű Ábrissal (Falussi István), a dúsgazdag paraszttal és annak bájos eladó leányával, Rozáliával (Kmochné). Bár a Töpörtyű-hajdon bízalmasan csúnya, Manó mégis megkéri a kezét, tekintettel hatalmas vagyonára. Manónak különben egyéb céljai is vannak. Vissza akarja vonatni Salamon barátja ellen kiadott kitoloncolási végzést, amely csak akkor történhetik meg, ha száz vagyonos zsidót hoz vissza az országba. Manó megkezdí a vagyonos zsidók visszahívását és már a kilencvenkilencediknél

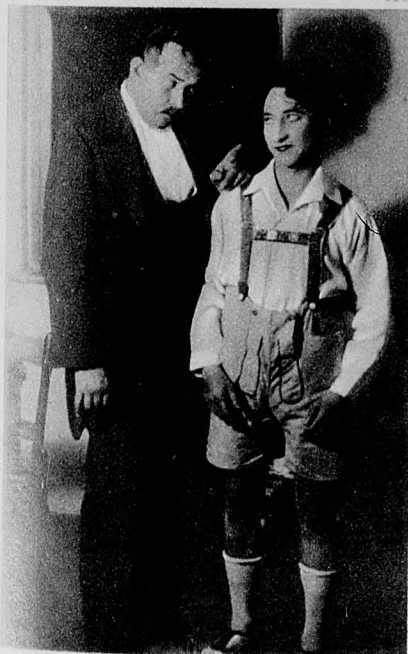
Kabos Gyula

tart, de a századikat sehogy sem tudja felhajszozni.

Hetek telnek el így, amíg végre rájön arra, hogy a századik vagyonos ő lehet. Most már visszatérhet Salamon Pestre, ahol azonban kiderül, hogy a száz visszahozott zsidó között sok a büntetett előéletű. Végre azonban mégis minden rendbejön és mindenki rátalál a párjára.

Szereplők: *Kerégyártó Olga, Kmochné, Lészay Kató, Somogyi Nusi, Fereny Károly, Fodor Arthur, Falussi István, Kabos Gyula, Major István és Nagy Sándor.*

Karmester: Szánthó Mihály.

Kabos Gyula és Major István

Somogyi Nusi és Fereny Károly

Budapesti Színház — Nehéz zsidónak lenni (Áldor felv.)

Schildkraut találkozás I. FERENC JÓZSEFFEL

Halálának híre megint csak — ezúttal utoljára — Rudolf Schildkraut felé irányította az érdeklődés reflektorfényét. A külföldi nagy lapok hasábos cikkeiben méltatják a nagy színész érdemeit és igyekeznek mindenki elmondani utolsó találkozását vagy legjellemzőbb élményét az öreg Schildkrauttal. Ezek a visszaemlékezések távolról sem olyan érdekesek azonban, mint az a kis történet, amelyet a körüti művészkávéház egyik asztalánál mesélt el egy öreg, nyugdíjas színész, aki hőskorában német színpadokon játszott s évtizedekig legjobb barátságban volt a világ legnagyobb Shylockjával.

Schildkraut pályájának rengeteg emléke között

legféltettebben és a legnagyobb gonddal egy levelet őrzött.

Bizonyos, hogy a levél tényleg nem mindennapi volt, mert hiszen kevés polgárember büszkélkedhetett azzal, hogy Ferenc József, a császár levelez vele. A levél különben Schildkraut ajándékként a Rathaus múzeumának színesszobájában lelhető fel. Szövege a következő:

Kedves Schildkraut!

Hogy tegnapi, igen szórakoztató és nemes játékát valamiképpen viszonzom, ötszáz arannyal próbálom a nekem jutott élvezetet meghálálni. Különbösen pedig ha valamire szüksége van, forduljon eddigi pártfogójához...

I. Ferenc József.

Régen volt az, amikor Schildkraut Rudolf találkozott az osztrák császárral. A kilencvenes évek elején, mintegy negyven esztendővel ezelőtt. Akkor még nem az „öreg” Schildkraut, hanem egy délceg fiatalember állott szembe Ferenc Józseffel. Persze a találkozás csak véletlenül történhetett, hiszen a merev, spanyol etikett nem engedhette volna, hogy egy színész, pláne, aki legnagyobb sikereit zsargon színpadokon és szerepekben aratta — a császár elé járulhasson.

A találkozás Schrott Katalin lánzi villájában játszódott le, amely közvet-

lenül a schönbrunni kastély mellett épült. A császár, ha történetesen nyaralójában tartózkodott,

egy reggelen sem mulasztotta el, hogy kedvenc színésznőjét, az osztrákok „Nagy Katalin”-ját fel ne keresse.

A császárnak külön kulesa volt a Schrott-villa hátsó kapujához — feltűnés nélkül, észrevétlenül jött és távozott, nehogy állandóan bámszokdók tömege vegye körül.

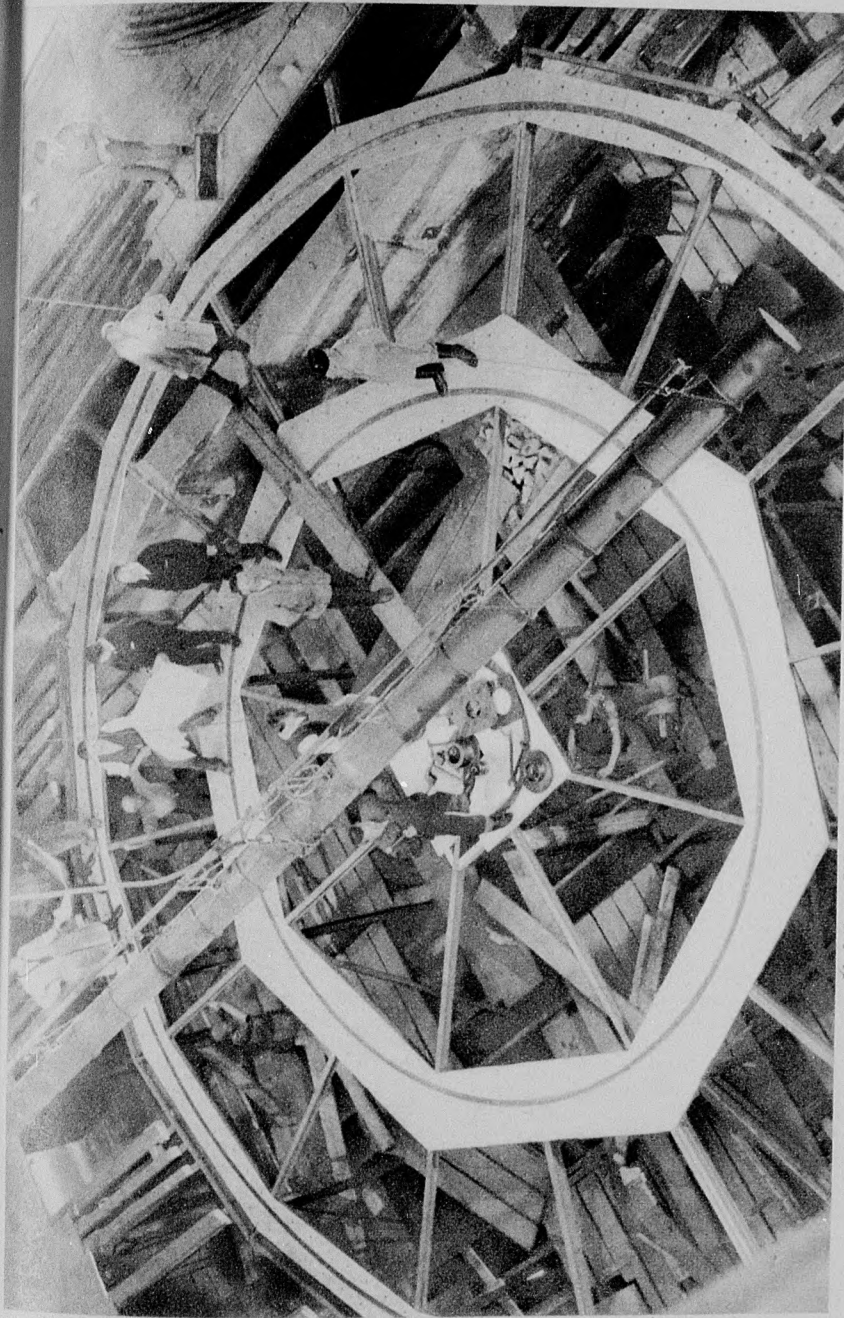
A szóbanforgó reggelen kisebb társaságot látott vendégül Schrott Katalin, nem tudva azt, hogy a császár előző este Schönbrunnba érkezett. Vendégei között volt Rudolf Schildkraut is, aki abban az időben Bécs legünnepeltebb sztárjai közé tartozott. A vendéglátó háziasszony mulattatására a maga eredeti, utólréhetetlen stílusában néhány humoros verset szavalt a nagy művész, amikor

hirtelen nyílt a kert kisajtaja és mindenki legnagyobb meglepetésére megjelent a társaság asztalánál — a király.

Ijedt csend következett, Schildkrautnak torkán akadt a szó, de Ferenc József inlett, hogy csak folytassa. A király azután maga is leült az egyik székre. Schrott Katalin kérésére Schildkraut azután elmondotta a Shylock nagy jelenetét is váratlan közönségének. Több mint egy félóraig tartott a rögtönzött előadás, amelyet követő napon Schrott Katalin közvetítésével Schildkraut a fenti levelet kapta.

A levél különben a nagy primadonna levélpapírosán íródott minden valószínűség szerint, szintén a lánzi villában, ahol a király kedvenc színésznője igen melegen protezsálhatta Schildkrautot. Aki ha nem is volt udvarképes, de annál nagyobb művész.

Büszkén őrizte ezt a levelet évtizedeken keresztül Schildkraut és csak legjobb barátainak mondotta el annak történetét. Ugy érezte, kötelezi a diszkréció. Mikor azután a király meghalt és nem sokkal később a Burg is gazdát cserélt, az öreg művész a múzeumnak ajándékozta féltett kincsét,

Építik a Vigzinbázhban a forgozimpadot (Paál Sándor felvé.)

FEL

mellett
sen nya-

ta el,
oszt-
el ne

völl a
- feltü-
es távo-
zkodók

bb tár-
Kata-
császár
kezett.
Schild-
Bécs
tozott.
attata-
etetlen
et sza-

és
eté-
ulá-

kraut-
Terenc
sa. A
egyik
child-
ylock
sége-
pól, a
nyető
sével

onna
való-
vil-
nész-
bild-
rké-

ede-
leg-
nak
lisz-
hajt
dat
nak

* Az erüstfalu város titkai *

Szöke Szakál kitűnő autója nyolevan kilométeres sebességgel szárguldott Uj-Babelsberg felé. A tükörsíma és nyílegyenes országúton általában mindenki rohant. Motorkerékpárok, apró tura-autók, a kutyák, a kertekből idetévedt csirkék és libák mind rohantak, mintha valami rejtélyes, óriási mágnesként vonzana mindenkit a csodálatos filmváros. Hirtelen zöld, kék, lila, sárga és piros házak tűnnek ki a fák közül. Amerikai stílusban épült laposfedelű, símafalu házak. *Egész város csupa élénk színűre festett épülettel.* Szöke Szakál megmagyarázza, hogy ez még nem Babelsberg. Csak egy új kertváros, melyet igen merész fantáziával és kedvderítő színekkel építettek fel. Azt mondják, hogy ilyen vidám és harsány színek között az ember nem lehet pesszimista. Az autó hirtelen egy fenyőerdőbe kanyarodik, a nyolevan kilométeres sebességet kilencvenre fokozzuk, mert kissé kiszélesedik, az út végén széles, lárt kapu, fölötte és körülötte lámpák. E pillanatban az autó olyan váratlanul fékezett, hogy majdnem kizuhantunk a kocsiból. És ugyanakkor a kapu fölött és a kapu mögött látható óriási filmváros minden pontján vörös lámpák gyulladtak ki.

— Hangosfilmet vesznek fel valamelyik műteremben — súgja a fülembé Szöke Szakál —

Híenkor tilos a filmvárosban autóval járni, hangosan beszélni,

sőt a felvételi teremben megkérik a jelenlévőket, hogy lehetőleg lélekzelet se vegyenek! Néhány perc múlva a vörös lámpák kialusznak, tovább lehet menni.

A kaputól néhány méternyire kilométernyi hosszúságban gigantikus nagy hombárok. Ezek a diszletraktárok.

Egész városokat lehet itt bérelni.

Az ember azt mondja a raktárnoknak: szükségem van egy newyorki uccára

felhőkarcolókkal, autóforgalommal és magas vasúttal! És néhány perc múlva már hozzák is a gipszből készült tökéletes modelleket, a játékautókat és vasutakat, melyek a filmen tökéletes illuziót keltenek. Több ezer különböző stílusban épült szoba, hindu templomok, vízőzön előtti szörnyetegek, fantaszlikus szobrok, oszlopok, lépcsők, drága festmények, takarók, függönyök, csillárok, lovagi felszerelések sorakoznak egymás mellett véget nem érő sorban. Mérheterlen érték. Nincs az a vakmerő és képtelen kelléktárgy, amely ne lenne meg ebben a széduletes raktárban. Kínai kard vagy holtentotta bálvány. Eszkimó szánkó vagy Mária Terézia korabeli batár. És a rengeteg műhelyben éjjel-nappal folyton dolgoznak. Bútorokat, szobrokat, kastély-kerítéseket, csillárokat, hangszereket. Mindent, amire csak felvétel közben szükség lehet. Tízernyi dolgot. Fantaszlikus, középkori stílusban épített uccasoron át haladunk az egyik műterem felé. Ezeknek a házaknak csak homlokzatuk van, a hátuk fagerenda, kulisszavázon és méshabarcos. De szemközt nézve csodálatosan tömör és komoly benyomást tesznek. Kocsmák, üzletek sorakoznak egymás mellett, az egyik előtt éppen mulatozó társaság gyülekezik biedermeir ruhákban.

Belépünk a műterembe. Fekete függönyt lebbentek félre és a meglepetéstől szinte lenyűgözve állok. Óriási sziklás vidék, feyvesekkel koszorózott erdei út, égbe nyúló hegyormok, melyeket napfény aranyoz meg. Csobogva szalad a patak, a szikla falából vizeses zuhog. *És mindez kulissza.* A szabadban nem kapja meg az operatőr a kívánt fényhatást, megépítik tehát a műteremben. Széles folyosón haladunk át. Egy függönyös, tapétázott ajtó mögött azután egyszerre feltárul az új mesevilág: a hangosfilmfelvevőterem. E pillanatban csakugyan hangos. Vagy hús ember kiabál, rendez, utasít. Az első benyomás: mintha csak a budapesti Studió-

ban lakás, csak kár, hogy építik jobban

A telep igazgatója több gondot fordítana rá, egy-egy év alatt a legterjedtebb fürdőhely lenne.

Az a két magasrangú katonatisztstrandon *Raics* altábornagy és *Bobroviczky* tábornok. Tekintettel arra, hogy reggel tíz órától késő délutánig nem áll meg vonat *Aligánál*, valami más alkalmatosság után kell néznünk, hogy tovább mehessünk. Hála Istennek, lehet autót bérelni a főpincér úrtól, aki *Szabadtig* „*polom*” tízenhárom pengőért a néhány kilométerért. Mit lehet

Bartos Gyula, a Nemzeti színház művésze a világosi strandon

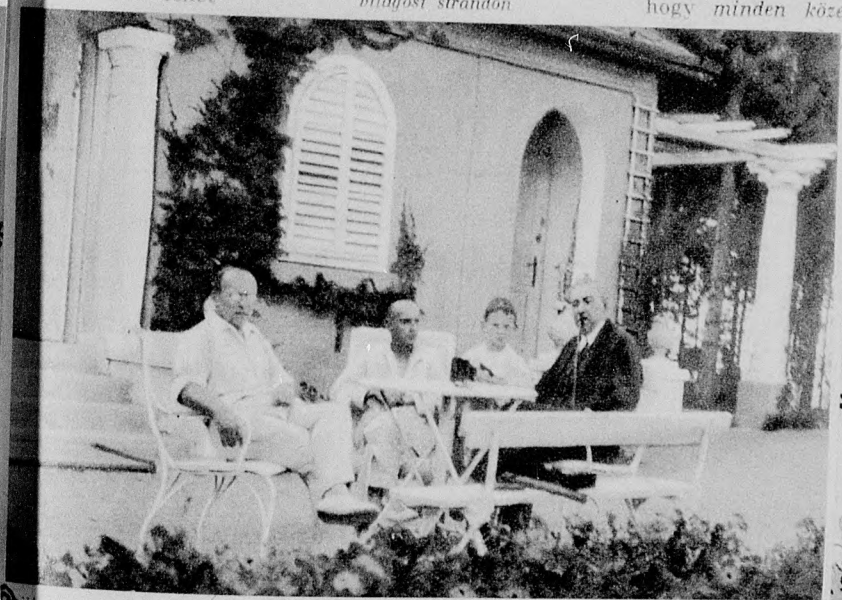
tenni, meg kell adni a pénzt, amelyért *Pesten* az egész várost bebarangolhatjuk. Már csak azért is érdemes volt ezt az összeget megfizetni, mert így alkalmunk volt meggyőződni arról, hogy milyenek a *balatoni autoulak*. Azt hiszem, egyetértenek velem, ha kijelentem, hogy

soha ilyen rossz úton nem autóztam,

mint *Aliga*, *Világos* és *Szabadi* között. Igazán, nagy örömmre szolgált hát, amikor feltűnt előttem

Balatonvilágos.

Itt már több élet van, mint *Aligán*. Ennek egyik oka az, hogy minden közel

Homich Károly, Beleznay Károly, ifj. Beleznay Andor és Beleznay Andor helyettes államtitkár szabadi villájuk előtt

A siófoki strandolók régen, harminc évvel ezelőtt (Ellinger felvétele Hirsch Ottó műterméből)

van az állomáshoz és a strandhoz. Az első színész, akivel a Balaton mellett találkozunk, *Bartos Gyula*, a Nemzeti Színház kitűnő művésze, aki feleségével és kislányával nyaral itt. Rajta kívül egész művészkolónia lakik *Világoson*. *Márkus László*, az *Operaház* főrendezője kora reggeltől késő estig kint van a strandon és élvezi a *Balaton*. A fürdőzők közül *Bródy Istvánt*, a Magyar Színház főrendezőjét szeretik legjobban talán, mert neki mindig van egy-két jóízű története a strandolók mulattatására. Erről különben hőségesen gondoskodik *Tábori Kornél* is, aki a múlt héten humoros felolvasást tartott itt nagy sikerrel. A színházi emberek sorát *Juhl doktor*, a Magyar Színház igazgatója zárja be, aki itt készíti elő a jövő szezont, amely, reméljük, számára világos lesz és nem sötét. No de ülünk fel az autónkra és menjünk tovább. Látják, kérem, azt a sok száz boldogan énekelgető, nevetgélő gyermeket? Ezek

dégei ezek a friss magyar hajtások, akiknek életet, erőt és egészséget jelent, hogy akadt néhány ember, aki segít rajtuk és friss levegőhöz juttatja őket. *Szabadi* egyébként egyike a legkedvesebb helyeknek a *Balaton* mellett. A parton másfél kilométer hosszúságban egymás mellett szebbnél szebb villák sorakoznak — mindegyik, mint egy-egy kis tündérbástya.

Hét évvel ezelőtt itt még csak kopár pusztaság volt.

De akadt egy vállalkozó szellemű férfi, *Beleznay Andor*, aki telket vásárolt és építkezni kezdett. Ahogy ő maga mesélte nekem, mindenki kinevette őt ezért a vakmerő ötletért. Közben elkészült a *Beleznay-villa*, a régi magyar kuriák stílusában és a család *Beleznay* helyettes államtitkárral az élén bevonult a nyári lakba, nem törődve azzal, hogy körülöttük senki sem lakik. Ma több mint száz villa épült fel körülöttük, amelyeknek tulajdonosai valamennyien a középosztályból kerültek ki.

Ezek után ülünk megint csak vissza

Szabadi

lakói. A *Rákóczi-nő-üdülőtelep* ven-

Szaplonczay Éva, a Miss Hungária és Relle Gabriella jacht-kiránduláson
(Hirsch Ottó, Siófok felv.)

Biller Irén Siófokon partisi strandruhájában

az autóba és folytassuk utunkat. Hölgyeim és uraim, következő állomásunk

Siófok.

Előjáróban azonnal be kell vallani, hogy mégis csak Siófok a legkultúraltabb fürdőhelye a Balatonnak, bármennyire szidják is egyesek. Amint hallom, a telep igazgatósága tavasszal háromszázötvenezer pengőt fordított a fürdőhely fejlesztésére. Ez meg is látszik. A telep szebb, mint valaha. A múltot bosszabra építették és szélesebbre, hogy a jövőben több andalgó szerelemes-

par terjen el rajta. Természetesen mincsen öröm öröm nélkül. Itt is vannak hibák, amelyek sürgős korrigálásra szorulnak. Elsősorban a drágaság, amelyben a fürdőigazgatóság szállodái vezetnek.

Olyan drágák a penzióárak, amennyiért a legelkelőbb külföldi fürdőhelyen is pompásan lehet élni.

A másik hiba a rossz hajóközlekedés Siófok és Balatonfüred között. Este fél héttől kezdve nem lehet átjönni Füredről Siófokra, amellyel teljesen megbénítják a két part közti forgalmat.

Egyébként a balatonparti sétányon még egy változás észlelhető. Az egyik szögletben ugyanis hatalmas ketrec áll, amelyben négy levágott szárnyú golya tanyázik. Hogyan kerülnek ide ezek a golyák — kérdezi mindenki, aki először megy le a Balaton partjára. A szezon kezdetén a parti szállodák lakói azzal a panasszal fordultak az igazgatósághoz, hogy képtelenek aludni a Balatonban elszaporodott békák éjszakai koncertjétől. A panaszokat igyekeztek azonnal orvosolni, de semmiféle módszerrel sem tudták kipusztítani a hivatlan brekegő fürdővendégeket. A békák pokoli koncertje odáig fajult, hogy a szálló vendégei ki akartak költözködni. A telep igaz-

Vitéz Miklós és gyermekei Siófokon (Hirsch Ottó felv.)

gatójának végre mentő ötlete támadt és a következő vonattal már utazott is fel Pestre. Egyenesen az Állatkerelő ment, ahol drága pénzen golyát

észetes
Itt is van
s korrigá-
a drága-
tóság szál-

ameny-
li fürdő-
t élni.

özlekedés
ött. Este
ni Füred-
megbénít-
at.

sétányon
Az egyik
s ketrec
szármu
ilnek ide
mindenki,
on pari-
rti szál-
fordul-
képtele-
porodott
A pana-
vosolni,
tudták
fürdő-
ncertje
endégei
p igaz-

Fedák Sári (a kocsí előtt) első autójával Siófokon társaságával
(Ellinger felvétele, Hirsch Ottó műterméből)

madt
tt is
ertbe
lyát

A siófoki strandolók ma (Hirsch Ottó felv.)

vásárolt. Másnap a „parti rendőrök” már javában érkáltak a sétány előtt. A tipp bevált, mert

a békák megérezve örök ellensé-
güket, visszavonulót írtak és más
helyen állították fel hangverseny-
pódiumukat.

Azóta esend van a siófoki parton —
a vendégek nyugod-
tan alhatnak.

Siófok másik ne-
vezetessége a mult
héten Szaglonczay
Eva, az új Miss
Magyarország ottidőzése
volt, akit fő-
képpen Rella Gabi
társaságában lehe-
zett látni. Együtt
mentek jachtkirán-
dulásra is, amelyet
fotóriporterünk,
Hirsch Ottó igyeke-
zett gyorsan meg-
örökíteni. A fény-
képész műtermében
a falra kiszegezett
régi harminc-negy-
venéves képek kö-
zött egy igen ér-

dekes fotográfiát találtam. Az egyik
fényképről — körülbelül tizenmulo-
húszéves lehet — egy ismerős arc mo-
solygott felém. Nem volt más, mint
Fedák Sári. A művésznőt első autójával
ábrázolja ez a kép egy siófoki kirándulás
alkalmából. Azt hiszem, úgy a „Déli-
báb” olvasóinak, mint Fedák Sárinak
örömet szerzünk vele, ha az ismeret-
lenség homályából előbukkant fény-

képet itt most be-
mutatjuk.

A siófoki „parti rendőrök”
(Szaglonczay E. felv.)

Hölgyeim és uraim,
most veszem csak
észre, amnyit beszél-
tem önöknek Siófok
specialitásairól, hogy
a strandra már nem
is mehetnének ki —
beesteledett. Ezek
után nem tehetünk
mást, ugy-e, mint-
hogy várunk holna-
pig, azaz a jövő hé-
tig, amikor is ígé-
rem, hogy első útunk
a siófoki strandra
fog vezetni. Addig
is kellemes szórako-
zást és pihenést kí-
ván

Sz. Ö.

NYÁRI PESTI KALAUZ III.

Nyári színház... még nem is rég
a pesti vidámság zenülje,
Illó zenék, szép görlicék,
arany könnyelműség vegyülve.

Az udvar nyüzsgölli, mint a kas,
a felvonások közt ott várta
sok mecénás, míg párszavas
— láncát elroptá bent a párja.

Hús löbcszag, parfümjellegek,
helyes poszikán kacki festék.
Az éllet vig volt, kellemes
s bűbajosak a nyári esték.

A kiskapuban gépkoestik,
sok eigenesz és egy-két taxi
röpítette kutyul, bocil
előadás után mulatni.

Sajnos, ma illt is más a kép,
az éllet illt se volt vidámabb.
A búval bélell görlicék
mecénást már hiába várnak.

Színház után mi járja ma?
Szép csöndesen hazazónozni.
És fontos ám, mi valaha
elgírevaló volt: a gázsi.

A direktor lól-jut, szalad
és lázosan lesi a kasszát.
Direktornak lenni manap
bizony, nem esábitó mulatság.

A lomb még most is illatos
s bűbajosak a nyári esték.
Az éllet lett rögös, bajos,
sajnos, a gond mindennapos
s már nem mind arany, ami festék,

Szinkóp
írta
Gács Demeter

Az egyik
zennyole-
arc mo-
ás, mint
autójával
irándulás
a „Déli-
Sárinak
ismertet-
t fény-
most be-
es uraim,
m csak
t beszél-
k Siáfok
ól, hogy
ár nem
k ki —
Ezek
ehetünk
mint-
holna-
yó bé-
is igé-
ő ütünk
trandra
Addig
zórako-
ést kí-
Sz. Ö.

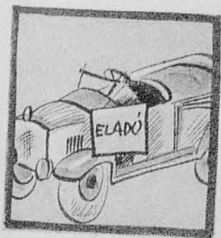
állja maga közé

olyan elhagyotlan néz ki, mint egy nyári színház nézőlere. Hiába, már messziről meglátszik magán, hogy szalmaözvegy.

Hogy valamiképpen enyhítsem Skótné önagsága utáni fájdalmát, mesélek magának néhány történetet, amelyeket ezen a héten jegyeztem fel noteszembe.

Az első számú történet hősnője egyik operettszínésznőnk, akil egész Budapest irtóggal pazar életmódja miatt. Önagságának volt Pesten a legszebb autója, ékszere és toalellje. De csak volt, mert... A művésznőnek ugyanis öveken keresztül egy ismert és dúsgazdag berlini úr udvaroll, aki minden elképzelhető jóval elhalmozta

ő. Történt azonban egy szép napon, hogy a német úr feleségének gyanússá vált a férj gyakori budapesti látogatása. Magánidelektívét fogadott fel, akivel megfigyeltette az urát. A pesti Sherlock Holmes izgalmas jelentésekben számolt be férjürum „üzleti ügyei”-ről, amelynek eredményeképpen a feleség bejelentette, hogy válik a férjétől. A művésznő első pillanatban nagyon megörült ennek a hírnök, de öröme csakhamar ürömmé változott át, mikor

megtudta, hogy a vagyon a felesége és a válás után udvarlójának ügyszólván semmi pénze sem marad.

Most már a színésznő volt az, aki igyekezett kibékíteni a haragos asszonyt a férjével. Azonban minden kísérelt ered-

ménytelen maradt. Amikor a művésznő látta, hogy minden kötél szakad, visszavonulót fujt és most már ő is örökre elbűsűzött peches berlini ideáljától, amelynek következményeképpen az eddig irtóggal színésznő most már kevésbé költséges módon él.

Berlinről jut eszembe különben Bársony Rózsi kalandja a németek fővárosában. A fiatal művésznő egyik este hugával és édesanyjával együtt egyik színház előadását nézte végig. Előadás után sietve hagyták el a színházat, mert egy idősebb férfi állhatatosan jivirozta a művésznőt. Alig értek ki az utcára, maguk mögött halolták a sietős lépéseket. A három hölgy erre beugrott egy taxiba, de az úr sem hagyta magát és autón követte őket. Amikor megérkeztek lakásukhoz,

Bársony Rózsi édesanyja megkérte a sofőrt, hogy várja meg, amíg bejutnak a házba és védje meg őket a kellemetlen üldözötől,

aki a következő pillanatban már előtűnt is lermelt. Bársony Rózsiék taxisofőre azonnal boxállásba helyezkedett, mire a férfi ijedten hátrálni kezdett. Közben azonban megmagyarázta üldözésének okát és így kiderült, hogy az illető úr nem más, mint az egyik nagy német filmgyár igazgatója, aki már régóta keres egyik filmje számára olyan kinnézésű nőt, mint Bársony Rózsi. A félreértések kimagyarázkodása után másnap megjelent a filmgyár igazgatója Bársony Rózsiéknél és aminél kémet jelentik, a művésznő rövidesen meg is kezdte a filmszerepeket.

De térjünk vissza Pestre, ahol az egyik nyári színházi vállalkozás nem valami nagy sikerrel működik. A szto-

ház
tagok
től

nyí
kas
se

Amir
közik
augus
nem e
dást,
a szí
erre a
már e
gatója
mind
tartán
Az
ben a
amely
száma
ugyar
mint
ben
hason
darab
nak a
gyará

A n
szerző
egy
hog
a h

meri
szerző
tud e
mint
fenese
és me
szerző
versek
is kon
a kor
operett
Egy
körbe

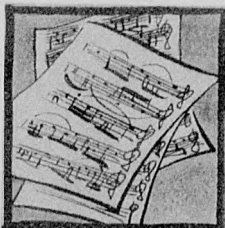
ház igazgatója nemrégiben felkereste a tagokat és bejelentette nekik, hogy ezentúl a megállapított gázi felét fogja fizetni abban az esetben, ha a bevételek nem érik el a hatvan százalékol. A színészek kénytelen-kelletlen belementek ebbe a feltételbe, de csakhamar megbánták, mert

azóta akármennyien is ülnek a nézőtérben, a kasszaraport szerint a bevétel sohasem éri el a hatvan százalékol.

Amint hallom, a Színészszövetség tiltakozik a gázsiredukció ellen és amennyiben augusztus elsejéig a nyári vállalkozás nem állítja vissza az eredeti megállapodást, megtiltja a színészeknek, hogy ezen a színpadon fellépjenek. Remélem, hogy erre a végső lépésre nem lesz szükség, már csak azért sem, mert a színház igazgatója olyan embernek ismerik, aki minden körülmények között meg szokta tartani azt, amit ígért.

Az egyik nyári színházban nemrégiben egy zenés darabot mutattak be, amelynek zene-száma pontosan ugyanazok voltak, mint egy nemrégiben színrekerülő hasonló műfajú darabé. A dolognak érdekes magyarázata van.

A nyári darab szerzője ugyanis egyenesen ragaszkodott ahhoz, hogy zenés vígjátéka ugyanazokkal a betétszámokkal kerüljön színre,

mert meg akarta mutatni a másik darab szerzőjének, hogy sokkal jobb verseket tud csinálni ugyanazokra a zenékre, mint ő. A lovagi versstorna elé a benfelek nagy érdeklődéssel tekintettek megállapították, hogy a nyári darab szerzője valóban populárisabb operettverseket tud írni, mint elődje, ami nem is csoda, mert a másik szerző inkább a komolyabb műfajhoz ért, mint az operettversek írásához.

Egyébként siessen ki a Budai Színház körbe és vegyen érzékeny búcsút az

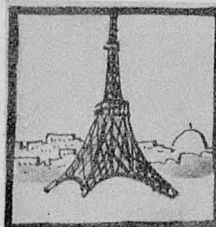
„Első tavasz” zeneszerzőjétől, Brodsky Miklóstól, aki hosszabb időre elhagyja Pestet. A fiatal zeneszerző európai körútra indul, amelynek során ellátogat Berlinbe, Párizsba, Londonba és Rómába is. Elárulhatom magának, hogy ez az utazás nemcsak passzióból történik, hanem üzleti okokból is, mert

Brodsky első operettjét, a „Szökik az asszony”-t lekötötte az egyik londoni színház is,

amelynek számára néhány új számot is fog komponálni az „Első tavasz” zeneszerzője.

Ezt a levelezőlapot ma kaplam Párizsból. A legkedvesebb művészpártól, Vaaly Honától és Kertész Dezsőtől, akik a jövő szezonban mégis csak a Király Színházban fognak fellépni. Azt írják, hogy kitűnően érzik magukat a franciák fővárosában, ahol

Kertész egy magyar film főszerepét játssza el.

Szeretettel köszönti magát és minden hívét és azzal az ígérettel zárják be sorát, hogy rövidesen megint itthon lesznek, tarsolyukban sok érdekes és kedves szereppel.

Nézzé csak ezt a kéziratot, amelyet a minap adott át nekem valaki. Látom, csodálkozik, mert versekkel eddig még soha nem szórakoztattam de higgye el, érdemes elolvasni. De beszéljen helyettem a kézirat maga. Ime:

Álmok álma...

Hortenzia itt az ágyam mellett,
Halványfényű lámpa a másik oldaton —

Tavaszi szél zúg a háztető felett,
S én elkínzolt lelkemet vigasztalom,
gyógyítgatom.

Soha ilyen szép nem volt még a tavasz —
Soha ilyen fájón nem pezsdült az élet
S most sírva-sírva felszakad a panasz,
Lázás átnok jönnek, elhagy az eszmélet.

Bolond, bulá kicsi álom,
Magamba omlva látom — várom,
Jó, körülzsong, átölel, hiteget,
Ehmulik a tavasz, el a kikelet.

S én horlenziák között lavaszról álmodom,
Tavaszi, mely elszáll — esőkről, mely
Két forró könnyesepp hull halovány
virágra

S künn tavasz szele dalol...
De nem neked — te árva.

Mercedes.

Ugye, milyen tehetséges kis vers?
A szerzője egyik ismert nevű színművész,
aki azonban arra kért, hogy ne áruljam
el a nevét. Ha azonban elárulom magá-
nak, hogy a művész név keresztnéve a vers
aláírásával azonos, azt hiszem, könnyű
dolga lesz kitalálni a szerző teljes nevét.

Végül még röviden csak annyit, hogy:
Szentiványi Béla Országos Művész-
színháza most tartotta Baján nyolc-
századik előadását, A lársulat kélvés
működésével érte el ezt a számot és ez idő-
 alatt nyolcvanöt városban tartott előadást.
Leglőbbször Herczeg Ferenc „Három
létör” című vígjátéka került színre,
amelyet hatvanötöször játszott el Szent-
iványi Béla staggione lársulata.

Most pedig esiklandozza meg magát,
mert jön a vice:

Eisemann Mihálynak tudvalevően
Gárdonyiban van egy villája. Legelőbb
meglátogatta őt egy
ismerőse, akit nap-
okig nem lehetett
alkalmatlanítani a-
tól, hogy abba-
nyagja a vendéges-
kedést. Végre egy
napon mégis csak
felszedte a sátor-
fűjét és amikor a
kerlen keresztül-
haladtak, így szó-
lalt meg.

— Minden nagyon szép ill nálad,
csak a fák nagyon kicsinyek a ker-
tedben.

— Remélem — válaszolta Eisemann,
— mire legközelebb kijössz, már vastag-
törzsű öreg fák lesznek.

Apró történetek

Egy kis félreértés

— Mondd csak Géza — kérdi Se-
bestyén Gézától egy ismerőse, — melyik
Wagner-operát szereted legjobban?

— A Tannhäusert vagy a Ward-
burgi mesterdalnokot — felelt habo-
zás nélkül a Városi Színház igazgatója
Wagner kettős című operáját említve.

— De határozatlan vagy — szólt a
felelet — hogy nem tudod melyiket sze-
redet jobban a kettő közül.

Egy kis nyelvholtlás

Egyik elszólásairól híres művész-
nőnk a multkor egy hegedűkoncerten
foglalt helyet, mint néző.

— Istenien játszik ez az ember! —
áradozott öngyűsége — úgy tud he-
gedülni, akáresak Pallavichini.

— Talán Paganinil akart mondani a
művész nő? — kérdezte tőle a szom-
szédja.

— Persze, persze. Olyan szórakozott
vagyok, hogy ezt a két hegedűst folyton
összetévesztem.

A rossz matematikus

— Jaj de örülök édes öregem, hogy
összetalálkoztunk — szólítja meg Dénes
Györgyöt egy ismerőse, — ugyanis
nincs nálam pénz és biztosra veszem,
hogy te kisegítesz.

— Nagyon rossz matematikus vagy
— válaszolta Dénes.

— Miért?

— Mert elszámítottad magad.

A jó tanács

Sziklai József és Sarkadi Aladár egy
közös barátjukról beszélgetnek, aki
esélcsep természetéről nevezetes.

— Én, ha a felesége volnék, nem en-
gedném el barátunkat sehová másképp,
mint egy tűzoltóval — jegyzi meg
Sziklai.

— ?

— Mert könnyen tüzet fog.

Az Új Színház * * új naivája *

Azt mondják, hogy sok a színész. Ez valóban így is van. De egy bizonyos genreből nagyon is kevesen vannak. Mondjuk ki bátran, a fővárosi színházaknak ezidőszerezt mindössze egy naivájuk van, akit a publikum és sajtó ma már fentartás nélkül elismer: Gád Franciska. Határozottan naivahiány van. Most azonban

az Új színház fölfedezett egy naivát, egy kis gyermekprimadonna személyében.

Jatkó Cia, aki már tíz éve szórakoztatja a főváros közönségét gyermekprimadonnai minőségben, a jövő szezonra naiva szerepkörre az Új Színházhoz szerződött.

Fölkeresünk az új naivát otthonában. Kékpetyes háziruhában — amelyben fogad minket — nagyon bájos, valóban üdítő jelenség. Nem csoda, hiszen annak ellenére, hogy „művészi” multra tekinthet vissza, mégis mindössze tizenhat éves.

Milyen kedves, amikor elmeséli az „életörténetét”.

— Tíz évvel ezelőtt léptem föl az Andrássy úti Színházban. Bárdos fedezett föl. Szólóztam már hat éves koromban. Az első darab, amiben fölléptem, a „Palika” volt. Játsoztam aztán Budán a „Pintyőke” című operettben. Aztán a „Jánoska”-t a Király Színházban. Az egész országot bejártam különböző darabokkal. Szkecsben is fölléptem. A „Cia katonái” című szkeccset egy évig játszottam. Közben filmeztem is.

Hét filmet csináltam.

Legutoljára a „Nótás kapitány”-ban léptem föl.

Mindezeket úgy mondja el, mint egy „felnőtt”. Naiva a gyermekkor volt az, ami másoknál a kezdő színházi évek.

— És hogy került az Új Színházba?

— Upor igazgató úr berendelt próbafellépésre.

— Hogyan, maga az ismert gyermekprimadonna — próbafellépést csinált.

— Kérem, kérem, ne felejtsek el, hogy én eddig mint gyermekprimadonna szerepeltem, most pedig mint „felnőtt” kellett bemutatkoznom.

— Tehát?

— „A Nosztyfiú” harmadik felvonását, Marika nagy jelenetét játszottam el egy partnerrel.

— És?!

— Az igazgató úr azonnal leszerződte — naiva szerepkörre.

— Gratulálok.

— Köszönöm!

— Nem magának ezúttal, hanem az Új Színháznak. Bizonyos, hogy a remek gyermekprimadonnából elsőrangú naiva lesz.

— Gondolja?

— Bizonyos vagyok benne. És most sok szerencsét és kezeit csókolom, Cia művésznő.

— Kérem, már nem hívják Ciának.

— ? ?

— Az Új Színház Gittának keresztelt el. Azt mondták, hogy már nem lehet olyan gyerekes nevem, mint azelőtt.

— Bizony, maga most hivatalosan „felnőtt” lett. Ezentúl már másképpen fognak magára nézni az emberek. Mindenesetre kívánom, hogy a „nagy” Gitta is úgy érvényesüljön, mint a „kis” Cia. (Barna Jenő)

Jatkó Cia (Rozgonyi felv.)

Meghalt A DALKÖLTŐ- JÁRÁSBÍRÓ

Szürke kis hír jelentette vasárnap a lapokban, hogy *Böhm* Hümér kir. büntető járásbíró, nagybajomi földbirtokos ötvenhat éves korában meghalt. Ez a hír nemcsak a közismerten jó bíró halálát, a magyar nótaköltészet gyászát is jelenti.

Mert *Böhm* Hümér járásbíró két név alatt két gazdag életet élt. Nappalait polgári hivatásának szentelte, estéi azonban a magyar nótái voltak. És halálát a magyar dalköltészet is gyászolja, mert vele *Bajomi* Hümér,

egész sereg országos hírű magyar
nóta szerzője

szállt a sírba. Ő írta a

*Kutya kedvem kerekedett, az angyalát néki.
Úgy leszippantom magamat, öröm lesz majd nézni.*

Böhm Hümér

*Tegnap este azt mondta a babám,
Hogy ne járjak soha többé utána.
Kontyot kötött a fejére,
Másnak lett a párja!*

kezdetű dalt, amelynek szárnyaló dallamát minden magyar ismeri.

És *Bajomi* Hümér írta a *Ma siratlak utoljára, ma csordul ki az utolsó könnyem...* a *Ha egy darab arany volna a világ, a Pásztorfiú furulyázik!* című dalt és még egész sereg más nótát is, amelyek megint népszerűek lesznek, ha a magyar nóta régi helyére tér majd vissza a szívekbe.

Csendes, magányos életet élő úr volt *Bajomi* Hümér. Kővér alakja

gyakran feltűnt az éjszakában azokon a helyeken, ahol magyar nótát lehetett hallani.

Különösen abban az időben, amikor még *Ányos* Laci kávéházakban muzsikált és énekelt, gyakori vendége volt ezeknek a helyeknek. *Ányoshoz* fűzte a dalköltők közül a legjobb barátság és ő is volt *Bajomi* Hümér nótáinak leglelkesebb terjesztője.

Most hát magyar nótáival *Bajomi* Hümér is eltűnt az életünkben. Pedig nagyban tervezgette, ha majd nyugdíjba megy, csak a nótaköltésnek fogja szentelni egész életét.

Erre azonban már nem kerülhetett sor. Az utóbbi időben hosszú, kínos betegség gyötörte és az is vitte most el aránylag fiatalon, ötvenhat éves korában.

A nagybajomi temetőben nem játszott cigány a koporsója mellett, pedig minden dalköltőt nótaszóval szoutak temetni. A rövid újsághírek is csak *Böhm* Hümér járásbíró és földbirtokost búcsúztatták. Ez a néhány sor legyen hát néhány szál virág a dalköltőnek távoli, csendes sírjára.

Simándy Béla.

Borzongtam, amikor először hallottam és láttam magam a filmvászonon — mondja Bajor Gizi

Párizs, július hó.

A Párizs közelében levő Joinville falucska töucáján mostanában gyakran lehet orosz, német, olasz, svéd, magyar és cseh szót hallani. Igazi népszövetségi hangulat uralkodik ebben a kis helységben, a nagy amerikai filmgyár európai telepén. Nyolc nyelven csinálnak beszélőfilmet, közte magyar nyelven is. *Roboz Imre*, a Vigzínház igazgatója vezeti itt a magyar filmgyártást kitünő magyar színészek közreműködésével. Ezen a nyáron minden valószínűség szerint öt-hat magyar hangosfilmet fejeznek be. Az első filmnek a címe „Az orvos titka”. Ennek a főszerepét *Bajor Gizi* játssza.

Az amerikai super-revizor, aki minden felvételt ellenőriz, már az első próbán el volt ragadtatva *Bajortól*.

— *Milyen könnyű dolgunk lenne Hollywoodban* — mondotta, — *ha mindig ilyen tehetséges művésznők kerülnének a fotográfáló masina elé.*

Bajor Gizi minden este hét órától késő hajnalig dolgozik. Tizenegy óraker felóra vacsoraszünet van a joinvillei gyárban. Vacsora közben beszélgettünk a művésznővel, aki még mindig fáradtan hunyorogott a vakító reflektorok fényétől.

— *Sohase hittem volna* — mondotta, — *hogy ilyen nehéz dolog a beszélőfilmezés. Tizenötöt-húszot kell elpróbálni egy kis jelenet és néha ugyanilyen sokszor veszik fel. A legcsekélyebb hiba miatt meg kell ismételn az egész felvételt. Mennyivel könnyebb a színpad. Most, hogy belekóstoltam ebbe a meserségbe, egyenesen tisztelen a nagy movizsinésznőket, mert látom, hogy mennyit kell nekik kínlódnia a pénzért és a sikerért.*

A napokban társaságban együtt voltam *Norma Talmadge*-zel, az ismert amerikai sztárral. Elmondotta nekem, hogy milyen óriási fizikai munkával és szenvedéssel lehet eljutni a diadalig. Most már látom, hogy igaza van.

— *Szóval a színpadot jobban szereti, mint a filmet?*

— *Sokkal jobban.* Közvetlen érintkezem a közönséggel és ez nagy dolog. Viszont a film maradandóbb és ezért szeretem. Nagy színészek nagy alakítását nem lehetett konzerválni az utókor számára, de amióta a beszélőfilmet feltalálták, meg van örökítve az ábrázoló művészet is.

Valósággal borzongtam, amikor először láttam és hallottam magam a vászonon — beszélni, sóhajtani, sirni...

Én sohasem vagyok megelegedve magammal. Csak az vigasztalt, hogy azok, akik a filmrészletet látták, köztük a vezetőség, el voltak ragadtatva a képtől. No majd meglátjuk, hogy mit szólnak hozzá a pestiek!

Mint értesülünk, *Roboz Imre* még két filmre akarja Párizsban tartani *Bajor Gizit*, de a művésznő még nem döntött, hogy elfogadhatja-e a fényes ajánlatot, mert a nagy szezon és a négy hetes filmezés után pihenni is szeretne.

Az első amerikai-magyar beszélőfilmben főszerepet játszik *Kertész Dezső* (a hősnő udvarlója), *Somlay Artúr* (a férj), *Góth Sándor* (az orvos), továbbá *Gömöry Vilma*, *Pártos Gusztáv*, *Bárdi* és *Keleti*. A fiatal *Keleti László* egy rikkancs szerepét játssza. Kis szerep. Erre a szerepre nem akartak pesti színészt szerződtetni. Keleti azonban történetesen Párizsban tartózkodott és *Roboz Imre* örömmel bízta rá a szerepet.

Külön kell megemlíteni a kis *Szombathy Blankát*, a társulat gyermekprimadonnáját. A tizenötöt éves kislány kész filmszínésznő, aki úgy játszik, mint dialógusban feltűnőst kellett. A legnagyobb komolysággal, valóságos eszmei meggyőződéssel játssza nehéz szerepét és amint vége van a felvételnek, előveszi a kedvenc babáját és tovább — játszik.

A pesti művészköröket természetesen az érdeklő a legjobban, hogy vajjon a modern beszélőfilmgyártást lehet-e Budapestre telepíteni. Erre a kérdésre megadja a választ *Roboz Imre*, a magyar produkció vezetője, aki a következőket mondotta:

— *Szakemberek szerint a joinvillei stúdiók technikai felszerelése minden eddigé felülmúl.* Európában még nem működött ilyen tökéletesen felszerelt műterem. Ennek a felállítására csaknem lehetetlen összegbe került. Természetes, hogy ennek a beruházásnak a rentabilitása nem bontakozhatik ki olyan helyen, ahol csak egy nyelven csinálnak beszélőfilmet. Eppen azért *ezeknek a drága gépeknek a beszerzését egyetlen nemzeti filmgyártás sem engedheti meg magának.*

Mi magyarok így is meg lehetünk elégedve. A beszélőfilmeket teljesen a mi intencióink szerint, magyar színészekkel és a lehetőség szerint magyar statisztériával készítik.

A filmprodukciónak a jövőjének legnagyobb részét tehát a magyaroké marad.

Ezenkívül a stúdió technikai fölénye biztosítja, hogy a magyar képek világviszonylatban is megállják a helyüket, amihez nem kis mértékben járul hozzá a magyar művészek nagyszerű játéka. *Stella Adorján*

Az én hetem

IRJA
KARDOS ISTVÁN

Péntek

18

Kamill

Kedves és népszerű primadonnánk vidéki színházba ment vendégszerpelni. Autója megállott a szálloda előtt, ő maga frissen és vidáman jelentkezett a szálloda portásánál, hogy átvegye szobáját. A portás ragaszkodva a szabályokhoz, először azt kérte a művésznőtől, hogy töltsék ki a bejelentőlapot. A primadonna nagy befűkkel keresztül írta az ívet, de csak a nevét és természetesen azt, hogy művésznő.

A portás azonban nem elégedett meg ezzel.

— Mikor született a művésznő — kérdezte?

A primadonna felnevetett:

— *Édes barátom, nem azért jöttem magukhoz, hogy megmondjam a koromát.*

Szombat

19

Vince

Márkus Alfréd, a népszerű zeneszerző és karmester, aki annak idején a régi jó békében elvetődött a világ valamennyi nagy városába, meséli:

— Akkoriban az egyik moszkvai operettszínház karmestere voltam... Miklós napját ünnepelte az egész nagy Oroszország. Moszkva zászlódszben pompázott és este minden színházban díszelőadást tartottak a cár, Nikoláj atyuska tiszteletére. Én magam is frakkba öltözöttem ülttem be a zenekarba, ahol azonban, mielőtt a nyitány vezénylésébe belekezdhettem volna, rémülten vettem észre, hogy az egyik trombitás részeg. Leszállottam hát a karmesteri emelvényről, odamentem a trombitáshoz s hogy a közönség ne hallja, a fülebe sügtam:

— Bátyuska, te részeg vagy!

— Nem tesz semmit, pán kappelmeister — szólott az orosz trombitás, — ne aggódj miattam, semmi baj nem lesz.

Megnyugodva ülttem vissza a dirigensi székre és belekezdtem a nyitány vezénylésébe. Ebben a pillanatban, még az első ütem hangzott, a részeg

trombitás, aki ott ült az első nézőtéri sort a zenekartól elvlasztó párkány tövében, felemelkedett helyéről és trombitáját magasra emelve felkiáltott:

— *Vesszen Nikoláj! Vesszen a cár!*

Hihetetlen riadalom támadt a színház nézőtérén. A katonatisztek felugráltak helyeikről és kardjaikkal összekaszabolták a szerencsétlen trombitást. Én halálsápadtan állottam a helyemen és a zenekarból csak akkor távoztam, amikor harminchat zenésztársamat a rendőrség magával cipelte. A muzsikusból egyet-kettőt halálra ítélték, a többi, valamennyit Szibériába deportálták. Engem pedig erős katonai fedezettel a határra szállítottak azzal a paranccsal, hogy életemben soha többé át nem léphetem a birodalom határát.

Vasárnap

20

Jeromos

Hevesi Sándor — mint ismeretes, — igen jó barátságban, rendkívül bizalmas baráti viszonyban van a nagy Bernard Shaw-val, az angolok világhírű, ősz mesterével.

Hevesi mindig tud valami újat és újat mondani nagyszerű barátjáról, kit ma az egész világon a legtöbbrre becsülnék és akinek mondatai elrepülnek a világ mind a négy tája felé, úgyszólván pillanatok alatt. Hevesi Sándor meséli:

— Bernard Shawtól hallottam Londonban:

„Ha a színész rosszul játszik, azt mondják rá: alakít.”

Hétfő

21

Praxed

Az ismert színésznek soha sincs semmije és szükségleteit úgy szokta beszerezni, hogy azokat másoktól kölcsönkéri. A minap egyik barátjához ezzel a kéréssel fordult:

— Légy szíves, adj egy cigarettát! A cigarettát megkapja, szájába dugja és így szól:

— Légy szíves, adj egy szál gyufát is. A másik méltatlankodva szól:

— Mondd pajtás, csak a szenvedélyt tartod magadnál?

Kedd

22

M. Magd.

A Délibáb kedves olvasói bizonyára tudják, hogy *Fedák Sárinak* egyik legősztélőbb híve és tisztelője *Ady Endre* volt. Fedák Sárinak eredeti kéziratban megvan az a verse, amelyet Ady 1902 június 14-én írt a primadonnához és amelynek utolsó része így hangzik:

*Pán ébred, E fáradt világra
Egy új világ reszelve készül,
Egy új világ karját kitarja
S mi meghalunk az öleléstől.
Jön az új világ. Jön a szilajság,
Jön a gyönyörök új világa.*

*Örök nyara lesz majd a vérnek
S júniusnak örök virága.
Ó szent pogányság, jövel, jövel már
Várnak a bénák és az épek
Én legjobban, ki nem tudom, csak:
Hiszem azt, hogy szép az élet.*

*A hit is a vérnek virága,
Mártirok kincse vérvirág,
S nincs szebb hit az élet hiténél
Ez a hit örök ifjúság.
Én, búss faun, hiszek e hitben,*

*Pán én előltem megjelent,
Elküldte az élet tündérélt,
Zsaszának hívják idelent...*

Szerda

23

Apollinár

Vidéki színházban francia vígjátékot próbálnak. A hősnő következetesen ezt mondja barátjának:

— *Madmojsle...*

A rendező a tizedik „*madmojsle*” után felszól a színpadra:

— Kérem nagysád, nem *madmojsle*, hanem *madmoazel*!

— De kérem — felel a színésznő, — a színiiskolában így tanultuk.

A rendező haragosan:

— Engem kérem ne akarjon tanítani. *Ahány ház, annyi szokás.*

Csütörtök

24

Krisztina

Ha a mai viszonyokat, a mai nehéz viszonyokat akarjuk festeni, nem kell egyébmást tennünk, csak azt, hogy mindig megrogzítsuk egy-két direktor beszélgetését.

Például két nyári direktor:

— Milyen házad volt tegnap?

— Táblás.

— És a másik színházban?

— Azt állentse a másik direktor.

Marg Laweor és Dorothy Nully amerikai filmszínésznők nyári szórakozása (Fotó M—G—M.)

A lélektani pillanatok

IRTA
LIPPAY
GYULA

Az újságíró haragudott a földbirtokosra, a földbirtokos ezzel szemben nagyon szerette az újságírót.

Az újságírónak könnyű volt haragudnia: a földbirtokosé volt a primadonna, akít szeretett. Szerelmes volt belé, cikkek százait írta róla, minden nap kitalált valamit, csakhogy szerepeltethesse az újságban, ő írta a legelragadatottabb kritikákat és a legkedvesebb humoros kis történeteket. A szíve szakadt meg, amikor ezeket a kedves hangú, humoros apróságokat írta. Holdkórosa volt a vörösesszőke szubrettprimadonnának, övé volt minden gondolata és minden ideje.

Persze, hogy a szubrett is szerette őt. Hogyne szerette volna! Ha szüksege volt valamire, csak szólt neki:

— Te, Béla... Szeretnék Pestre kerülni. Csinálj valamit, hogy a pesti direktorok lejöjjenek és megnézzenek.

Vagy:

— Béla, a szabónőmhöz kell mennem, kísérelj el ma délután...

Ilyenkor Béla rohant, összeszedte nagy ügyvel-bajjal a taxira szükséges összeget és boldogan ült a kocsiában a

Vérebet

keresek nyaralómba. Csakis hatalmas nagy komondor, amely kifejezetten harapós házőrző, érdekel. Az ajánlatban kérem feltüntetni a kutya magasságát, korát, nemét, tulajdonságait, árát és hogy mi módon lehetne Budapestre hozatni. Stegmár József, Budapest, VII. kerület, Dohány ucca 12

primadonna halján, amíg a szabónőhöz nem értek. Ott félóra hosszat várt, aztán megint hazaszállította a művésznőt. Ilyesmikben merült ki a szerelme.

A szubrett minden bizalmas dolgot vele beszélt meg. A legjobb barátok voltak, elválhatatlanok, mindaddig, amíg a földbirtokos meg nem jelent. Ez hetenként kétszer fordult elő. Ilyenkor a primadonna mosolyogva búcsúzott Bélától:

— Szervusz Béla, megyek Leóval vacsorázni.

És Leó is odaszólt:

— Szervusz Béluskám, drága nő vagy, a viszontlátásra!

Ezzel beültette a primadonnát a hatalmas túrakocsiba és otthagyták Bélát, akinek csak az autó felvert pora és benzingőze jutott. Hát könnyű volt szeretnie Bélát a földbirtokosnak.

Mindenki tudta a városban, hogy Béla szerelmes a szubrettprimadonnába sőt a gimnazisták azt is tudták, hogy viszonyuk van. Számos hetedikes meg nyolcadikos határozta el, hogy okvetlenül az újságírói pályára megy érettségi után, mert lám, milyen jó dolguk van az újságíróknak.

Manci is tudta. A primadonnát tudniillik erre az egyszerű névre keresztelték és a diákok is csak ezen a néven tisztelték. „A Manci”, mondták és mindenki tudta, hogy melyik Manciról van szó. A Manci tudta, pedig Béla ezt soha, egyetlen szóval sem mondta meg neki. Felesleges is lett volna, látszott ez minden pillantásából, elfogódott beszédéből, remegő hangjából, zavart mosolyáról és száz egyéb dologból.

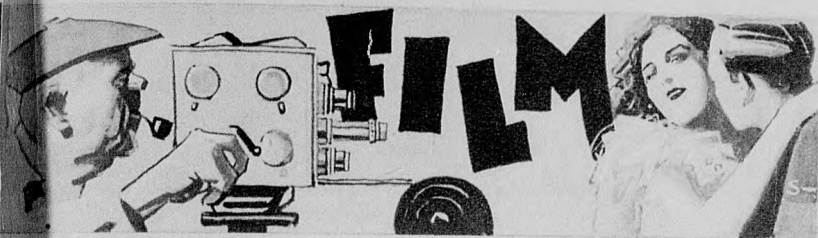
Pedig Béla azt hitte, hogy meg kell mondania. Egyszer mégis le kell lépnie nagy szerelmét.

Csak ki kell várnai az alkalmas pillanatot, azt a bizonyos pszichológiai percet, mikor a siker nem maradhat el. Ebből látszik, hogy Béla nagyszerű hadvezér volt.

Egyszer aztán ez a pillanat is elérkezett. Manci a délelőtti próbán, az

együk s
nyire u
új rúba
eter pe
hogy e
ember
utazni
Sóval
sége
utálta
Béla.
let, és
nak a
szabónő
Persze
azért n
árt, ha
fűtől
jészen
nek, ha
— L
primad
— P
megelő
dőlőke
Meg
érette
Mancih
pillanat

June

June Collyer, az egyetlen hosszúhajú amerikai filmesillag (Fotó Paramount)

szabón
szat várt
a művés
szerelme
as dolgá
o barátok
indaddig
m jelent
dukt elő
osolyogva

k Leóva

rága fiú

nát a ha
yták Bé
wert porá
nyú volt
osnak.

an, hogy
adonnába
ák, hogy
ikes meg
y okvetl
gy éretl
ó dolguk

adonnát
évre ke
ezen a
mondták
k Manc
dig Béla
mondta
volna,
ből, e
ngjából
yeb do

meg kell
cell lep

as pilla
gái per
áhat el
gyszerű

t is el
hán, az

egyik s
nyire u
új ruhá
ezer pe
hogy e
embe
utazni
Szóval
séges
utálja
Bélát,
let, ok
nak a
szakítá
Perze
azért i
árt, ha
fűtül
ijeszten
nek, ha
— La
primad
— R
meggyó
dolkozó
Meg
érezte,
Mancho
pillanat

Greta Garbo új partnerét telefonon szerződtették le

Gavin Gordon színész vasúti irnok volt — Drámák a tükör előtt... —
Ha Greta Garbo haragszik

Culver City, 1930 július.

A telefon csengett... Visított... A fiatalember, aki a telefonhoz sietett, izgatott volt. Ettől a telefonbeszélgetéstől függött a filmkarrierje. Mielőtt felemelte volna a kagylót, hosszan johászzkodott. A telefon azonban türelmellenül adta le a jelzéseket. A telefon arról beszélt, hogy Amerikában az emberek nem érnek rá arra, hogy várakozzanak. Itt minden üzlet és minden elfjesérell pillanért kár.

Gavin Gordon, az izgatott fiatalember végül is felemelte a hallgatót és a szokásos elnyújtott „hello”-val jelezte, hogy ott van.

— Hello — volt a rideg válasz, —

What is with you?

— I am, Gavin Gordon, I understood you! What's news?

Erre a barátságos kérdésre a rideg üzleti hang távirali stílusban leadta megbízójának üzenetét:

— Holnap reggel pont kilenc órákor legyen a stúdióban, mert a felvételek megkezdődnek! Ön lesz Greta Garbo leading manje... Az öllőzöt már be is rendeztük az ön számára. Good-bye!

Gordon szürkés-kék szeméi lángolltak. Leacsapta a kagylót, majd sírt, kiabált. Később pedig hosszasan nevette. Nyert! Legalább — egyelőre.

— Ki az a Gordon? — kérdezik mostanában Hollywoodban azok, akik hallották, hogy Greta Garbónak John

Gilbert és Nils Asther után új férj-partnere van. Senki sem tudja. Nem is érdekli az emberek. Pontos, hogy most ott van a világhírű filmdíva mellett és rövidesen úgys megismerik a mozivásznon.

A leghetségesebb filmszínészek is csak akkor érvényesülnek, ha valamelyik világhíresség partneréül szerződtetik őket. Gavin Gordon, ez a fiatal, tehetséges színpadi színész is rövidesen híres lesz és ezt elsősorban annak köszönheti, hogy Greta Garbo partnere lehetett.

Gavin Gordon tizenhárom évvel ezelőtt látta az első filmet. Valamilyen vadnyugati történetet játszottak és a fiatal ember vére lángolt

attól az örömtől, hogy ilyen láthatott. Ekkor elhatározta, hogy vagy színész vagy filmszínész lesz. És amikor hazament, egy magazin került a szeméi elé. Ebben egy chicagói filmiskola hirdetést tett közzé.

Összecsomagolt és Chicagóba utazott. A naív fiatalember azt hitte, hogy az iskola mingyárt szerződtet köl vele és szerephez juttatja. Tévedett.

Az iskola nem juttatta szerephez, ellenben tandíjat követelt tőle. Pénze nem volt és ezért egyelőre megelégedett azzal, hogy egy vasúttársaság alkalmazta irnoknak. Tizenkilenc éves volt akkor és a kemény munka, amit néhány dollár heti fizetésért kellett végeznie, csakhamar kiverte fejéből a filmet.

Gavin Gordon (Fotó M—G—M)

Egy napon ismét elment egy film-színházba és reménye újra éledt. A film majdnem megörjítette. Munka közben, a lokomotívok és az ucca zajában is folyton álmodozott.

Minden pénzt színházra költötte. Minden színdarabot megnézett és ha munka után hazament a kis külvárosi Boarding House-ba, a tükör elé állt és eljátszotta a színházban látott drámákat.

Reggelenként azután újra a vasút-társaság irnoka lett.

*

Öt év telt el így. Gordon a tükör előtt nagyszerűen megnézte a színjátszást. Egyszer Grant Mitchell, a neves színpadi színész nyitott be a társaság irodájába, ahol egyedül találta a fiatal irnokot. Gordon lelkesen adta meg neki a kért felvilágosítást, hiszen a színpadról már ismerte a művészt, majd amikor hosszasan elbeszélgettek, nem állta meg, hogy meg ne említse a művész előtt, mivel foglalkozik ő estéről-estére — a tükör előtt.

Mitchell, aki éppen turnéra indult, magával vitte a lelkes fiatalembert és kis szerepekhez juttatta. Első útjuk Hollywoodba vezetett. Itt kisebb, majd mindig nagyobb szerepeket játszott. Amikor a turné befejeződött, Gordon egy másik társasághoz szerződött. Játzott ő a Broadway-n és kis amerikai falvakban egyaránt.

*

És eljött egyszer a beszélőfilm. Gordon ismét Hollywoodba került, ahol a filmnél kitérte. Közben Edward Everett Hortonnal szerepelt együtt a színpadon, de mivel látta, hogy a színpadi színészek nagy sikereket aratnak a filmnél, ő is ajánkozott. Egyelőre hiába. Az egyik gyárban végre kis szerepet kapott, de a film bemutatója után hiába kérésrelle meg az elhelyezkedést. Más vállalatoknál is jelentkezett, de senkinek sem kellett. Már-már azon gondolkodott, hogy visszatér a színpadra és örökre lemond a filmről.

Egyszer az egyik nagy filmgyárban nagy sürgős-forgás volt. Új beszélő-filmet készítettek Greta Garbo főszereplésével. A rendező nem akarta a férfit főszerepeket a megszokott partnerekre bízni.

— Friss vérkeringés kell a filmjeibe, művésznő — mondotta a filmrendező Grelának. — Új partnert keresünk és meglátja, hogy a filmnek sokkal nagyobb

sikere lesz, mintha ismét régi partnerei közül választanának egyet.

John Gilberttel már amúgysem játszott volna, mert közben ő is önálló sztár lett és Amerikában nem szoktak két filmsztárt együtt szerepeltetni és emellett a büdzsé sem engedi meg, hogy két sztár együtt játsszon. Átnézték gyorsan a jelentkezők jegyzékét, de nem bukkantak megfelelő színészre.

Egy reggel Greta Garbo haragosan érkezett a stúdióba.

— Nem szeretem a huza-vonát — mondotta. — A szerepbe már beleélttem magamat és minden percért kár... A várakozás idegessé tesz...

A rendező szintén ideges volt.

És ekkor a segédrendezőnek eszébe jutott Gordon neve.

— Mit szólnának hozzá? — kérdezte.

— Stop! — kiáltotta a rendező, — hívja fel azonnal telefonon. Rendelje be holnap reggel kilenc órára! Pontos legyen! Megkezdjük a felvételeket! A szerződési blankettát készítsék el. Lekötöm, mielőtt még más lekötne!

Ezt Grelának mondta.

— Yes! — volt a hideg, rövid válasz. És ezzel Gavin Gordon megalapozta filmkarrierjét.

Gordon feladott egy sürgönyt New-Yorkba, amelyben arról értesítette a szállodást, hogy valószínűleg hosszabb ideig nem lesz szüksége a fenntartott szobájára. A béröndöket küldjék utána, mert Hollywoodban leszerződöttek.

A béröndök és a filmsiker útban vannak!

Ne bántsuk egymást!

Kis sztár áll a nagy siker mentében,
Oh, mi drága e sztárocska nékem
Könnyben úszik két szemem pillája,
Most, hogy új darabot szabnak rája...

„Tündérédes” lesz e szerep, sejttem
Már előre, könnyeimet ejtem,
Mit nekem egy fruska... kettő... három,
Csak az enyém írójának meg nyáron.

Fruskát írunk reggel, délben, este,
Kérdjed tőlem, fruskát írni rest-e?...
A nagy író... a kis író végig,
Fruska hegyek írójának az égig!

Én is írok, te is írsz egy szép,
Nem merek már venni írógépet,
Félek, ha mást írok, rajt nem bírja,
Csak a fruskát... magától megírja!

B.

INTIMITÁSOK A FILMCSILLAGOKRÓL

Alice White-nak vörös haja és molett alakja volt, amikor a filmhez került. Amikor a *Publicity Department*-ban, a filmgyár reklámozási osztályán először készítettek róla fényképfelvételt, nagy meglepetéssel állapították meg, hogy nagyon hasonlít Clara Bowhoz. Erre a rossznyelvek éppúgy, mint a jóbarátok, azt mondták, hogy Alice utánozza Clarát és amikor egyszer a két filmszínésznő találkozott, Clara Bow nekiment Alice Whitenak, ki akarta kaparni a szeméit és azzal vádolta meg, hogy az ő népszerűségéből akar megélni akkor, amikor utánozza... Erre Alice White annyira dühbe gurult, hogy még aznap világosszöke festette a haját és azonnal fogyókúrát kezdett. Rövidesen hét kilót lefogott. Alice Whitet azóta nem vádolják azzal, hogy Clara Bow-t utánozza, de azért veszélyes riválisa...

Richard Barthelmessnek az első filmleckéket John Barrymore adta.

Walter Pidgeon, a neves énekesfilmszínész, mielőtt a filmhez került volna, színpadi színész volt. Azelőtt pedig hosszú években keresztül mint

jőpincér működött Kanadában. Ő volt az egyetlen kanadai pincér, aki nem ivott szeszesitalt.

Az egyszínű filmekben Billie Dovenak fekete haja és sötét szeme van, a színes filmekben már vörös a haja és violaszínű a szeme, viszont az életben a haja szőke és szürkés-kék a szeme.

Marylin Miller, aki ma a legelső filmrevü-primadonna, nemrégiben még Ziegfeld színházának volt a tagja. Haja szőke, szeme kék.

Bernice Claire filmszínésznő a San Carlo-i opera legfiatalabb tagja volt. Alexander Gray filmszínész beszélte rá arra, hogy legyen filmszínésznő. Bernice sokat gondolkodott a tanácson és végül egy esztendővel ezelőtt otthagya az operaszínpadot. Ma népszerű.

Loretta Young még rövid ruhát viselt akkor, amikor két nővére, Polly Ann Young és Sally Blane már filmszínésznő volt. Véletlenül került a filmhez és ma már mind a két nővérét túlszárnyalta.

Walter Pidgeon (Fotó Warner Bros)

Lila kapott partnert, hirtelen nőttek a lány közönségre, keresztszerepe ismét...

Joe szerübb egy c... futását akroba „szám” akroba és deb sikerült

Fred színész. oszlik a nehéz f

Lila Lee egyik szerepében (Fotó Warner Bros)

Lila Lee tizenhárom éves korában kapott először szerepet. Harison Ford partnernője volt. Két évvel később hirtelen megnőtt és ugyanakkor megnöttek a szerepei is. Később váratlanul vissza kellett vonulnia, mert a közönség meguntta. Hosszú éveken keresztül nem filmezett és most ismét szerepet kapott beszélőfilmekben. Ma ismét népszerű.

Joe E. Brown rövidesen a legnépszerűbb énekes filmkomikus lesz. Joe egy cirkuszban kezdte meg pályafutását, ahol lovászfíú volt. Később akrobata lett és nehéz szívós munkával „szám”-má dolgozta fel magát. Mint akrobatikus táncos került a filmhez és debüje minden várakozáson felül sikerült.

Fred Kohler a „legnehezebb” filmszínész. 104 kilót nyom. Munkája megoszlik a filmezés és a farmján végzett nehéz fizikai munka között.

David Manners filmszínész nem akart filmszínész lenni. Honoluluban lakott, ahol megnősült és Hollywoodba ment nászútra, ahol felesége rábeszélte arra, hogy legyen filmszínész. Manners megfogadta a fiatalasszony tanácsát és azóta sem tért haza Honoluluba. Ki tudja, hogy nászútjuk meddig fog még tartani...

Myrna Loyt nevezik Amerika legnépszerűbb filmvampírjának. Ő tölti be Nita Naldi és Theda Bara szerepkörét.

Antonio Moreno spanyol születésű. Ennek most nagy hasznát veszi, mert két nyelven beszél és filmjei angol és spanyol változatainak főszerepét eljátszhatja.

Conrad Nagel nagyon vallásos ember. Éveken keresztül énekelt egy hollywoodi templom kórusában és itt nagyon kicsiszolta a hangját. Ennek köszönhető, hogy a beszélőfilmekben olyan szép sikereket arat énekével.

Lotti Loder,

a Budapesten felfedezett filmszínésznő „tud valamit“ és megvetette a lábát Hollywoodban

Hollywood, 1930 július.

Lotti Loder nürnbergi táncosnő a mult esztendőben éppen egy pesti mulatóhelyen volt szerződésben, amikor a magyar fővárosba érkezett Amerika egyik legnépszerűbb filmírója, Darryl Zanuck.

Zanuck elment a bárba, meglátta a táncosnőt és leszerződttette őt az amerikai filmgyárhoz. A német lány először azt hitte, hogy tréfáról van szó és csak akkor csodálkozott el, amikor pénzt kapott. Toaletteket, bőrdökeket küldtek a szállodájába és néhány nap mulva már Amerika felé is utazott.

Lotti Loder azóta Hollywoodban él és maga csodálkozik a legjobban azon, hogy filmszínésznő lett, hiszen sohasem akart a filmhez kerülni.

— Hát ez bizony nagyon csodálatos dolog volt — mesélte el a kis német lány lapunk munkatársának, — úgy utaztam a hajón, mint egy milliósosnő és New-Yorkban úgy fogadtak a filmemberek, mintha már kész sztár lettem volna. Amikor Hollywoodba érkeztem, azonnal megkezdődött a munka. Az első szám az volt, hogy reggel megjelent lakáson egy *tieser*, aki bevezetett alz angol nyelv rejtemeibe... Mindennap három órán keresztül kínozott, de én hőiesen kitartottam...

Aztán egyszer azt az utasítást kaptam, hogy sportoljak, mert kövér vagyok... Szót kellett fogadnom és a sportolás mellett koplalnom is kellett...

Ez egy kicsit a kedvemet szegte, de rájöttem arra, hogy csak akkor maradhatok Hollywoodban, ha keményen dolgozom és minden rámbízott feladatot elvégzek... Néhány nap mulva aztán megkezdődtek a táncclekkék is és ettől kezdve heteken keresztül angolul tanultam, tornáztam, koplaltam, táncolni tanultam, majd drámai leckéket kellett vennem...

„Rémes!“ — gondoltam magamban. — „Nekem azt mondták, hogy itt nagyon szerűen lehet mulatni és nagyon érdekesek a *garden partyk*... Hát én csak tanulni és dolgozni fogok itt?...“

Aggodalmam azonban felesleges volt, mert nemsokára minden álmom valóra vált. Megismerkedtem *Chaplinnel*, *John Barrymorr*al, *Alice White*-tal,

Lotti Loder (Fotó Warner Bros)

Al J
néssz
elhat
gyek
kell d
Egy
Zanuc

mit .
azonn
Fel k
variet
csak f
Lot
a jövő
függ :
mehet
De ne
mutat

Lotti Loder (Fotó Warner Bros)

Al Jolsonnal és még sok híres színésszel. Erre olyan büszke lettem, hogy elhatároztam: még akkor sem megyek el Hollywoodból, ha halálra is kell dolgoznom magamat...

Egy napon aztán elélt Darryl Zanuck és így szólt:

— Ugy látom, hogy már tud valamit... Nem várhatunk tovább, tehát azonnal meg kell kezdeni a munkát... Fel kell lépnie egy filmben... Egy varietészámot fog előadni... mert csak így fizetődik ki nekünk...

Lotti Loder nagyon jól tudta, hogy a jövője ennek a számnak a sikerétől függ: ha ebben megbukik, visszamehet Európába — táncosnőnek... De nem bukott meg. A film házi bemutatója után a szakemberek egybe-

hangzó véleménye ez volt:

— A kicsike egészen jól dolgozik...

Ez a legnagyobb dicséret, de ez a siker nem változtatott életmódján. Továbbra is fogadnia kell a tanárok seregét, akik mindenre megtanítják. Közben eljátszotta a „Bécsi éjszakák” című film főszerepét, majd Olsen és Johnson neves színészekkel szerepelt együtt.

— Lotti megvetette a lábát Hollywoodban! — mondják ma már a filmgyárban.

Amikor először tette lábát Hollywoodba, az egyik ujság megírta, hogy néhány hét múlva ugyis vissza fog térni Európába... Azóta kilenc hónap telt el és Lotti már a negyedik filmjén dolgozik...

Mi van a magyar filmmel?

Egy új világhatalom — Két hangos felvevőgépünk lesz — Zukor gesztusa — Van „anyag” — Fodor Miklós érdekes nyilatkozata a magyar filmről

New-York, Hollywood, Európa — Berlin sokéves tapasztalatai és komoly, megbecsült sikerei után hazajött Fodor Miklós, az ismert filmember, hogy elfoglalja a legmodernebb magyar filmgyár, a Pedagógiai Filmgyár igazgatói állását.

A mai magyar filmviszonyok vajdó helyzetében kettőzött érdekességgel bír ennek a kiváló szakembernek a véleménye és azok a tervek, amiket nagy és nehéz feladatában meg akar valósítani.

Fodor Miklós ezeket mondotta a „Délbáb” munkatársának:

— Programot nem adok — kezdte Fodor Miklós, — egyszerűen azért, mert nem merek. Amyira nem bízom a magyar viszonyokban, hogy nem beszélék tervekről, mert ez a terrénem, amihez a legjobban értenek minálunk. A filmet úgy kezelik az illetékesek, mintha a filmmel foglalkozni egyenesen deklasszifikáló lenne.

A nagy harc eldőlt — lesz Tobis-gépünk, nem is egy, hanem kettő: a Hunniának és a Pedagógiai Filmgyárnak. Most jöttek meg a Filmalap urai Berlinből — az aláírt szerződést várják. Én is kinn jártam Berlinben és tanuja voltam ezeknek a tárgyalásoknak. Megdöbbentő tapasztalatra jutottam: a Tobis egy világhatalom. Diktál nemcsak Európának, hanem Amerikának is. Mi európai filmgyárak valóságos Tobis-iga alatt nyögünk. Szóról-szóra kell venni, amit most mondok: protekció kellett ahhoz, hogy egyáltalán kapjunk gépet a Tobistól. A bőrért lenyúzzák annak, aki gépet vásárol tőlük. Mindenből részesednek. Licencet kapnak az összes Tobis-gépen felvett filmekből. Bizonyos százalékot akkor is kell fizetni, ha nincs felvétel.

Súlyos feladat hárul a magyar hangosfilmműtermek vezetőire. Az a számítás, hogy a külföld idején, a mi

Egy érdekes fénykép. Álló sor: Vajda Victor, Kovács Dénes min. tan., Fodor Miklós. Ülő sor: Horváth Elek államtitkár, B. P. Schulberg, a Paramount hollywoodi főnöke és Vajda Ernő. A felvétel 1928 áprilisában Hollywoodban készült

Bernice Claire

Harry Franck

olcsó
sek m
A
lokbo
arra,
mode
veszt
nagy
és ca
filme
és az
kell
sűrű
nyár
gaz
egy
hang
teli
mek
—
kacs
Tobis
őket
vált
moly
ban
is
nygy
any
van
mes
szü
mag
runk
szek
Jelen
„An
kavit
egye
Cso
hag
film
ma
fize
Fil
ak
vot
Bot
nek
hog
és
csü
gyo

Fontosan elvégezte iskolai tanulmányait is. Az iskolai ünnepélyeken is mindig ő volt a primadonna és már itt eglátszott, hogy a színpadra teremt. Szülővárosából New-Yorkba utazott, ahol énektanulmányait folytatta. Bernice Claire énekét és ő protezsálta a színházakhoz. A „Csokoládé kanna”, „Mademoiselle Modiste” és más darabokban mint balett-táncosnő szerepelt. Amikor egyszer Vivian Segal primadonna megbetegedett, Bernice vette át a szerepét és ekkor aratta a legnagyobb sikerét. Bernice Claire-ek sohasem volt szándékában a filmelész menni, ezt Alexander Gray rábeszélésére tette meg. Egy ízben szüleit meglátogatta a kaliforniai Oaklandban, ahol már várta egy nagy filmgyár sürgönye, amelyben igen előnyös szerződéssel kínálták meg. A „No, no, no” című színdarabot filmesítette meg a filmgyár, amelynek főszerepére Bernice Claire-t szerződtette le. A filmben Alexander Gray volt a partnere. A film bemutatója mindkét résznek nagy sikert hozott. Ujabb filmjei: „Itt a tavasz”, „A tűz dala” és „A színpad”. Harry Franck. Német beszélőfilm-rez. Már évek óta szerepel kisebb filmekben. Amikor először készi-

lettek beszélőfilmeket, lerelődött a figyelm Harry Frankra, akinek hangját kifogástalanul adta vissza a mikrofon. A „Ki a tigris” című bűnügyi drámában már ő játszotta el a főszerepet, jelentős sikerrel. Mielőtt a filmhez került volna, igen változatos életet élt. Először amatőrbuzgó volt, majd Brémában házi szolgáló, esokoládéárus, bűvészinás, hajóinas és szakács egy Anglia és Amerika között járó hajón. 1914-ben mint önkéntes szolgált a német hadseregben, majd tüdőbővessel kórházba szállították. Amikor meggyógyult, ismét a frontra került. Törökországba kommandírozták, ahol már főhadnagy volt. Később török tolmács lett Konstantinápolyban. A békekötés után Románián, Magyarországon, Ausztrián keresztül visszalért hazájába. Itt egy kis vidéki lap szerkesztője lett, azután kis szerepek kövélkeztek a filmnél, közben hirdelési ügynök, szobrász, angol és francia levelező is volt. Emellett állandóan izgatta a színház és a film. 1925-ben végre Berlinben telepedett le, ahol már rendesebb filmszerepeket kapott. Egy Lilian Harvey-filmben jelentős sikere volt. 1896 október 15-én, Berlinben született. Csak hat redgimnáziumot végzett. Nős, felesége Ellher Lindbergh, az óceánrepülő egyik rokona. Címe: Universum Film A.-G., Berlin S. W. 68. Kochstrasse 618.

RDÖGOROMCSÁRDA ELITE RESTAURANT
BUDÁN *TEL. 660-87.

Leni Riefenstahl

MI TÖRTÉNT?

Menjou

A múlt esztendőben

Douglas Fairbanks felesége, Mary Pickford társaságában világkörüli utazást rendezett — a rossznyelvek szerint — azért, hogy halványodó népszerűségüket egy kicsit megerősítsék. Most az egyik amerikai lap leközlő Doug úti naplóját és ehhez a naplóhoz a következő tréfás megjegyzéseket fűzi: *Mi az, amit a legnehezebb elképzelni? Egy japánit felvevőgéppel nélkül. A legmulatságosabb pillanat? Rátékinteni a távfűződróton ülő madarakra. A világ legnagyobb meglepetése? Egy csésze jó kávé. A legtarkább uniformis? A görög gárdaregimenté. A világ legunalmasabb története? Amit az ember a Csendes-óceánon tizenöt napja haladó hajón hall. A világ legérdekesebb embere? Az utazó amerikai. A legnehézkesebb élőlény? A teknősbéka a waikiki strandon. A legnagyobb meglepetés? Hogy Indiában csak az állatkertben lehet tigrist látni. A legbarátságosabb emberek? A japán eselések. A legelviselhetlenebb dolog? A meleg a Vörös-tengeren. A legnagyobb kiábrándulás? Hogy a világ kikötővárosai mindjobban elvesztik sajátosságukat. A legnépszerűbb japán filmsztár? Shizoku Mori. A legnépszerűbb bandita? Tsasos, a görög Robin Hood. A legnagyobb elfoglaltság? A kandy-i szent elefánt mosdatása. A legtréfásabb éjjeli mulatság? Küzdelem két tevé között.*

Bánky Vilma,

akiről az utóbbi időben ismétellen megírták, hogy gyenge angol tudása miatt visszavonul a filmzéstől, sőt ezt egy levélben — állítólag — ő maga is bejelentette, most egy hollywoodi kábel szerint szerződést kötött a Fox-gyárral. Itt egyelőre csak egy filmben jog játszani. *Partnere Warner Baxler lesz.*

Hatvanhétézer

dollárt kapott Luigi Pirandello, a neves olasz író négy színpadi művének filmjogáért.

Néhány nappal ezelőtt visszatért

Hollywoodba Adolphe Menjou és máris szerződést kötött az egyik nagy filmgyárral. Menjou angolul és franciául fog beszélni a mikrofon előtt.

Leni Riefenstahl,

a neves német filmszínésznő a következő levelet intézte lapunkhoz: „Tizenkét napja tartózkodunk a 4400 m. magasságban levő Mont Blanc obszervatóriumában, ahol esztendők óta senki sem volt. Itt készülnek a „Csillagok a Mont Blanc felett” című film felvételei. Ez az első film, amelyet ilyen magasságban forgatnak. A rendezési munkálatokat Arnold Franck dr. vezeli. Ő különben tegnap majdnem rosszul járt, meri egy tizenöt méteres szakadékba esett, és szerencsére semmi baja sem történt és most ismét vidáman rendez... Leni.”

Conchita Montenegro

spanyol táncosnő, aki mindössze tizenhét éves, Hollywoodba érkezett és filmszerepet vállalt. Buster Keaton egyik legközelebbi filmjében fog játszani.

A londoni

Empire Theatreben, amely az angol főváros legnagyobb mozija, a következő újításokat vezették be: „Az alkalmazottak nem fogadhatnak el borraivat, a ruhatár díjtalan, a várócsarnokokban mindenki ingyen használhatja a telefonokat, a hölgyek igénybe vehetik a filmstúdió kozmetikai tanácsadóját, természetesen díjtalanul és a nézőtérben szabad a dohányzás.

Az amerikaiak megállapították,

hogy a beszélőfilmekben a legegényibb hangja Zazu Pitts-nek van. A népszerű filmkomika rövidesen a legelső filmszínésznők közé fog kerülni.

Társaság és Divat

A bárónő délutáni teáján

— Ünnepélyes csendet kérek, hölgyeim...

— Tudomásom szerint úgy az ünnepe-lyesség, mint a csönd ki van zárva a mi kedves tracs-délutánunkról dik a társaság legifjabb és nabb tagja.

— Nincs szabály kivétel nél össze pár pernyi türelmet k mintára...

— Ah, most már kezdem kell a csönd és ünnepélyes spirtisztáinak nagy halottja.

— Határozottan gyors fel kedvesem. Remélem, most már nélkül mondhatom el, hogy tára a magyar spirtiszták is kerestek a most elhunyt Conan lemével. Az előkelő nagyvipo rendezésű lakásában gyűltek

szellem meg is jelent s kiszivárgott hírek szerint a következő kinyilatkoztatás hangzott el immár túlvilági ajkairól: „Aki az első dimenziót felcseréli a harmadikkal, új kárpótlást nyer a kárpótlási pihenéshez

A szörmedí

Dnyes Illés

Du szücs : retes : zönség hogy legjobl prémek Minder szél a a silár nőségű ket amely

értéktelenek. Alig pár éve Andrassy út 53 szám alatt (a tér) egy finom, előkelő van és az izlésükről híres t rében máris nagy népszerűert. Érdeke a hölgyeknek, kus részére kellőleg meg ne prémet képesített szücsnél, Dnyes Illés cégnél vásáro

Amin az egész világ nevet

A pontos állat

— A kakastól, amit mult este magánál vacsoráztam, szörnyű gyomorgöresöket kaptam. Már három órákor felébredtem mita.

— Igen, igen ez volt az ő deje! Minden reggel három órákor felkukorékolt mindenkit!

(Fliegende Blätter)

Jó üzletember

— Mit csinál, Marie, itt a folyóson ezzel a vödörrel és a fölmosóronggyal?

— Képzeld, direktor úr, a tizes szoba lakója nyilván felejtette a mosdó-csapot és most térdig jár a vízben!

— Vigyen neki azonnal egy lepedőt és írjon a számlájához egy fürdőt!

(Dumeh)

Gyógyszertárban

— Mennyibe került a rádium?

— Egy gram rádium, háromszázezer márka!

— Igazán? Akkor kérem, adjon nekem — öt pfennigért köhögéselleni cukorkát!

(Karikaturen)

Fogorvosnál

— Doktor úr, azzal a porcellánfoggal, amit legutoljára csinált, nem vagyok megelégedve. Minden pillanatban fáj.

— De kérem, nagyságos asszony, éppen ez az én speciálitásom! Az én műfogaim száz százalékban hasonlítanak az eredetihez.

(Musketen)

Nem tűr igazságtalanságot

— Kérem, Amalie, nézze meg ezt a poros tróasztalt. Ez a por legalább négy-hónapos rajta!

— En arról igazán nem tehetek, nagyságos asszony. En mindössze három hónapja vagyok itt!

(Le Sourire)

tot!
ladda

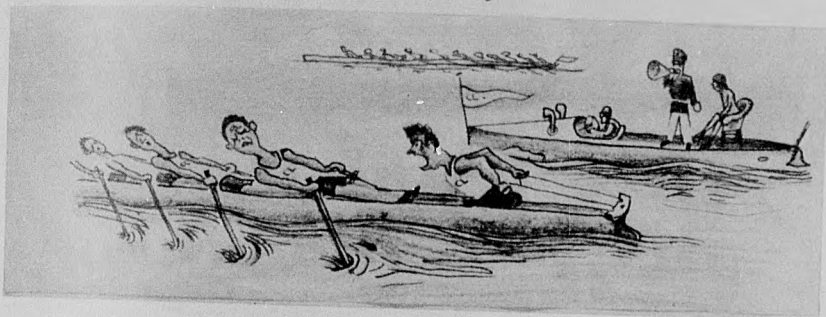
—
arra a
békale

—
ságot
san r
béka.

— Ké
mindent
Mindent
— Ké
keress h
magadna

Evezősverseny

Kormányos: Meier, te szerencsétlen szobakukac, húzd meg azt a lapátot! Ugy dolgozol, mintha Trudival egy kis cukrászdában ülnél és a kanallal a teásésésében piszkálnál.
(Jugend)

Pincér-vívec

— Egy félórája várok arra a nyomorult teknős-békalesre!

— Hát nem tudja uraságod, hogy milyen lassan mászik egy teknős-béka...?

(Passing Show)

A tetszhalott hal

Vallomás

— Képes vagyok érteni mindent megtenni, Jack! Mindent...

— Komolyan? Akkor keress holnap helyettem magadnak valaki mást...
(Ulk)

vagy miért nem készült el időben az ebéd.
(Lustige Blätter)

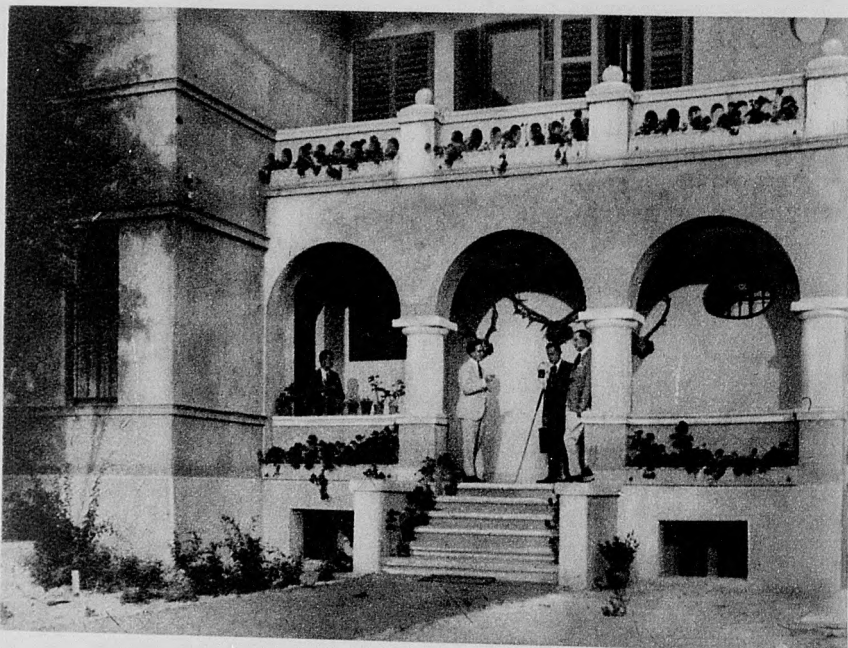
RÁDIO

Hogyan készül a hangriport?

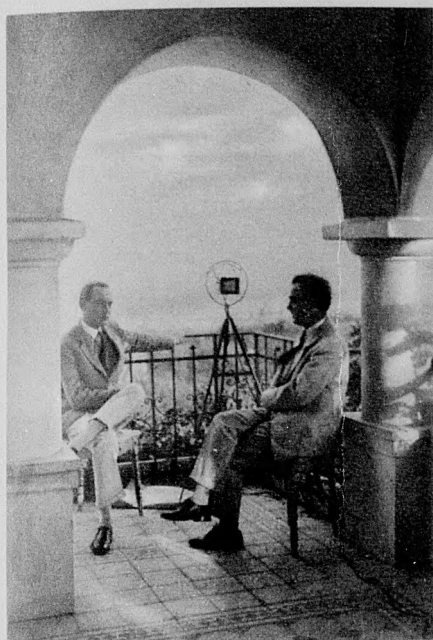
A magyar radio múlt héten kivitte mikrofonját Zilahy Lajos rózsadombi villájába és a helyszínről közvetítette azt az érdekes beszélgetést, amely az író és a rádióriporter, Gyarmathy Sándor közt lefolyt. A hangriportnak a közönség körében nagy sikere volt, nemcsak azért, mert Zilahy Lajos érdekes és értékes válaszokat adott a feltejt kérdésekre, hanem azért is, mert a rádió intervjú közelebb hozta a közönséget az újságíró munkájához.

A Magyar Rádió Társaság és Zilahy Lajos meghívták a „Delibáb”-ot erre a rádió-intervjúra, hogy lássuk miképpen is készül a hangriport. Bár a közvetítés csak hét

órákor kezdődött, mi Gyarmathy Sándor rendező és Tomcsányi Béla mérnök társaságában már fél ötkor nekiindultunk az útnak a rádió autóján. Egy negyedóra múlva érkezünk meg a Rózsadomb legmagasabb pontjára, ahol nemrég készült el Zilahy Lajos villája, amely a régi nemesi kuriák stílusában épült fel. Az inas a hallon keresztül az író dolgozószobájába vezet bennünket, amelyet valóságban két részre oszt két hatalmas fehér oszlop. Itt várakozunk Zilahy Lajosra, aki csakhamar megérkezik és rövid üdvözlés után szemmeláthatóan izgatottan beszélni kezd a helyszíni közvetítésről.

Zilahy Lajos fogadja villája bejáratánál Tomcsányi Béla mérnököt és Gyarmathy Sándor főrendezőt (Paál Sándor felv.)

Gyarmathy Sándor és Zilahy Lajos
a villa teraszán (Paál Sándor felv.)

— Megírtam az egészet előre — mondja Gyarmathy Sándornak. — Hogy egy kissé elevenebbé tegyük a beszélgetést, hangos intervjút csináltam belőle, amennyiben gyufagyújtás, uzsonnázás, papírzörgés és egyéb hangos zajokkal fogom kísérni a mondanivalóimat.

Közben a hatalmas kandalló mellett Tomesányi mérnök műszaki személyzetével felállítja az erősítő berendezést és a mikrofont. A leadás más híján telefóndróton történik és ezért felhívják a Krisztina központot, hogy a vonalat kapcsolják rá a Stúdió kábeljére. Ez egyet jelent azzal, hogy

e pillanattól kezdve Zilahy Lajost a közvetítés végéig nem lehet telefonon felhívni.

Csakhamar jelentkezik a Stúdió erősítője.

Tomesányi mérnök most mikrofonpróbát tart, azaz különböző távolságokról beszél a mikrofonba, hogy hol legérthetőbb a beszéd. A teremnek ugyanis zavaró a visszhangja. A Stúdió megfigyelője jelenti, hogy *nagyjából távolságra, mint egy méter nem lehet állni a mikrofontól, mert a beszéd akkor már nem tisztá.* Rövid tanácskozás kezdődik, amelynek eredményeképpen elhatározzák, hogy

a mikrofont egész idő alatt Tomesányi mérnök fogja tartani a beszélők szája elé.

mert ha állványra tennek, a távolság sokkal nagyobb lenne.

Ezalatt Zilahy Lajos és Gyarmathy Sándor a másik szobában főpróbát tartanak. Végigmondják a beszélgetést és kiszámítják, hogy mennyi ideig fog tartani. Utána végigjárjuk azokat a helyeket, ahonnan a közvetítés történik. Felmegyünk a tetőteraszra, ahonnan csodálatos panoráma nyílik Budapestre. *Fényképezés következik a „Déliab” számára, amelyeknek mindégyikét Zilahy Lajos maga állítja be.* Ez az első eset ugyanis, hogy a villájában valaki fotografál és az író nem magát, hanem a házát szeretné megörökíteni néhány képen a maga számára.

A teraszról lefelémenet egy szép fiatalasszonnyal találkozunk össze, Zilahy Lajosnéval, Bárczy Piroskával, Bárczy István polgármester leányával.

— Őszintén szólva — jegyzi meg Zilahy né kipirult arccal. — *lámpalázam van, főképpen a házam nevében, amelynek önök az első vendégei és bizony félek, hogy nem lesz-e valami baj a sok huzal és egyéb rádiódolgok miatt.*

Tomesányi mérnök siet a ház asszonyá-

Zilahy Lajos megmutatja Gyarmathynak a környék szépségeit
(Paál Sándor felv.)

nak megnyugtatására, aki egy kis uzsonnára invitál meg minket a szalonba.

— Érdekes dolgot figyeltem meg — mondja uzsonnázás közben Zilahy Lajos. — Még pedig azt, hogy a mikrofon milyen varázslatos erővel uralkodik az embereken. *Hiába igyekszem elhatározni, hogy természetes hangon fogok beszélni a rádióba, ahányszor a mikrofon elé lépek, úgy érzem, jétyolos és erőltetett lesz a hangom.*

— Én is úgy vagyok vele — válaszolja Gyarmathy Sándor, — pedig több ezerszer álltam már a mikrofon előtt. Mindenki így van ezzel, kivéve a színészeket, akiknek rutinjuk van abban, hogy a hangjukkal bánni tudjanak.

— Sokszor éppen ez a baj — feleli Zilahy Lajos, — mert

szerintem nem a megjátszott hang, hanem kizáróan csak a természetes érvényesülhet jól a mikrofonban.

Most a hangjukat próbálják ki Zilahy és Gyarmathy.

— Hiába minden — legyint végre kezével az író, — *rosszak leszünk barátom, mert sehogyan sem tudunk természetesen beszélni a mikrofon előtt.*

— Mingyárt meg fogjuk hallani — mondja Tomesányi mérnök, — mert közeledik a hét óra. Uraim, készülődjenek.

Zilahyné sietve hagyja el a villát, hogy az egyik szomszédos villába menjen végighallgatni a közvetítést, mert *Zilahyéknek ugyanis nincs rádiójuk.* Az író és Gyarmathy Sándor kimennek a ház bejáratához, ahonnan kezdődik a helyszíni közvetítés.

A szobában felállított „leadóállomás” főpróbája. Tomesányi Béla mérnök (a diván mögött) figyeli Gyarmathy és Zilahy beszélgetését (Paál Sándor felv.)

A mikrofont pedig felállítják a tornác egyik sarkába.

— Megy a szünetjel — jelenti Tomesányi mérnök, majd egy pillanat múlva hozzáteszi, — *Hintz konferál.*

A következő pillanatban Gyarmathy Sándor már beszélni kezd. Alig mond el néhány mondatot, amikor legnagyobb meglepetésünkre Tomesányi mérnök hangosan megszólal:

— Abbahagyni. Nem megy ki semmi. Az erősítő bedöglött.

Ugyanezt jelentik mikrofonon keresztül a Stúdióknak is azzal, hogy játsszassák tovább a szünetjelet. *Izgatott munka következik most a műszakiak részéről.* Néhány perc és máris minden rendben van. Gyarmathy újból beszélni kezd, de most már „kimegy” a hangja. A tehetséges fiatal rádiórendező lépésről-lépésre megy befelé a villába, háta mögött Tomesányi mérnökkel, aki megfelelő távolságban tartja a mikrofont. Beérünk a dolgozószobába, a kandalló mellett diványhoz, ahol a tulajdonképpeni interjú történik. Zilahy Lajos már ott ül, aki mellé csakhamar letelepedik az interjúvaló Gyarmathy Sándor is. Megkezdődik a beszélgetés. Az első mondat egy kissé idegesen, de Zilahy hangja mindig nyugodtabbá, természetesebbé válik és lassanként szemmel láthatóan elfelejtkezik arról, hogy mikrofonba beszél. Magyaráz, gesztikulál, elmosolyodik, szóval ugyanúgy viselkedik, mintha „otthon volna”. *Abel nevű kuttyója — az író kedvence — közéjük telepszik a divánra és olyan nyugodtan hallgatja a közvetítést, mintha tudná, hogy az ő hangjára most*

nincs szükség. A papírlapok egymás után kerülnek a földre. Már az utolsónál tartanak. Azután ennek is vége. A közvetítés befejeződött. Zilahyné már jön is vissza és mindnyájan érdeklődve fordulunk feléje, mert egyedül ő hallgatta közlünknek rádión keresztül a hangriportot.

— Kitűnő volt minden — lelkesedik, — olyan boldog vagyok, hogy ilyen szépen sikerült.

— Nem hallott semmi melléközejt? — érdeklődik Tomesányi mérnök.

— De igen egy kis sercegést.

— Sajnos ezt nem tudjuk elkerülni ilyen esetekben, amikor telefonvonalról kell közvetítenünk — mondja Tomesányi mérnök.

— aki a
nincs
Pest.

— nők,
Buda

—
—
—

—
—
—

— az 5
újabb
Rö

— me
—

— amely
teni
Más.

— Me
jelvon
rende
juka
be, a

— Ez
szí
sév

— A be
szere
játssz
A
száz

— Ebl
—

— amely
fog t
érde
álton
Fa
karm
Olasz
röla,

— a h
mil
zen

— Faillo
lesz. I

— *Hát ez kár* — jegyzi meg Zilahy Lajos, aki a rádió technikai részével úgy látszik nincs teljesen tisztában, — *akkor tehát csak Pesten hallották a leadást ugye?*

— *Dehogyan* — mosolyog Tomcsányi mérnök, — *mindenütt, ahol csak fogni tudják Budapestet. Ha a pestiek hallják a leadást,*

Halló, itt a rádió Délibáb

az 53-ik oldalhosszon. Következik legújabb rádióhíreink elmondása.

Rövidesen

megnyílik Uj-Zéland és Anglia között a rádiótelefonforgalom,

amely szorosabb kapcsolatot fog teremteni az anyaország és a gyarmat között. Más.

Molnár Jenő és Viléz Miklós háromfelbonásos vígjátékol írtak „Veronika rendet csinál” címmel. A szerzők darabjukat a budapesti rádióhoz nyújtották be, ahol azt el is jogadták előadásra.

Ez az első eset, hogy magyar színpadi írók a színház megkerüléseivel adják darabjukat a rádió számára.

A bemutató szeptemberben lesz és a címszereplő Veronikát Dayka Margit fogja játszani. Más.

A speyeri dóm jövő héten lesz kilencszáz esztendő.

Ebből az alkalomból nagy ünnepeket rendeznek Speyerben,

amelyen részt fog venni és beszédet is fog tartani Hindenburg elnök is. Az érdekes eseményt az összes német rádióállomások közvetíteni fogják. Más.

Failloni Sergio, a budapesti Operaház karmestere szabadságát szülőhazájában, Olaszországban tölti. Amint értesülünk róla,

a kitünő karmestert felkereste a milánói rádióállomás, hogy néhány zenekari hangversenyt rendezzen Studiójában.

Failloni első szereplése e hónap végén lesz. Más.

akkor a világ minden táján is hallható a leadás.

E megnyugtatás után búcsúzunk is azzal a híddal, hogy a magyar rádió közönsége ezen az estén egy magas színvonalú előadást hallgathatott végig a nem mindennapi helyszínről.

—gyi—ön.

Belgiumban is nagyon elszaporodtak az orvhallgatók. Éppen ezért

külön rádiórendőrséget szerveztek,

akiknek nincs más feladatuk, csak az, hogy kinyomozzák a jogosulatlanul rádiózókat. Más.

Londonban

most mutatták be Pirandello „Az ember, akinek virág van a szájában” című komédiáját televíziós előadásban.

A szereplőket nemcsak kitünően lehetett hallani, hanem a hozzánk beérkezett jelentések szerint remekül lehetett látni is. Más.

Az amerikai Színpadi Szerzők Egyesülete értékes díjat tűzött ki, amelyet

minden évben a legérthetőbben és a legszebben beszélő rádió-bemondónak fognak odaítélni.

Erre ugyanis azért volt szükség, mert az amerikai speakerek hadarva beszélnek. Más.

Érdekes közvetítés lesz a jövő hónapban a budapesti rádióban, amikor is

„Séta a esillagos égen” címmel helyszíni közvetítés lesz a pesti esillagvizsgálóból.

Az előadást Gyarmathy Sándor fogja vezetni a töle megszokott gyorsasággal és frissességgel. Más.

Kalliwoda Olga, az ismert magyar énekesnő a minap az

egyik hollandiai adóállomás mikrofonjában énekelt magyar dalokat.

Az előadást rövidhullámú adó közvetítette Jáva szigetére és így ez az első eset, hogy a gyarmatokon magyar hangversenyt hallhattak. Más.

Mai rádióhíreink elmondását befejeztük. A vizionolvasásra a jövő héten ugyanitt.

ILLUSZTRÁLT

OH
DONNA MIA

Szövegíró: HARMATH IMRE
Előadják: HONTHY HANNA
ROZGONYI

Sziciliában, ha holdvilág van,
A barna lány bizony sosem jár egymagá-
ban.

Sziciliában, ha holdvilág van,
Peng a gitár az éjszakában.
S a dús narancslák alól
A szív zenéje dalol.

Sziciliában, ha holdvilág van,
A barna lányhoz a legény remegve szól.

Oh, Donna Mia, légy enyém!
Oh, csak miattad élek én.
Két szemed égeli szívem
És sose mondod, hogy igen.
Oh, Donna Mia, gyere hát,
Ugy könnyörög a szerenád.
Szívem, ha szívedre talál,
Holnap már várhat rám a halál.

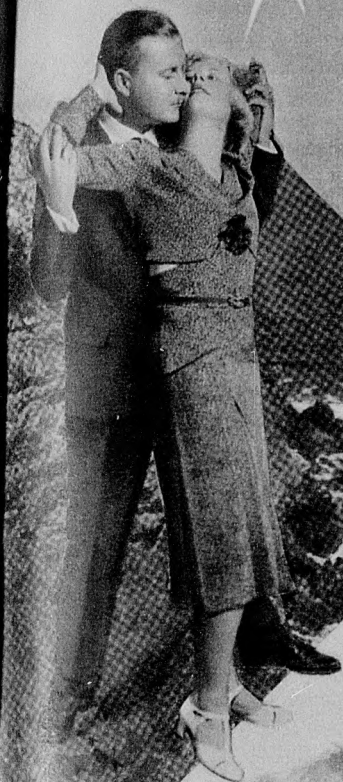
SLÁGEREK:

AZ "ELSŐ TAVASZ" CÍMŰ OPERETT EGYIK FŐSLÁGERE

Zenejét szerelte: BRODSZKY MIKLÓS
és DELLY FERENC
FELVÉTELEI

A

ARE
ANNA
GONYI

Sziciliában, ha holdvilág van,
A tőr megvillan gyakran a vad éjszaká-
ban.

Sziciliában, ha holdvilág van,
Szerelmes élet és halál van.
Vendetta — szól a legény
S a lány elnémul szegény.
Sziciliában, ha holdvilág van,
Zokogva sír a dal a bosszú reggelén.

Oh, Donna Mia, légy engém!
Oh, csak miattad élek én.
Két szemed égeli szívem
És sose mondd, hogy igen.
Oh, Donna Mia, gyere hát,
Ugy könyörög a szerenád.
Szívem, ha szívedre talál,
Holnap már várhat rám a halál.

B

Kis anekdoták — nagy színészekről*

A túlkomoly Szigeti Józseffel, ki nagy színész és jó színműíró volt, senki sem mert tréfálkozni, mert gombaságot kapott volna tőle. De Réthy Mihály, a parasztszínész, nem félt tőle.

Egy nyári délután beállt Szigetihez Réthy Miska:

— Egy nagy szívességre szeretnék kérni.

— Ki velem! — szól idegesen Szigeti.

— Tudod, én már minden voltam. Paraszt is, színész is, kisbíró is. No, most író lettem.

— Író?

— Az! Irtam egy színdarabot s most felolvasnék belőle, mondj véleményt róla!

Szigeti leült:

— A színészek nem érdekelnek!

— No, halljuk!

Réthy is leült s olvasni kezdett. Szigeti nagyon szórakozott ember volt s fejében sok színdarab hemzsegett. Néha-néha felfigyelt s egyik-másik mondatnál megszólalt:

— Ez szép.

Egyszer aztán ingerülten kifakadt:

— Ez hülyeség! Hogy lehet ilyen marhaságot írni?

Réthy tovább olvasott.

Szigeti megint kirobbant:

— Ez is butaság!

— Hogy lehet ilyet mondani?

Szigeti rekedten kiabált:

— Ilyen marhaságot toll még nem írt le.

Réthy felkelt:

— No, akkor te írtad le a legnagyobb marhaságot!

— Én?

— Igen, mert ez a te darabod: a „Vén bakancsos és fia a huszár!”

Szigeti megsimította a homlokát, mint akit főbe kólintottak s asztalán dühében a pipáját kapta fel az asztalról s azzal kergette ki Réthy Mihályt a szobájából.

Áldogál egy este Egressy Gábor a Belezna-kert kapujában, mikor egy szürkecilinderes arslán megszólítja:

— Ugyan, kérem, kegyed az új cirkusz majomidomítója?

A nagy jellemző színművész felháborodva szól:

— Én? De hiszen én Egressy Gábor vagyok, a színész!

A szürkecilinderes végigmérte Egressyt:

— A színészek nem érdekelnek!

— Ugy? Engem pedig a majmok nem érdekelnek! — szól Egressy és jaképnél hagyta az arslánt.

Hargitai Tihamér.

Egész Berlint lázba hozták dr. Walden tanár szenzációs előadásai, melyekben a nők diadalmas előretörését hirdeti. Walden sikerét gyűlölködve nézi jóvendőbeli apósa dr. Kröger Kurt. Walden előadása alatt váratlanul robbanás rázza meg az előadótermet, sötétség támad. Walden kétségbeesetten keresi a pánikban menyasszonyát, Kröger Editet és annak fiatal mostohaanyját, Kröger tanár feleségét: Gretét. Edit ebben a borzalmas pillanatokban ráeszmél arra, hogy a találmány miatt még sokat fognak szenvedni.

Barátnők voltak a szó legszebb és legnemesebb értelmében és Grete egyetlen vágya volt, hogy minél boldogabbnak lássa Editet. Egymásba karolva járták a belváros szűles utcáit, megvitatták a kirakatokban kített újdonságokat és buzgón segédkeztek egymásnak bevásárlásaiknál. Két nő lelkét sem kapcsolja jobban össze, mint a közösen vásárolt ruhák és cipők. Csak olyankor váltak el, ha Edit Waldennel találkozott. Ilyenkor Grete úgy vélte, hogy az ő jelenléte fölösleges. A szerelem a világ teremtése óta irtózik a fölösleges harmadiktól és Grete finom tapintattal tisztában volt ezzel. Ilyenkor magányosan bolyongott a Spree partján, elnézte a kirándulókat szállító karcú hajókat és a súlyos teherhordó

bárkákat, melyeket övig meztelenre vetkőzött, szénportól és izzadságtól moeskos emberek hosszú rudakkal úgy toltak előre, hogy a rúd végét a nem túlságosan mély víz fenekébe szúrták, aztán teljes erejükkel a rúdnak dőltek és testük súlyával és izmuk végsőkig való megfeszítésével tolták néhány arasszal előre a bárkát. Ezt a műveletet minden pillanatban meg kellett ismételniük. Grete megdöbbenve és iszonyodva nézte ezt a gályarabok munkájánál is kínosabb műveletet, amely mint valami sötét középkorból kisértő rém döbbsentette meg a józlést és emberi érzést a gépek és technika hőskorában.

Furesa és kúsza gondolatok zaklatták lelkét. Hiába bolyongott tetszése szerint az új felhőkarcolók labirintusaiban, tudta, hogy rab. Nem tudott édesen fölnevetni, ha szökőkutakban játszó gyermekek groteszk játékait figyelte, vagy a világváros egyre hullámzó és újuló kaleidoszkópjának más tréfás jelenete tárult hirtelen eléje. Lelkét valami örökös szomorúság fátyolozta, nyomasztó, szürke ködök, melyeken keresztül egyetlen világos érzés döbbsent belé: soha többé nem lehet boldog!

Olyan boldogtalan és kétségbeesett

A BUDAPESTI HIRLAP

vasárnapl képes melléklete
a magyar újságírás szenzációja

volt, hogy néha már az öngyilkosságra gondolt és szinte megbénultan nézte a folyó zavaros, zöldesszürke vizét, melynek tetején vékony szivárványszínű hártya alakjában terült el a hajókról lecsepegett olaj- és petróleumréteg.

Egy napon, mikor éppen a Kurfürstendammra nyíló magányos uccák egyikén sétált. Valaki hirtelen nevéen szólította.

Sabel volt.

Közel két éve nem látta a színészt. Szándékosan kerülte a színházat, melyben föllépett, nem olvasta el a róla írt kritikát, nem mert megállni a kirakatok előtt, melyekben fényképe volt. Félt a multtól, az érzésektől, melyeket az emlékek felviharoztattak benne. Minél több idő mult el, annál kevésbé értette, hogyan hagyhatta el Sabelt, akit szeretett, aki viszontszerette és akivel fő tétlenül boldog lett volna? Egyre nagyobb rejtély volt az élete önmaga előtt. Miért hagyta ott szerelmét és a színpadot? Miféle bűvös erők átka alatt cselekedett? Igyekezett már nem is gondolkodni ezen, mert félt, hogy beleőrül. De most, mikor Sabelt váratlanul megpillantotta, egyszerre fe'szakadozott lelkéből minden visszafojtott érzés. Megingott, majdnem eszméletét veszítette az izgalomtól és remegő könny és mosoly között nyújtotta feléje kezét.

— Egon... édes jóbarátom!...

És sirva fakadt, ideges, kétségbeesett sírás rázta a testét.

A férfinak is könny szökött szemébe.

— Szerelmem... drága... milyen boldog vagyok, hogy ismét látlak!

Nem kellett beszélniök, magyarázkodniok. Ez a néhány szó mindent elmondott. Bennük volt Grete egész boldogtalansága és nem muló szerelmük.

Alltak és mosolyogtak egymásra. A kezük görcsösen összefonódott, mintha soha többé nem akarnának elválni.

— Mennyit szenvedtem... Uram, Teremtőm, ha tudnád!

— Szeretsz még Grete?

— Mindig, mindig csak téged!

Úgy reszketett, mint a hideglelős. A férfit is hatalmába kerítette ez a nagy felindulás.

— Most már nem szabad eltűnnöd az

Fázik Asszonyom,

hogy prémes kabátban jár, vagy pedig anyagi helyzete nem engedi meg, hogy nyári ruhát csináltasson? De ha előfizet a Párisi Divatra, akkor annak elsőrendű szabásmintái után egyedül készítheti ruháit. A Párisi Divat, ez a nagyszerű, modern divatlap a külföld legelőkelőbb modellrajzolóival tart fenn összekötött és több száz csodaszép párisi modellt és szebbnél szebb kézimunkarajzot közül minden számában s szabásmintái igen olcsó áron megszerezhetőek.

Féláron küldjük Önnek a Párisi Divatot 10 nappal a friss szám megjelenése után (tisztá, visszamaradt lapokat), hogy megismerje ezt a rendkívül érdekes lapot, még pedig ¼ évre 3 pengő 50 fillér helyett 1 pengő 80 fillérré.

Kérjen egy mutatványszámot, melyet 48 fillér bélyeg beküldése ellenében bérmentve küldünk. Kiadóhivatal: Budapest, VII. kerület, Dohány ucca 12.

SZÉPSÉG – FEGYVER!

Norvég jégszesz bedörzsölésre.

Üdit. Hűsít. Környezetet illatosít.
Idegeinek új erőt ad. Világhírű.
Nélkülözhetetlen télen-nyáron.

Fémkupas zsebüveg 68 fillértől.

Norvég kréme bőrillítő találmány.
Norvég puder víz- és izzadságálló.
Norvég hajszesz vitaminkészítmény.

Kapható mindenütt!

**Telep: Norge Ice Spirit művek.
Budapest, Szív ucca 15.**

életemből Grete. Nem véletlen, hogy éppen idejöttél a villám elé. A szerelmem, az én nagy vágyam és akarásom hozott erre. Gyere fel hozzám... nézd meg a szobámat, a te emléked templomát építettem fel benne.

Vannak percek, melyekben hirtelen és szinte érthetetlen egyszerűséggel oldódnak meg évek gyötrelmes vergődései és harcai. Amikor az érzések váratlan felviharzásában megszűnik minden okoskodás, kétely, félelem, amikor minden gátat elsöprő erővel kívánja boldogságát az ember.

Olyan jó volt Sabelre támaszkodni, fejét a férfi karján nyugtatni és hagyni, hogy az belékarolva vigye magával. Mintha a villa kapuján új világ kezdődne, amelyben ismét szabad nevetni és szeretni.

Végigosontak a hallon, mintha tu'ajdon lépteik zajától is óvakodnának. Benyitottak a szalónba, melynek falaira rokokó-idillek voltak festve és a nagy, fekete hangversenyzongora dúsan hím-

zett selyemtakaró alatt terpeszkedett, mint egy maharadzsa elefántja.

— Ez a te szobád! — mondotta Sabel és kinyitotta a szalón háttéréből nyíló ajtót.

Grete megindultan és lenyűgözve állt meg a küszöbön.

A falon, asztalon mindenütt az ő arcképe. Gondosan összegyűjtve valamennyi fénykép, amely valaha is készült róla. Rajtuk a dátum és néhány szó, hogy micsoda emlék fűződik hozzájuk. Azután elszáradt virágok, melyeket valamikor együtt szedtek kirándulásaik alkalmával, vagy névnapra küldött Grete. Egy halom napi'ap és képesujság, melyek Grete szerep'éséről emlékeztek meg. Aztán egy különös fénykép. Grete meglepetten kiáltott fel, mikor meglátta. Azon is ő volt menyasszonyi ruhában, amint a templomból kilép.

Sabel fájdalmasan mosolygott.

— Igen, titokban lefényképeztettek, amikor kijöttél a templomból.

Kröger is rajta volt, de a fényképész eltüntette...

Az asszony szemét megint előntötte a könny. És most egyszerre megérezte, hogy mindig, öröktől fogva ehhez a férfiúhoz tartozott. Végtelen hála, szerelem forrósodott ki szeméből, amint felesodá'kozott rá.

— Köszönöm... hogy ennyire szeretsz!

A júniusi nap rájuk vetette fénykoszorúját a nyitott ablakon keresztül. Tűz és arany borított rájuk fénylő palástot s a város millió hangja úgy zúgott fel hozzájuk, mint valami lágy nászinduló.

IV.

Nagyszerű dolog, mikor az ember lelkéről felszakadoznak a ködök és az élete megszínesedik. Mikor mindennap azzal ébred, hogy valami boldog izgalmom, új öröm várakozik rá és gondolatai, mint meseország pókjai, arany-szálakból édes emlékeket szövögetnek. Mikor az előző nap mámoros hangulatai még benne szibbadnak idegeikben és már újabb gyönyörök várása fokozza fel életkedvüket. A lélek ilyen nagy változását nem lehet eltitkolni, mert fények és mosolyok a'akjában kiül a szemekbe és az arcra, benne van a mozdulatok élénkségében, a test minden sejtceskjében.

Edit, aki maga is szerelmes volt, nőies ösztönével legelőbb vette észre Grete nagy változását és megdöbbenve figyelt föl. Érzett és sejtett valamit, homályos gyanu suhant át rajta, de azután dacosan felrázódott: nem akar semmit tudni! Imádkta Gretét, látta szenvedni és hervadni és mint egy örökös nyugtalanság kínozza az önvád,

— Agyvértödülés, szívszorongás, nehéz légzés, félelemérzés, idegesség, migrén, lehangoltság, álmatlanság a természetes „Fere-ne József” keserűvíz használata által igen sokszor megszüntethetők. Tudományos megállapítások megerősítik, hogy a Ferene József víz a makacs székszorulás mindenféle jelenségeinél a legjobb szolgálatot teszi. A Ferene József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

hogy mindezt ő okozta így. Grete jó és rajongó pajtása volt, aki soha egy szóval sem panaszkodott, gyöngéden és tapintatosan segítette Waldennel való ártatlan találkozásait és egész szívvel osztozott örömeiben, apró aggodalmában. Edit szinte maga is megijedt, mikor észrevette, hogy Gretét jobban szereti, mint az édesapját. Árulónak érezte magát, de azután azzal nyugtatta meg háborgó lelkiismeretét, hogy hiszen ő nem tud semmi bizonyosat.

Mégis, egy alkalommal, mikor Sabel egy sétájuk alkalmával velük szembekeült és — Walden is jelen volt — sokáig sétáltak négyesben két párra szakadva, séta után, mikor a férfiak elköszöntek és magukra maradtak, olyan váratlan hevességgel és szenvedélyesen ölette meg Gretét, hogy az elsápadt és megérezte, hogy Edit tudja az ő titkát. Nem szóltak egy szót sem, csak a kezük fonódott össze remegő, megértő, összeszövetkező szorításban. Gyönyörű, felejthetetlen napok voltak ezek, de a háttérből két szúrós szem figyelt már rájuk, gonosan és ellenségesen. Kröger, aki hidegen és bizonyos elégtétellel látta felesége lassú hervadását — hadd szenvedjen és gyötrődjön ő is, — kétségbeesett dühvel vette észre, hogy á'dozata kisiklik a keze közül, hogy valahol rést talált és újra feléledt.

Eddig titokban reménykedett, hogy az asszony meg fog törni, hogy az ő rettentő szuggesztív ereje felőrli minden ellenállását, sőt egy kicsit abban is reménykedett, hogy Grete észreveszi az ő emberfeletti gyötrődését, szívét, melyet csak szerencsétlenség tett gonosszá és amely az első jó szótól mindent e'árasztó jószágba olvadna fel, csodát remélt és irtalmat koldult láthatatlan hatalmaktól. Most azután egyszerre fölismerte a szörnyű valóságot: Grete végleg kisiklott keze közül! És ekkor először villant meg benne a végzetes gondolat: megcsalják!...

Mint a legtöbb gyű'ölködő ember, gyáva és alattomos volt, mert hiszen a gyű'ölködés nem más, mint a gyengének ki nem élt bosszúvágya. Mérhetlen szennyes és véres gondolat tornyosult fel benne, iszonyú mérgező és

gyilkos megtorlási vágyak, melyek tajtékra tudtak volna egy világra rácsapni. De kívül hideg és alázatos maradt. Nem szólt semmit, csak mintha többször csillant volna meg a szemében az a démoni, ijesztő láng. Néha, mintha meg akart volna szólalni, megállt Grete előtt — de az ajkán, mielőtt még egy hang jött volna ki, elhalt a szó, csak leírhatatlan gúnyos, fölényes és a lélekbe látó tekintettel végignézte, hogy Gretének e'állt a szíverése és azzal bement a szobájába. Grete órákig majdnem önkívületben volt az ilyen jelenetek után és egyszer nem bírta már tovább, megragadta Kröger kezét és szinte félőrülten kiáltotta:

— Beszéljen már, mondja meg, hogy mit akar! . . .

Kröger még egyszer végigmérte, de most már hideg, megvető düh volt a tekintetében és ridegen felelte:

— Nines mondani valóm!

Az arca megint sajátságos mosolyra torzult és otthagya Gretét. Grete pedig, mintha hirtelen örület szállta volna meg, sikoltozni kezdett:

— Meg akar ölni, meg akar ölni!

Félt és irtózott ettől az embertől, akiről bizonyos volt, hogy az életre tör, de még nem tudta, hogyan és miképpen fog rája csapni. Csak az volt bizonyos, hogy Kröger 'esben áll. Rejtélyes és furcsa jelek adták ezt tudtul. Egy ízben — Sabel és Grete pontosan emlékeztek rá, hogy augusztus 12-én történt, — mikor Grete fent volt Sabelnél, hirtelen megszólalt a telefon. Sabel fölvette a kagylót, beleszólt, de senki sem válaszolt.

Biztosan áramzavar, vagy a központ tévedett, nyugtatták meg egymást. De harmadnap megisméllődött a jelenet és ötödnapra ismét. A legsajátságosabb az volt, hogy a telefon mindig csak akkor csengetett ilyen módon, ha Grete Sabelnél volt. Más délutánokon sohasem szólalt meg. Észre kellett venniük, hogy ez nem véletlen. A tréfák, me'yeket eleinte a vakesőngetésre mondtak, ajkukra fagytak, valami hideg légáram jegesedett át a szobán és lelküket nyugtalanság fogta el.

Végre is Sabel megunva a dolgot,

Sabel fölvette a kagylót

kikapcsolta a telefónt. Ekkor meg az e'öszoba csengetyűje szólalt meg, amelynek vezetője a kapu alól szolgált. Sabel lesbe állította a kapust, hogy figyelje meg, ki csenget fel hozzá? De a kapus azt mondta, hogy senkit sem látott. Gretét annyira idegessé tették ezek a dolgok, hogy nem mert többé Sabelhez fölmenni. Vagy két hétig csak

Ön sok mindent
nélkülözhet, de a

RÁDIÓÉLETET

nem nélkülözheti!

Önnek is van rá-
diója! És még nem
volt a kezében a

RÁDIÓÉLET?

Kérjen még ma
mutatványszámot
készségesen küld a

RÁDIÓÉLET

kiadóhivatala

Budapest,

VII. kerület,
Rákóczi út 20 sz.

az uccán találkoztak. Sabel hosszas rábeszélésére Grete végre újra meglátogatta őt és a kísérteties csengetés ezúttal elmaradt és többé nem is jelentkezett.

Am Grete mégsem nyugodott meg. Egészen bizonyos volt benne, hogy Kröger mindent tud és retentő bosszút forral ellenük. A kínos bizonytalanság idegbeteggé tette és belátta, hogy véget kell vetnie ennek a helyzetnek. Elhatározták, hogy a válás után nyomban megesküdnék és egy évre Amerikába utaznak, ahová Sabelt már régebben hívták vendégszereplésre.

Grete tudta, hogy nem könnyű dolgra vállalkozik. Napokig habozott, amíg elég bátorságot gyűjtött össze ahhoz, hogy egy ebéd után így szólt Krögerhez:

— Kérem, szánjon nekem egy félórát! Beszélni akarok önnel!

Kröger merev, hideg arccal rámutatott egy karosszékre:

— Tessék! — Ó maga is leült és várakozott. Gretének minden erejére szüksége volt, hogy meg tudjon szólalni. Lázasan, szakadozottan beszélt:

— Kurd, könyörgöm, legyen emberi irga'ommal és belátással. A mi házasságunk, hiszen láthatja, tévedés volt... mindkettőnk számára csak a boldogtalanságot jelenti. Ez így nem mehet tovább. Én becsülöm magát... szívesen leszek jó barátja is... de kérem, engedjen szabadon... váljunk el!...

Kröger arca megrándult. E percben úgy érezte, végre ütött az ő órája. A bosszúé, amikor belédöfheti a tört áldozatába. Fagyosan és érzéktelenül felelt:

— Nem válunk el!

Grete kétségbeesetten hördült fel:

— De hát miért? Miért akarja, hogy a szemébe vágjam, hogy nem szeretem, hogy félek magától... menekülni akarok... irtózom magától!...

Kröger rendületlen nyugalommal válaszolt:

— Én pedig szeretem magát. Tőlem mindent megkaphat, amit csak akar. Ha fél tőlem, annak csak egy oka lehet: bűnösnek érzi magát! Mást szeret!

Grete egészen elveszítette önuralmát. Magánkívül kiáltotta:

— És ha úgy lenne? Hát nekem nem szabad boldognak lennem? Nincs jogom az élethez? Hiszen fiatal vagyok... élni akarok! Jó voltam magához... megsajnáltam... de már elég volt... nem bírom!... Kegyelmezzon meg, Kröger... legyen jó hozzám... a kezét fogom megsókolni... az imámba foglalom... Engedjen e'menni!...

— Együtt fogunk maradni. Azonban belátom, az utóbbi időben kissé elhanyagoltam magát. Nem gondoskodtam sem a szórakozásról, sem megfelelő társaságról. Ezt jóvá teszem. Ezentúl minden délután el fogom kísérni sétáira!

Kröger szavai úgy vágtak Grete arcába, mint az ostoresapás. Megértette a gyilkos gúnyt és kiérezte belőlük Kröger kérlelhetetlenségét. Erői véget értek, az idegnyugtató színté nem ment nélkül lepte meg. Betántorgott szobájába és a pamlagra rogyott. Vagy egy óráig feküdt így teljesen lélektelelenül, akkor lassan összeszedte erejét és öltözködni kezdett. Edít még délelőtt egy rokonukhoz ment és ebédre is ott maradt s így elhatározta, hogy egyedül megy a városba. Amikor elkészült és a hallon át az előszoba kijáratának tartott, egyszerre szembekerült Krögerrel, aki kifogástalan eleganciával, kezében cilinderral, üdvözölte:

— Vártam önt. Tudom, hogy ez a kedvenc sétaórája... Ha megengedi!...

Karját nyújtotta, de Grete magánkívül kiáltotta:

Kröger vállat vont.

— Végtelenül sajnálom, de megmondtam... Ön csak velem sétálhat!

— Ah! Tehát egészen a rongyának, a megvásárolt barmának tekint. A lépéseimet ügyeli, fogságban tart!...

— Istenem, mire valók az ilyen

nagyhangú szavak. Szeretem magát és vigyázok arra, ami az enyém! Ennyi az egész!

Grete könnyekbe tört ki:

— Hát nincs magában lélek, tisztesség, férfiúi becsületérzés? Nem látja, hogy így jobban elveszít, mintha szabadon enged, mert akkor legalább a rokonszenvem, a hálám és a barátságom a magáé?

— Ezek frázisok! Én többre becsülöm azt, amit el akar vinni, mint amit cserébe kínál!...

— Akkor hát akarata ellenére hagyom el...!

— Próbálja meg. De félek, hogy keletlenül érezné erőlködésének meddőségét. Az én karjaim messzire nyúlnak!...

— Gyűlölöm!... Szörnyeteg!...

— Sajnálom, higgye el, kétségbe vagyok esve, de mit tegyek, ha minden közeledésemet visszautasítja?... Megvet, pedig tudja, hogy szeretem, hogy minden akaratom és gondolatom maga!...

Arca kiült a vad vágyakozás és Grete rémülten hátrált. Ez a félelmes fauntekintet még jobban megrémítette, mint az előbbi fenyegetőzés.

— Hagyjon, ne közeledjék — dadogta rekedten és gyors, ösztönszerű mozdulattal hátraugorva, kiszaladt a hallból és bezárkózott szobájába. Kröger fenyegető arccal, összeszorított ajakkal nézett utána.

Ugyanebben az órában Sabel levelet kapott, melyben ez állt:

Kipállás, kisebzés ellen

minden gondos anya csecsemőjénél ma már csak Krompecher-féle Babyhíntőport használ, mert ez a legjobban bevált, kellemes illatú, higiénikus gyermekhíntőpor. Gyógyít, szárít, puhít, hűsít. Igen olcsó és kiadós, egy doboz ára 60 fillér és minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban kapható. Vásárlásnál ragaszkodjunk a Krompecher-gyártmányhoz!

A csecsemő helyes gondozása és táplálása című tanácsadókönyvecskét, mely fiatal anyáknak nélkülözhetetlen, ingyen küldi a Krompecher Tápszergyár magyarországi főraktára Budapest, V. kerület, Zrínyi uca 3

JARDIN

Erzsébet királyné út 1

Tel.: Zugló 70-07

A szenzációs augusztusi műsor

DODY FIX

ALASKA-ERNA ANDRÉ-HARRY

Kezdeté 10 órakor

Kedves Barátom!

Nagyon örülnék, ha hosszú távolléte után ma este újra házámban látnám. Feleségem a maga részéről külön meghívja Önt. A viszontlátásig üdvözlő

Kröger.

Sabel értetlenül bámult a levélre. Valami boszorkányság van a dologban, gondolta. Grete a világ legnagyobb esodáját követte el, hogy Kröger e levél megírására rávette. Hirtelen azonban nyugtalanság szállotta meg. Gretének ma délután el kellett volna hozzá jönnie. Talán beteg és mert mégis látni akarja, azért küldte ezt a levelet?

Aznap este nem lépett föl és így szabadon rendelkezhetett ideje felett. A'ig várta a nyolc órát, kocsiba vágta magát és Krögerékhez hajtatott. Az inas, akinek névjegyét adta, néhány másodperc múlva visszatért.

— A professzor úr a laboratórium-ban várja Sabel urat!

Előre sietett és mutatta a járást. A laboratórium hatalmas ívlámpái átvilágítottak a benviló ajtó tejüvegtábláin. Kröger már a laboratórium ajtajában állott, hosszú dolgozó köpenyben és udvarias mosollyal fogadta vendégét:

— Oh... nagyon kedves... nagyon örülök, hogy eljött, kedves barátom. A feleségem és leányom minden pillanatban hazaérkezhetnek... vagy lehet, hogy már a szobájukban is vannak és átöltözködnek...

Sabelen kellemetlenül villant át a gondolat: Hogyan, hát Grete mégis elment hazuról és nem ment fel hozzá?

Kröger túlzott kedveskedéssel folytatta:

— Néhány percig tehát be kell érnie az én társaságommal. Úgy-e nem haragszik, ha a laboratóriumomban fogadom. Éppen a kellő hőfokra melegíttem egy bacillustelepét, hogy el ne pusztuljanak. Hohó, nem is gondolná, hogy ezek a bestiák milyen kényesek... Bezzeg, ha az emberi szervezetbe kerülnek, ott jól érzik magukat. De itt az üveghengerekben sehogy sem tetszik nekik a dolog!... Előrebocsátotta vendégét és helyet kínált neki a nagy üveg-

tetejű asztal mellett. Egy kis tégelyt melegített egy borszeszlámpa lángja felett és időnkint színes festőanyagot, sávakat töltött bele. Közben pedig egyre beszélt:

— Tulajdonképpen haragudnom kellene magára, kedves Sabel. Mióta meg-nősültem, valósággal kerüli a háza-mat. Csak nem haragszik a feleségemre. Úgy látszik, rossz néven veszi, amiért a színpadot otthagya az én kedvemért.

— Istenem, annyira el vagyok foglalva és őszintén szólva, nem tudtam, nem zavarom-e?

— Maga? — Dehogy is! Ellenkezőleg. Rájöttem, kedves Sabel, hogy a 'egnagyobb szerelem sem tűri el a tartós visszavonultságot. A nőnek szórakoznia kell. Szüksége van apró izgalmakra, amelyek felélenkítik, üdén tartják. Egy férfira, aki tilos, akivel kacérkodni lehet, szóval, aki a férj számára éleszgeti a tüzet. Hát nem nevetséges dolog az, Sabel, hogy a nők minden gondolata a szerelem körül forog és semmiféle más elfoglaltság nem tölti be életüket, nem ad életüknek célt és tartalmat? És valljuk be... hehe... mi férfiak sem vagyunk sokkal jobbak. Hát még az olyan emberek, mint maga, akik egész életükön át a szerelemről nyögdecselnek a színpadon. Hány szerelmi drámát játszott maga már végig? Renge-teget, mi? Hiszen minden este nőket hódít meg, bonyodalmakat old meg és a harmadik felvonásban hálószobába vezeti a nőt. Mondja, az istenért, nem unta még meg a szerelmet? Nem kap eszmört tőle? Maga is hisz még a földöntúlóságában... nem látja, hogy csak komédia, szavak halmozása? Mikor eloltják a rivalda lámpáit, tovább hisz azokban a betanult frázisokban, melyeket az imént a sűgő után elhadtart?

— Nem értem önt, Kröger úr.

— Oh persze, engem nem értenek. nekem nem szabad a szerelemről beszélni. Nem vagyok eléggé délceg, eléggé regényes ifjú... mi?

— Ezt nem mondtam. Én csak azon esodálkozom...

(Folytatjuk)

ÜSZKÖK

Színjáték 1 felvonásban. Irta: Vitéz Miklós

Ezen darab előadási joga kizárólag a Magy. Színpadi Szerzők Egyesülete révén szerzhető meg. (Miksa uca 7)

Szereplők:

Özv. SZABÓ MENYHÉRTNÉ
ANNA, leánya
TABÁDY ISTVÁN, a falu jegyzője
PÁL, fia, Anna vőlegénye
OROSZ GÁBOR, asztalosmester, műhelyvezető
PUSKÁS JANI, a műhelyben lakó segéd
MISKA, a műhelyben lakó inas
NYOMOZÓ úr
PÉTER, falusi rendőr
JÁNOS, öreg tűzoltó

Mint láthatatlan szereplők: Kiváncsiak és gyerekek

Történik egy a fővárostól nem messze fekvő községben, özv. Szabó Menyhértné légegt asztalosműhelyében egy tavaszi délelőtt

Szín: A légegt asztalosműhely, melynek csak a szemközti és a balszála látszik. A hátsó fal jobb felé egészen kinyúlik, úgyhogy ezáltal a szín jobb oldalon nincs lezárva s így egy nagy műhely hatását kelti. A szemközti fal kissé jobbra eső részén egy nagy ajtó elégett kerete, melyen át az udvarra és a háttérben egy zölde festett fakerítésre látni. Az ajtónyitástól balra enyvesítő kályha hosszú, a bal-sorokban végződő esővel, a kályhán enyves fazekak eszélekkel és kis fadarabokkal. Ettől balra egy gyulapad üszök váza, fölülte kis fiókos polc, afölött egy széles fakeretes vasrácsos ablak, melynek vasrádjai elgörbülten és kiszaggatoltan kongutnak le. A tavaszi ég mély kékje és a csupasz tetőn beáradó napfény derűs kontrasztot ad a légegt műhely szomorú képeinek.

A darab kezdetekor Péter van a színen.

Péter (öreg falusi rendőr, félig civil, félig uniformis ruházatban. A közepén a fatőkén ül, mint karhatalmi kirendeltség. Most felváltan a szeme, mert a műhely jobb végében kíváncsi embereket és gyerekeket lát, akiket szívesen érezteti hivatali hatalmát): No, mi lössz ott? Népgyűlés? Mé nem tolongtak az éjjel ide, mikó égött?

János (öreg tűzoltó. Arca-keze, ruhája kormos, szutykos. Egy létrát cipel be az ajtón): Na a nehésség essön bele, hát nem elégett a létrám egyik ága!? A spriccelő mög elrepett, a sapkámön mög három luk is van. Oszt égy értelme sé vót az egésznek.

Péter: Minek, János?

János: Hát a kivonulásnak. Úgy légegt e, mintha itt sé löttünk vóna.

Péter: Hászén ami azt illeti én is égy-szöribe itt vótam. Úgyé hajnali félkettő lehetött.

János: Annyi. Oszt a nyű rágja mög, ha nappal gyullad ki, a népek is csak jobban idetóták vóna a pofájukat.

Péter: Hej János, jó vóna, ha a zsebünkbe vóna az, ami itt az éjjel az ördögé lött.

János: Hüj, né is mondd. A sok gyönyörű kész bútor, a sok szerszám, mög a rengeteg fa. Egy egész vagon, nem is égy, sok-sok vagon.

Péter: Oszt ugyan hogy támadhatott?
János: A nehézség tuggya. Nem emböri dolog vót, annyi szent.

Péter: Majd mögmongya az a nyomozó úr, aki benn vallattya má az emböröket. Úgyé milyen égy-szöribe itt termött? No mer sürgönyileg szölitották ki a Tabádyék. Én tudom, mer én adtam föl. Sürgös nagyon nekik, hogy tisztába gyűjjenek, hisz a tégnap esti eljegyzésre elég keserű jó röggel gyütt nekik.

János: Nem fétöm én a Szabónét.

Péter: Ha be vót biztosítva.

János: Hát csak bevót.

Péter: Nem gondónám. Láttad az Orosz Gábort? No hát az nem úgy niz ki, mintha röndbbe vóna a műhely dóga. Hisz a valóságos hótt embör.

János: Bíz a szögény lélógaltya az orrát. Nem esuda, hisz ű esináta a műhelyt, oszt hiába hítlák csak művezetőnek, mindönki tutta, hogy az ű esze dirigál itt mindönt. Rőtentő dolog löhet ez neki. *(Pipát vesz elő megtömi, aztán rágyújt.)* Oszt hát még ha azt láttad vóna, amit én.

Péter: Hát mit láttá? No mondd má!

János: Mógmondhatom, hisz má nyomozó úrnak is mógmontam. Mikó ideértem, még csak kelten vótunk itt. Én mög ű, az Orosz Gábor. Ez alatt az ablak alatt állt kinn az udvaron, oszt a kezibe egy nyivákoló égött macskát tartott, oszt azt simogalta, mög úgy beszélt hozzá, mintha csak emberbő beszéne. Te, Péter, az a macska úgy sírt, mint egy csésszopó gyerök. Aztán elhagatott, mögdöglött a kezibe.

Péter: Oszt mikó mentötte ki a Miska inast?

János: Akkó. Égyszörre sivítást halunk bentrül, ű a fejéhez kap oszt má feszegette is az ajtót, berohant a füstbe-lángba, égy perc mulva má hozta is a Miskát.

Péter: Akkó égette mög a kezit?

János: Akkó. Pszt, vigyázz. idegyün. *(Elhallgatnak. Orosz Gábor jelenik meg. Péter újra fölveszi a létrát és megindul vele a műhely láthatatlan részén nyíló ajtó felé.)*

Orosz Gábor (55 év körüli őszülő ember. Magába merült tépelődéssel néz körül, aztán lassan leül a fatönkre és a következők alatt hallgatásba görbedten szinte észre se veszi a körötte történőket).

Péter (miután néma tisztelettel kitér Orosz elől, az előtérbe húzódik és jó darab hallgatás után a kifelé készülő Jánoshoz szól): Már elkészülté?

János (a létrával vállán): Még a spricelöt köll fölhajtanom. *(Elmegy.)*

Péter (egy ideig hallgat): Mög köll nyugonni ebbe. Ha égysző úgy rendőtetőt, hogy tűz által pusztújjon el. Nem löhetölt itt sémmit sé tönni. Nem emberi dolog vót-e...

Orosz (fölfigyel): Miért?

Péter: Azt nem tudom, de János is aszongya...

Orosz: Miért?

Péter: Hát hogy így összegyüött mindön. Az eljegyzés, a hajnali lúz, mög a macska...

Orosz (izgatottan): Miféle macska?

Péter: Hát az az égött, amit a mestör úr simogatótt. *(Rövid szünet.)* Én ammondó vagyok, hogy az az állat vót mindönnek az oka. Különben a János má jelentést tött róla a nyomozó úrnak...

Orosz (nyugtalanul): Mit csinál most odabenn?

Péter: Ki? a nyomozó úr? Hát nyomoz.

Orosz: Ki hívta ki a városból?

Péter: Hát a Tabády jegyző úr.

Orosz: És most kit vallat?

Péter: Az előbb, mikó benn vótam, a Miskát faggatta, de azúta biztos a Puskás Janit vötte má elő.

Orosz (izgatottan): A Janit? Az nem lehet. Hisz a Jani nincs itthon.

Péter: Csak a lúz kitörésekő nem vót itthon. Má jó három órával ezelött möggyüött. Hát a mestör úr nem látta? Pedig úgy dógozott az ótásná, mint égy állat.

Orosz: Minek hallgatják ki őt?

Péter: Mer hogy gyanus neki.

János (jön jobbról, menni akar az udvar felé).

Orosz: Mit mondott maga a macskáról?

János: Én csak ippeg annyit, mester úr, kéröm, amennyit láttam. Mer, tán bajt esinátam?

Orosz: Nem, nem, semmi.

János: Na mögyök, csak a csövet esavarom még fő, oszt berukkóhatok. *(A középén elmegy.)*

Orosz (hirtelen): Engem mért nem hallgat ki?

Péter: Honnét tudhassam én azt? *(A műhely láthatatlan felében újra gyerekek motoszkálnak, Péter rájuk rival.)* No má mögint itt vagytok? Nem horgyátok e mingyá az irhátokat! *(Pár lépést tesz feléjük, mire a gyerekek elkotródnak.)* Mestör úr, össze kék szödni az üszök közzül, ami még ér valamit, mer ezők

a
da
Orosz:
Anna
led
ny
me
ke
csi
Orosz
An
ket
Anna:
ez
tul
Orosz:
szo
lyá
Anna:
kat
Orosz:
Anna:
Kü
csa
Orosz:
Anna:
lur
ny
Orosz:
Anna:
nie
gén
Orosz:
Anna:
ny
gyo
Orosz:
hor
me
Anna:
Sze
Mi
töm
nik
Tabád
fek
br
és
völ
tele
ner
hog
ez
Anna:

a zsvány kölkök mindönt széthor-
danak.

Orosz: Hagy hordják...

Anna (20 éves telt arcú szép barna
leány. A kiállott izgulmaktól és a
nyomozástól nyugtalan. Láthatóan
megörül Orosznak): Gábor bátya,
kedves Gábor bátya, hol van, mit
csinál itt?

Orosz (gyöngéd szeretettel): Semmit,
Anna. Itt ülök és nézem az üszkő-
ket...

Anna: Ne beszéljen így, én tudom, mi
ez magának, hisz minden elpusz-
tult.

Orosz: El... minden... A te szép
szobád is... A faragott nyoszo-
lyád...

Anna: Nem baj... Majd csinál mási-
kat Gábor bátya.

Orosz: Én már nem igen...

Anna: Jaj, hogy tud már így beszélni?
Különb, ha nem csinál az se baj,
csak jöjjön el most innen.

Orosz: Itt az én helyem.

Anna: Dehogy van. Benn a helye, ná-
lunk. Anyám is keresi, nagyon
nyugtalanodik maga miatt.

Orosz: Nem nagyon veszem észre.

Anna: Aztán meg azért is be kell jön-
nie, mert segítenie kell a Janin, sze-
gényen...

Orosz: Miért, mi történt vele?

Anna: Én nem tudom, csak a vőlegé-
nyem mondja, hogy a Janira na-
gyon rátette a nyomozó úr a kezét.

Orosz: Akkor megyek. (Feldől.) De
honnan tudod te, hogy én ki tudom
menteni?

Anna: Tudom, érzem... (Indulni akar.)
Szent Isten, hisz csupa vér a keze!
Mi történt, jaj, jöjjön, majd bekö-
töm. (Az ajtóban Tabády Pál jele-
nik meg.)

Tabády Pál (28 éves, magas termetű,
feketehajú és pörge bajuszú férfi,
bricsesben, csizmában, bekecsben
és madártollas kis kalapban. Anna
vőlegénye. Úrhatnám, tempós, hír-
telen természet. Igen ideges): Igazán
nem értem, Anna. Direkt kértem,
hogy ne hagyja el a szobáját, amíg
ez a dolog el nem intéződik...

Anna: Csak Gábor bátyához jöttem...

Tabády: Igen, de én figyelmeztettem
direkt, nézze ez a nyomozó úr ne-
kem régi barátom és...

Anna: És?

Tabády: Igazán nem tudom mit gon-
dol magában a menyasszonyomról,
ha ilyen ruhában látja. Kérem ve-
gyen magára egy másikat... Gábor
úr nem haragszik, ha csak aztán
köti be a kezét.

Orosz: Nem, Anna, csak menj.

Anna (nem egész nyugodtan kifelé in-
dul): És maga, Pál, nem jön?

Tabády: De igen, rögtön, csak pár szót
szólók Gábor úrral.

Anna: Már megyek. (Lassan elmegy a
középen.)

Tabády (Péterhez fordul): Magát pe-
dig, Péter, a nyomozó úr hívhatja.
Menjen be.

Péter: Igen is, mögyök... (Elmegy a
középen.)

Orosz: Mi tetszik?

Tabády: Először is, kedves Gábor úr,
meg kell kérnem, hogy menyasszo-
nyomat ne tegezze. Bármennyire is
tisztellem ugyanis azt a gyöngédsé-
get, amellyel iránta viseltetik...

Orosz: Ezt a kívánságot, csak Anna
kérésére teljesítem. És legyen szí-
ves engem a nevemen szólítani:
Orosz Gábor. A Gábor úr megszólít-
lás köztünk igazán nem indokolt.

Tabády (zavartan): Azt hittem, hogy
Anna révén... az a közeli érintke-
zés feljogosít...

Orosz: Csodálom. Én Annával vala-
mivel régiebb érintkezésben vagyok
és ön a tegezést nem tartja indo-
koltnak.

Tabády: Ingerült ma, Orosz úr?

Orosz: Minden okom meg van rá.

Tabády: Persze. Sőt úgy érzem még
eggyel több is...

Orosz: Lesz szíves a tárgyra térni.

Tabády: Már azon is vagyok. Anna
idejött az imént, úgyebár azért,
hogy kikérje az ön segítségét a
gyujtogatással gyanúsított Jani úr
dolgában? És ön a látszat szerint
hajlandónak is mutatkozott erre.

Orosz: Mennyiben tartozik ez önre?

Tabády: Csak annyiban, hogy én pe-
dig arra akarom önt megkérni, le-

gyen szíves és tartózkodjék minden efféle mentési akciótól. A barátom igen jól érti a mesterségét, bizza csak rá, ő majd világosságot derít ennek a tűzesetnek minden apró részletére.

Orosz: És én akár tetszik önnek, akár nem, mégis eléje állok a barátjának, mivel meg akarok takarítani minden fölösleges tapogatózást.

Tabády: Ezt úgy mondta, mintha az ön által annyira kedvelt Puskás Jani úrral történeteket is a fölösleges tapogatózások sorába számítaná.

Orosz: Eltalálta.

Tabády: És ha mondjuk némi jóhiszemű, de szándékos tévedés esete forogna fenn önnél?

Orosz: Jegyezze meg, hogy sokkal kisebb dologban sem szoktam se szándékosan, se jóhiszeműen tévedni!

Tabády: Azt majd meglátjuk. Mindenestre én is ott leszek az ön kihallgatásánál.

Orosz (megvetően): Nem szégyenli magát? Hát ennyire biztos csak a do'gában? Hát ennyire fél még mindig tőle? ennyire útjában látja?

Tabády: Ezt kikérem magamnak! Hisz még az eljegyzés e'ötti napon is ellenem és apám ellen akarta befolyásolni Szabónét! Ugy van, tudok erről a manőverről!

Orosz: Ha tud, tartsa meg magának, nem tartozik rám az egész!

Tabády: Szóval számolnom kell a jóindulatával a Puskás Jani rajzoló és asztalossegéd úr ügyével kapcsolatban?

Orosz: Csakúgy, mint az ön iránti megvetésemmel!

Tabády: Vigyázzon, ezt megkeserü'li (Az ajtó felé megy.)

Orosz: Remélem befejezte?!

Tabády: Most igen, de jön a folytatás! (Elmegy.)

Orosz (megkínzottan és megszégyenülten rogy le a fatönkre, arcát tenyérébe temeti. Ebben a helyzetben találja a pár pillanatnyi szünet után belépő Szabóné).

Szabóné (50 év körüli, feketeruhás asszony. Orosszal szemben anyás-

kodó gyöngéd, különben nyugodt energikusság jellemzi): Gábor...

Orosz (felriad): Teréz...

Szabóné: Itt vagy és gyötröd magad? *Orosz:* Nem annyira, mint megérdemlem, oh jaj...

Szabóné: Jer, jer innen, Gábor, hisz itt meg kell örülni... ez a sok fekete üszök...

Orosz: Én már megszoktam őket, nekem már nem rossz itt.

Szabóné: Szörnyű kín ez neked, szegény Gábor.

Orosz: Nem az. Nem rég elhunyt kedves halottak közt járni csak azért lehet szörnyű, mert él és jár az ember, meg gondolkozni is kénytelen. He lefeküdhetnék szótlan csendesen a drága néma társaságba, hidd el, Teréz, nagyon-nagyon jó lenne...

Szabóné: Akkor hát gyere innen, nem szabad így beszélned. Gyere be hozzám, mihozzánk.

Orosz: Tíhozzátok ügye? Kik azok a tíhozzátok? A vöd és a nászura'd? Ezek közé hívsz te engem?

Szabóné: Miért ne? Hidd el, nagyon veled éreznek...

Orosz: Tudom. A velemérzésükből épp most kaptam egy kis kóstolót... A vöd járt itt és...

Szabóné: És mi történt? Beszélj...

Orosz: Semmi. Semmi különös. Csak az, amit vártam, amit előre megjósoltam. Eljött, hogy tudomásomra adja, hogy má'tól kezdve ő az úr és én csak alkalmazott vagyok. Eljött, hogy a nyakamra üljön, hogy legázoljon és megszégyenítsen. Engem, engem, aki... aki...

Szabóné: Hogy szenvedtél, annak jó-részt magad vagy az oka.

Orosz: Én?

Szabóné: Igen. A maka'cságod... a... a...

Orosz: Ne, ne folytasd. Most akarod ezt tisztázni? Most, mikor húsz év is kevés volt rá? Most, amikor a fájdalomtól olyan szavakra is képes vagyok, amik neked is fájnak...

Szabóné: Engem ne kímélj, eddig sem kíméltél...

Orosz: Teréz! Ezt ne mondd!

Szabóné: De mondom, mert nem ki-méltél. Vagy hát volt-e ennek a húsz évnek egyetlen órája, mikor nem éreztetted velem, hogy gyávának, rossznak és hazugnak tartasz, mert nem mertem érted magamra venni...

Orosz: Igen, gyűlöltelek is, mert süket és vak voltál... mert a látszatért eldobtál magadtól olyasmit is, ami nem a tied volt...

Szabóné: Te pedig azt akartad, hogy a kedvedért áldozzam fel egy halott becsületét. Ehhez sincs jogom. Annáról és magamról nem is szólva. És azt akartad, hogy utasítsam el Tabádyt. Miért? Mert uraknak és idegeneknek tartod őket, mert fedjedbe vetted, hogy Anna Janié legyen.

Orosz: Én ma itt megtettem az utolsó lépést és ki fogom mondani az utolsó szót, hogy megmentsem a lányom boldogságát!

Szabóné (ijedten): Mit tettél, Gábor és mit akarsz még tenni?

Orosz: Csak azt, amire rákényszerítetted, csak annyit, amennyit minden erőmből meg tudok tenni.

Szabóné: Gábor! csak nem akarsz meg-szégényíteni?

Orosz: Én az igazságot semmilyen formában sem tudom megszegényítő-nek látni, de ne félj, erről az olda-ról megkíméllek. Azt az igazsá-got csak neked van jogod kimon-dani.

Szabóné: Akkor hát mit akarsz?

Orosz: Tulajdonképpen már semmit, mert már megtettem mindent a le-számolásra velük és magammal sincs már sok dolgom.

Szabóné: Szent Isten, én félek meg-kérdezni, Gábor, mit tettél?!

Orosz: Végy erőt magadon, kérdezd meg: Gábor, mit tettél? Mert elhi-heted sokkal kevesebb erő kell ehhez a kérdéshez, mint ahhoz a tetthez!

Szabóné (merőn néz rá, a szeméből ol-passa ki a gondolatát): Gábor!! (Halkan felsikolt.) Isten igaz volna!? Az lehetetlen! Mondd, hogy nem igaz! Gábor!

Orosz: De igaz Teréz, igaz! Ma hajnal-ban a műhelyt én...

Szabóné (rémülten néz körül és kezé-vel betapasztja Orosz száját): Csitt! Nem igaz! Én mondom, hogy nem igaz! Érted?! Jön valaki!

Orosz: Én pedig csak addig hallgatha-tok, míg a ha'lgatásom Jani bőrére nem megy.

Szabóné: Azt majd meglátjuk!

Tabády István (körülbelül 55 éves kö-zéptermetű községi jegyző. Szinte lélekszakadva jön a középén): Át-néztem a benti iratokat, de nem ta-láltam semmiféle kötvényt. Mit mond Orosz úr? Megkérdezte már nászasszonyom?

Szabóné (zavartan): A biztosítást? Nem, még nem...

Tabády: Igen a biztosítás, a műhely, az anyagkészlet, a bútorraktár biztosítása és általában nagyon le-kötelezne, ha az összes anyagi álla-potról végre egyszer pontos képet nyújtana. Nem veszi rossz néven ugyebár, de most már mintegy a család feje kénytelen vagyok bepil-lantani abba a meglehetősen nagy értékekkel dolgozó üzembe, mely-nek teljes vezetését boldogult nász-uram halála óta ön volt szíves el-látni.

Orosz: Főlösképpen mentegeznie magát jegyző úr, én tökéletesen megértem önt. Tessék kérdezni, mindenre pontos választ fogok adni.

Tabády: Nagyon örülök ennek. Tehát először is lesz szíves és átadja a biztosítási kötvényt.

Orosz: Azzal sajnos nem szolgálhatok, mivel az a műhely végén lévő hálókamrában minden egyéb irat-tal együtt elégett.

Tabády: Ez borzasztó! Tehát, lesz szíves fejből bemondani az adatokat... A nászasszonyom azt mondja, hogy elég tekintélyes összegre volt a műhely biztosítva.

Orosz: Húszezer pengőre vo't...

Tabády: Ez derék. Ebből már tellik némi kárpótlás...

Orosz: De csak volt!

Orosz: Csak volt húszezer pengőre biz-tosítva.

Tabády (levegő után kapkod): Ezzel csak nem azt akarja mondani, hogy...?

Orosz: De éppen azt akarom...

Szabóné: Hisz akkor istenem, tönkrementünk...

Tabády: Nyugalom. Úgy érti ezt, hogy lejárt és nem újította meg?

Orosz: Úgy...

Tabády (rettenetesen le van sújtva): És mikor járt le?

Orosz: Körülbeül két hónapja...

Tabády: Úgy két hónapja. Tehát már abban az időben, mikor körülbelül biztos volt, hogy a fiam elveszi Annát?

Orosz: Lehet. Számomra azonban nem lehetett ez biztos, mivel énám ez a tisztán családi ügy nem tartozhatott...

Szabóné: De Gábor úr...

Tabády: Nem is azért mondom, hanem mivel most úgy egy pillanatra, mintha összefüggést látnék a két dolog közt. Kérem ne értsen félre, én nem gyanúsítom meg ön! azaz, hogy szándékosan — azért nem újította meg a biztosítást, mert a menyem és a nászasszonyom és közvetve a fiam kárát akarta volna. Nem, távolról sem, de abban már látok némi célzatosságot, hogy ön e főbenjáró kérdésben a mi meghallgatásunk nélkül döntött.

Szabóné: Nem szabad így beszélniök. Legyenek tekintettel énám is.

Tabády: Tekintettel vagyunk, de viszont magamról illetőleg a fiam anyagi boldogulásáról sem felekezhetem meg.

Orosz: Tehát erről van szó?

Szabóné: Gábor, kérem hallgasson!

Tabády: Nem, csak beszéljen. Nagyon igaza van. Én mint lelkiismeretes apa nem hagyhatom megjegyzés nélkül azt a csalódást, mely bennünket a tegnapi eljegyzés, illetőleg a mai tüzeset óta ért.

Szabóné: De hisz, ami a leányom készpénz hozományát illeti, azzal én ma is rendelkezem.

Tabády: Ezt elhiszem. De a hozomány legértékesebb, ha nem is azonnal átszármazó része: a műhely, e've-

szett. Már pedig az a készpénz, pláne ha tekintetbe vesszük, hogy a kedves lánya bútor berendezése is megsemmisült s így egy új berendezés már ebből a készpénzből volna fedezendő, akkor igen hamar leolvad a felére...

Szabóné: Hisz akkor így nem marad más hátra, mint... (*Elsápad.*)

Tabády: Mindent átgondolva sem vagyok, sajnos, abban a helyzetben, hogy bármilyen más szempont miatt a fiam boldogságát kockára tegyem.

Szabóné: Hát a műhely, a bútorok, a biztosítás volt a fia boldogsága?

Tabády: Ha nem is kizárólag, de mindenesetre lényeges alkatrészét képezték volna ezek is.

Szabóné: Szóval, jegyző úr... azt hiszi...?

Tabády: Azt hiszem, hogy a közbejött csapás olyan vis major, mely fájdalom, kényszerít minket a változott helyzettel számolni.

Szabóné: Köszönöm, jegyző úr. Kiméljen meg a többiőt! (*Kézét nyújt neki.*) Isten vele...

Tabády (akit ez a gyors elhatározás és a dolgokba való beletörődése kihoz a sodrából): Isten vele... azaz én remélem... talán még lehetne valamit... hisz ott van nászasszony szülője is... és...

Szabóné: Nem. Köszönöm. Az a szülő különben sem az enyém... Azt Orosz úr vette... afölött kizárólag ő rendelkezik... Nem. Majd akkor csak inkább beletörődünk...

Tabády: Akkor végtelen sajnálatomra fel kell adnunk... Magamat ajánlom. Isten vele, nagyon sajnálom... Azért sohasem érzök meg a legmelegebben érezni önök iránt... fájdalom... (*Kimegy a középén.*)

Orosz: Teréz, bocsáss meg.

Szabóné: Én megbocsátok, csak Anna bocsásson meg neked.

Orosz: Az ő bocsánata felől bizonyos vagyok, hisz anélkül hogyan merem volna annyit kockáztatni...

Szabóné: Hát minden ő érte volt?

Orosz: Minden...

Szabóné: Hát ennyire szereted és ennyire nem törődted velem?

Orosz: Mit felelek erre? Teréz, van valaki, akivel még kevésbé törődtem.

Szabóné: Kivel?

Orosz: Magammal. Mert a legdrágábban mégis csak én adom meg az árát Anna boldogságának...

Szabóné: De majd nemsokára meg fogod tudni. *(Ebben a pillanatban jelenik meg az ajtónyílásban Anna.)*

Anna (átöltözött fehér ruhába. Egyenesen Szabónéhoz megy): Anyám, igaz?

Szabóné: Mi?

Anna: Amit a jegyző bácsi mondott?

Szabóné: Az igaz.

Anna: Ilyen szegyen! *(Anyja vállára borul.)* Anyám, ilyen szegyen!

Szabóné: Ha csak a szegyen fáj belőle, lányom, akkor adj hálát Istennek.

Anna: De miért ily egyszerre minden?

Szabóné: Ne kérdezd, örülj, ha nem tudod. A legkeményebbjén már túl vagyunk, a többinek majd én nézek szembe.

Anna: Milyen erős vagy te, anyám.

Szabóné: Ma mindannyiunknak erőseknek kell lennünk. Úgye, Gábor?

Anna: Még sose hallottam, anyám, hogy így szólítottad volna. Miért nem mondd mindig így Gábornak? Istenem, most jut eszembe, hisz még a keze mindig nincs bekötve. De itt a zsebkendőm, mingyárt jóvá teszem. *(Megfogja Gábor sebesült kezét és beköti zsebkendőjével.)* Láttad, anyám, szegény Gábor bátya kezén milyen nagy seb van? Így mingyárt meglesz.

Szabóné: Láttam. Elment a vőlegényed is az apjával?

Anna: El akart menni, de aztán meg gondolta magát és itt maradt.

Szabóné: És hol van most?

Anna: Benn, anyám szobájában a barátjával, azzal a nyomozó úrral.

Orosz: Még mindig Janit hallgatja ki?

Anna: Ót, jaj azt mondták az előbb neki, hogy biztos beviszik a községházára.

Orosz: Akkor hát eljött az én időm...

Anna: Hová indul, Gábor bátya?

Orosz: Oda... be... megyek jelentkezni...

Szabóné: Miért, Gábor?

Orosz: Hogy megszabadítsam az ártatlant és kézre adjam a bűnöst...

Szabóné (rémülten tiltakozva): Gábor, nem engedem!

Anna: Gábor bátya, hát van bűnös és maga tudja, ki?

Orosz: Csak én tudom, Anna.

Anna: Jóságos Isten, mit akar ezzel mondani?

Orosz: Megmondhatom azt is...

Szabóné: Főlősleges. Te pedig ne hallgass rá. Nem mond igazat. A tűz megzavarta az eszét. És csak a Janit akarja kimenteni. Ne hallgass rá. Csak azért beszél, mert azt akarja, hogy megköszönd neki, hogy mindenünk elveszett és hogy világesűfjai lettünk!

Anna: Mi történt itt...? Istenem... én félek töletek...

Orosz: Pedig ne félj tőlünk, Anna. Nincs nekünk más bűnünk, mint-hogy mind a ketten másként akartuk a te boldogságodat. Az anyád idegen polera, hiú magasságokba akart téged helyezni, ahol te e tévedtél volna, én pedig úgy szerettem volna, ha megmaradsz magadnak és nekünk a mi egyszerű, tiszta körünkben...

Anna: Tudom, Gábor bátya, maga ezt akarta.

Orosz: Az anyád akarata teljesült, hisz ő mégis csak az anyád... én pedig egy idegen bolond... *(Szabóné és Anna tiltakozó mozdulatára.)* Csak hagyjátok. De ez az idegen bolond nem adta, nem tudta megadni magát az anyád akaratának. Elkövette a legnagyobbat, a legnehezebbet és ma hajnalban a te eljegyzésed után néhány órával meghívtam anyádat ide az üszkők közé tanúságot tenni az én igazam mel'ett!

Anna: Irgalmas Isten, hát mit tett, Gábor bátya!?

Szabóné: Bebizonyította, hogy neki van igaza! De hogy ezért le kellett égnie a műhelynek, a mi homlokunkra pedig szegyenbélyeget kel-

lett sütnie és hogy koldusokká kellett lennünk, ezzel nem törődik!

Anna: Az nem lehet.

Orosz: Nem, nem. A legnagyobb szegénybélyeget a gyújtogatásért járó büntetést mégis csak a magam homlokára égettem.

Anna (halkan felsikolt): Gábor bátya, hát maga?

Orosz: Én, Anna, csak én...

Anna: Hát meg tudta tenni? A műhelyt? A maga szép műhelyét?

Orosz: A te szép diófagyóké szobádat, a berakott ládát, a faragott nyoszolyádat, amit Jani rajzolt, ami a büszkeségem volt... a műhelyt, ahol 30 éve állok a gyalupad mellett örökös harcban és barátságban a fával. A szerszámjaim... a sok szép sima kész bútor és minden, minden... És felgyült a nagy mágya... és elégett minden. A húsz évem... az egész életem elégett... de megmentettelek téged...

Anna (csaknem könnyekre fakadva): Gábor bátya! Gábor bátya, hát miért, mivel érdemeltem én ezt?

Szabóné (nagyon meg van ő is hatva, csak uralkodik magán): Úgye mondtam? Most elvárná tán azt is, hogy megcsókoljam a kezét...

Orosz: Ha megcsókolná, se irigyeljen érte. Ha kinyithatnám a mellemet, láthatná, hogy az történt odabenn is, ami itt künn. Kigyúlt és elégett minden! Ami maradt, az a pár marék hamu és üszök, azt életre nem támassza többé semmi melegség...

Anna: De igen, én tudom, érzem, hogy igen. *(Hirtelen lehajol és meg akarja csókolni Orosz kezét.)*

Orosz (idején elkapja kezét): Nem, nem szabad... Köszönöm, Anna, és jó Anna... *(elcsuklik a szava.)* Megbocsát...

Szabóné (rövid szünetet hagy, aztán lenyeli a maga meghatottságát és röviden kérde): És most mi lesz?

Orosz: Most? Most megyek és megmondom, hogy rossz irányban nyomoznak.

Szabóné: Úgy?

Anna: Ne, ne tegye, Gábor bátya! Nem

szabad most itthagynia minket!

Orosz: Nem maradtok egyedül. Ittmarad valaki, aki fiatal, aki többet tud, aki eltakarítja az üszköket és újjá építi a műhelyt. *(Az ajtóban János jelenik meg. Egy hengerre fölgöngyöltett tűzoltócsövet cipel.)*

János (Oroszhoz): Mestőr úr, engedelmet, nem segítené ki a kordémra ezt a csövet?

Orosz: De szívesen... *(Meggfogja a henger egyik végét és a műhely láthatatlan ajtaja felé mennek.)* A Jani van még mindig benn?

János: Az, szögény... *(Lassan kihúzódnak.)*

Anna (hirtelen Szabónéhoz fordul): Anyám, édesanyám, ez nem lehet! Ne engedd! Tégy valamit! Meutsd meg! Te tudod, te erős vagy!

Szabóné: Azt hiszed? Jó, én megpróbálom. De kérdés, hogy ő akarja-e egyáltalában, hogy megmentsek... Nézd, itt jön. Kérdezd csak meg.

Orosz (bejön, megáll előttük.)

Anna: Gábor bátya, anyám meg akarja magát menteni, segítsen neki!

Orosz: Megmenthet anyád, igaz, de nem a büntetéstől, mert az elől nem akarok kitérni, attól nem félek, hanem egy régi, borzasztó lelki gyötrelemtől... Egy szavába kerülne csak... Ő ismeri is ezt az egy szót... de hallgat... és nézd most gyűlöl is...

Anna: Úgye nem igaz, anyám? Nem is gyűlölheted őt, anyám, hisz ő oly jó, annyira szeret téged...

Szabóné: Hallgass! Ne fecsegjete! Minden percben itt lehetnek. *(Hátározott hangon.)* Hogyan gyújtotta fel a műhelyt?!

Orosz: Hát ez a fontos most?

Szabóné: Igen, ez mindennél fontosabb most!

Orosz: Ezt majd elmondom a nyomozónak...

Szabóné: Nekem fogja elmondani, de most mingyárt.

Orosz: Legyen.

Szabóné: Beszéljen, hogy gyújtotta fel?

Orosz: Két órákor idejöttem az ajtóhoz, nem bírtam kinyitni, nem volt annyi erő a kezemben, hogy egy

csak nem tudok megválni ennek a tüzesetnek a kibogozásától, különösen most... közvetlen a befejezés előtt. A barátom ugyanis azt mondja, hogy a gyujtogatás majdnem minden részletében világos előtte. Csak egy némely mellék-körülmény tisztázása érdekében látta jónak a tett színhelyén való kihallgatást. Természetesen önt is figyelmebe ajánlottam Orosz úr...

Szabóné: Azt hittem, hogy a kedves barátja a nyomozó...

Tabády: Ő is az, én csak különös szerencsémnek találok, hogy asszisztálhatok neki. Hanem azt ajánlom önöknek, hogy ne maradjanak itt a kihallgatáson. (Nyomozóhoz, aki az előbbiektől körüljárta a műhelyt s most megint előre jött.) Nemde, kérlek alássan, jobb lenne, ha a hölgyek nem lennének jelen...?

Nyomozó: Oh engem igazán nem zavarnak. Sőt a jelenlévőktől bizonyos tekintetben igen jó hatást várok. (Oroszhoz.) Ön nemde a műhely volt vezetője? Orosz Gábor? Tabády úr említette, hogy szeretné, ha kihallgatnám. Igen? Meg is lesz, csak Puskással végzek. (Hirtelen Puskához fordul.) Úgy-e annak az ajtónak a kulcsa volt magánál? (A nem látható ajtó felé mutat.)

Puskás Jani (25—26 éves, szőke, rokonszenves fiatalember. Bátor, de nem félszeg. Nagyon szegényli magát Anna és anyja előtt. Kormos, piszkos a ruhája): Igen.

Nyomozó (Miskához): És mond csak, fiám, hol is aludtál te?

Miska (kis ijedt ábrázatú 12 éves gyerek): Ott fenn a sarokban. (A láthatatlan rész felé mutat.)

Nyomozó: És hol is láttad az első 'ángot'?

Miska: Ott az ajtón túl. Tán az a csomó forgács, amit a bútorok pakolásához gyűjtöttünk össze.

Nyomozó: Tehát az ajtó melletti forgács? (Puskához fordul.) És az ajtó kulcsa magánál volt? Nemde? Kissé nagyon is összevágának az adatok úgy-e?

Orosz: Én pedig engedelmelemmel csak annyit mondhatok, hogy az a rakás forgács, mikor én Miskáért bementem a műhelybe, teljesen érintetlenül állt ott a bezárt ajtó mellett.

Nyomozó: Ezt ön egész határozottan állítja vagy csak úgy rémlik?

Orosz: Sokkal határozottabban, mint ahogy a kis Miska állíthatja, akít ügyszólván a tűz vert fel álmából.

Tabády (nyomatékkal): Úgye megmondtam?

Nyomozó: Igen... (Oroszhoz.) Azért nem vehetem merő rémlátásnak a Miska szavait sem, mert hisz egy ide-odafutkosó égő macskáról például egész pontos képet festett.

Orosz: Mert az biztosan úgy is volt.

Nyomozó: Szóval, ami a macskára terhelő, az helyes megfigyelésen alapszik, ami pedig Puskásra kelemetlen, azt ön megeáfolja? Bocsásson meg, de úgy érzem, hogy önt nem annyira a tüzeset igazi okának megállapítása, mint inkább Puskás tisztáramosása lelkesíti.

Orosz: Azt hiszem, uram, hogy ez az érzése inkább Tabády úr helytelen megjegyzései, mint a saját megfigyelése alapján keletkezett.

Tabády (sértődötten): Kikérem magamnak!

Nyomozó: Ez ellen én is tiltakozom.

Orosz: Ha alaptalan volt a megjegyzésem, bocsánatot kérek. Különben, amit később mondani fogok a tűz kitérésére vonatkozólag, elég meggyőző erejű lesz ahhoz, hogy a részrehajlás gyanuja alól felmentsem.

Nyomozó: Majd meglátjuk. Mindenesetre kérem, hogy kérdezetlenül ne tegyen semmire se megjegyzést. (Miskához.) És most ismételd meg.

ZONGORÁK, GRAMOFONOK

és minden más
hangszer

Reményiné

BUDAPEST,

VI/37 Király ucca 58—60 sz.

hogyan gondolta ezt? Talán, hogy ez a skatulya gyufa, melyet Puskás zsebében tartunk, még tegnap este is hol állott?

Miska: Itt az enyvfőző kályhán.

Jani: Ezt én se tagadtam egy percig sem. Ott volt és mielőtt az éjjel elmentem ki az erdőre, magamhoz vettem, mert dohányos vagyok és nem volt gyufám.

Nyomozó: És ez a tűz kitörése előtt körülbelül mennyi idővel történt?

Jani: Mivel én a tűz kitörésének az idejét nem tudom, legföljebb azt mondhatom meg, hogy ez után mennyi idővel láttam én meg a kis erdőtől az első lángokat.

Nyomozó: Óvatos ember... Nos hát mennyi idő múlva?

Jani: Körülbelül három óra múlva.

Nyomozó: És még mindig nem hajlandó megmondani, hogy mit keresett maga éjjel után két-három óra közt a kis erdőben? *(Jani hallgat.)* Szóval nem?

Orosz: Bocsnát, de nagyon messzi tetszik menni.

Nyomozó: Kértem, hogy ne szakítson félbe a megjegyzéseivel.

Orosz: De mikor én meg tudom adni mindenben a szükséges felvilágosításokat.

Nyomozó: Olyan biztos ebben?

Orosz: Igen.

Nyomozó: Akkor hát mondja meg nekem, mit keresett éjjel után Puskás a kis erdőn?

Orosz: Én csak a tűzre vonatkozólag tudok felvilágosítással szolgálni. Ez pedig nem tartozik ide.

Nyomozó: No, no, ennek az eldöntését talán mégis inkább rám bízna. Úgy tudom, hogy Puskás önnel vacsorázott itt a műhelyben. Hány óra-
kor vált el tőle?

Orosz: Lehetett úgy éjfél tájt.

Nyomozó: És vacsora közben vagy a búcsúzáskor nem tűnt fel önnek valami szokatlan Puskáson?

Orosz: Semmi különös, ha csak az nem, hogy nagyon szomorú és hallgatag volt.

Nyomozó: És nem volt izgatott?

Orosz: De talán az is volt. Mikor elment, még átfutott a fejemen, hogy

csak ne tegyen valami bolondot.

Nyomozó: Lássá, ez rendkívül érdekes.

Orosz: De mind nem tartozik ide.

Nyomozó: Szóval ön attól tartott, hogy valami bolondot fog tenni? És hogyan gondolta ezt? Talán, hogy kárt tesz magában vagy másban?

Orosz: Magában.

Nyomozó: Aztán ugyan miért tett volna kárt magában? Csak nem volt szerelmes?

Orosz: Én azt hittem hogy ön, uram, a tűz okára kíváncsi.

Nyomozó: De mennyire arra. Nem is képzelem, mennyire közel járunk...

Tabády: Úgy van. Ne hagyj kibújni.

Nyomozó: Bízd csak rám. Tehát abban megállapodunk, hogy Puskás szerelmes volt. Most még csak arra szíveskedjék felelni, hogy vajjon mi válthatta ki belőle, hogy tegnap, éppen tegnap tegyen kárt magában? Erre nem felel? És maga Puskás? Maga sem? Mingyárt gondoltam. Nem gondolja, hogy valami kapcsolat van a Puskás sötét hangulata és a tegnap esti eljegyzés között?

Jani: Uram, könyörüljön, legalább ne előtünk!

Nyomozó: Ki előtt? Ah szóval nagyon jól tudja, miről van szó. Kelemetlen? No mingyárt ítesünk. Szóval maga, az eljegyzés ideje alatt nagyon leverten, izgatottan és talán azzal a szándékkal ment el, hogy kárt tesz magában? No már most nem gondolja, hogy aki ilyen gondolatot forgat fejében, az igen hajlamos arra is, hogy előbb másban tegyen kárt? Ez egy általános ember-i vonás. Először bosszút áll és csak aztán, jó drágán adja oda az életét.

Orosz: Uram, én nem tudom tovább hallgatni ezt. Hisz ön tudhatja a szemtanuktól, hogy Puskás csak a tűz kitörése után egy órával jött haza.

Fürdeni

csak
D. MORISSON
szörtelenítővel menjen

- Nyomozó:** Ezt állítja ő is. Azt mondja, csak akkor fordult futva haza, amikor az első lángok felcsaptak.
- Orosz:** Már pedig, ha ezt mondja, akkor mérget vehet rá az úr, az úgy is van. Különben tessék megkérdezni a rendőrtől, ő is látta amikor jött vissza.
- Péter:** Igenis, egy órája égett már akkor.
- Orosz:** Tessék tudomásul venni, hogy ez a fiú több mint nyolc éve van a kezem alatt, de egy hazug szó soha el nem hagyta a száját.
- Nyomozó:** Megint fölöslegesen veszi védelmébe.
- Szabóné:** Nem fölöslegesen, mert Puskás tényleg a legtisztességesebb emberek közül való. Sohasem hallottam én sem hazudni, mértékletes, derék ember, sohasem ivott...
- Nyomozó:** Igazán megható, milyen egyöntetűséggel veszik védelembe. De hát akkor, ha kérdenem szabad, ki csinálta a tüzet?
- Orosz:** Ennek a megmondásában akadályozott meg eddig.
- Nyomozó:** Hogyan? Hát ön tudja?
- Orosz:** Hogy mondhatnám meg, ha nem tudnám?
- Nyomozó:** Jó hát akkor kezdjük. Figyelmeztetem azonban, hogy a tűzzel kapcsolatban minden ténykedéséről tudok.
- Orosz:** Akkor nagyon könnyű lesz elmondanom.
- Nyomozó:** A tűzoltó vallomása szerint ön és ő voltak itt az égő műhelynél legelőször. Ön is megerősíti arról az égő macskáról szóló históriát?
- Orosz:** Igen.
- Nyomozó:** Szóval ön sem tartja kizártnak, hogy a műhelyben az inas látta ezt az égő macskát ide-odafutkosni?
- Orosz:** Egyáltalában nem.
- Nyomozó:** És mondja, ön szerint megállhat az a kissé valószínűtlen feltevés, hogy ez az égő állat kintről kerülhetett a műhelybe?
- Orosz:** Egész biztosan.
- Nyomozó:** No, no, ezt korai volna ilyen határozottsággal állítani, mert hisz egyebet ne mondjak, a műhely mindkét ajtaja le volt zárva, az egyiknek kulcsa önnél, a másik Puskásnál volt, a padlásról pedig nem volt megközelíthető a műhely.
- Orosz:** Nem, de ez az ablak itt alól ki volt törve.
- Nyomozó:** Érdekes. És gondolja, hogy az égő macska ott ugorhatott be?
- Orosz:** Csakis ott.
- Nyomozó:** Különös. Ezt olyan határozottsággal mondta, mintha legalább is saját szemével látta volna.
- Szabóné (hirtelen megszólal):** Mert látta is. (Az általános érdeklődés központja ettől a perctől kezdve Szabóné lesz.)
- Nyomozó:** Hogyan, ön is látta, vagy csak Orosz úr mondta önnek?
- Szabóné:** Ő mondta, hogy látta beugrani.
- Nyomozó:** Ez mindenesetre új alapot nyújt a nyomozásra. (Oroszhoz.) És hány órákor történhetett ez?
- Orosz:** Kevéssel a tűz kitörése előtt.
- Nyomozó:** Szóval fél kettő tájban? (Szabónéhez.) Ön is így emlékezik?
- Szabóné:** Igen, pontosan.
- Nyomozó:** És mikor tett említést erről önnek Orosz úr?
- Szabóné:** Közvetlen azután, hogy látta.
- Nyomozó:** Tehát önök éjfél után egyfél kettőkor még fenn voltak?
- Szabóné:** Igen.
- Nyomozó:** Úgy tudom, hogy eljegyzés volt önnél, a házbeliek vagy a vendégek közül tán más is fenn volt még akkor?
- Tabády:** Nem, mi kevéssel éjfélután hazamentünk.
- Szabóné:** És a 'ányom is aludni tért. Csak mi voltunk fenn.
- Nyomozó:** És ha szabad kérdenem, együtt voltak önök és hol?
- Szabóné:** Együtt, az én szobámban.
- Orosz:** Nem, nem ott...
- Nyomozó:** Már most kinek van igazsága?
- Szabóné:** Mind a kettőnek. (Egy energikus oldalpillantást vet Oroszra.) Mert eleinte tényleg künn ültünk az udvaron a padon és csak később mentünk be a szobámba.
- Nyomozó:** Érdekes. Én úgy tudom,

hogy Orosz úr itt lenn szokott aludni.

Szabóné: Minden bizonnyal és tegnap is ide készült, de én néhány szóra magamhoz kértem még.

Nyomozó: De hisz addig is beszélgettek, nemde?

Szabóné: Igen, a padon is, de mivel az a lányom ablaka alatt áll és mert olyan dologban akartam hallani Orosz úr véleményét, amit nem szerettem volna, ha a lányom tudomására jut, ezért ajánlottam, hogy a beszélgetést az én szobámban folytassuk.

Nyomozó (Oroszhoz): Így volt?

Orosz: Ha ő mondja...

Szabóné: Engem tessék kérdezni, mert neki furcsa erről beszélni.

Nyomozó: Persze... persze... Már most azt szeretném tudni, hogy miként került a macska a do'ogba. Először is volt-e tűz valahol a háznál?

Szabóné: Csak az én szobámban. Ugyanis minden este lefekvés előtt meleg sőt rakok a fájós káromra.

Nyomozó: Úgy? És a macska?

Szabóné: Az ott dorombolt a kályha előtt.

Tabády: Mialatt önök beszélgettek...

Szabóné: Mialatt mi a lányom sorsáról beszélgettünk.

Tabády: Úgy hát erről fo'yt a diskurzus?

Szabóné: Erről? Mást várt talán, vöm uram?

Tabády (zavartan): Nem... sőt... e'lenkezőleg... meg vagyok győződve...

Nyomozó: És ha kérdenem szabad, hogyan jutott ki a macska?

Szabóné: A macska? Úgy, hogy nagyon meleg volt a szobában és kértem őt, hogy nyissa ki egy kicsit az ajtót. Ekkor szaladt ki a macska az udvarra.

Nyomozó: És ön azt hiszi, hogy ott a kályha előtt egy kipattanó szikrától foghatott tüzet? Vagy látta is tán?

Szabóné: Nem láttam egész határozottan, de mindenesetre észre vehet-

tém valami gyanusat, mert mingyárt mondtam: Gábor nézz utána.

Orosz: Azt mondta, hogy Gábor nézzen utána.

Tabády: Érdekes, milyen finom nűán-szok vannak!

Nyomozó: És ön nemde utána nézett és úgy látta, hogy az égő macska.

Szabóné: Úgy látta, hogy a macska beugrott a műhely ab'akán. Azt, hogy égett volna, azt egyáltalában nem láthatta, mert mikor visszajött, azt mondta, nem lehet komoly dolog, mert ha tényleg tüzet fogott volna a macska, akkor a sötét udvaron látta volna.

Nyomozó: Szóval önök nyugodtan beszélgettek tovább mindaddig...

Szabóné: Mindaddig, míg csak félre nem verték a harangot.

Nyomozó: Tehát fél kettőig?

Tabády: Csodálatos, hogy ilyen sokáig beszélgetett Orosz úrral Anna sorsáról.

Szabóné: Mi van ezen csodálatos?

Tabády: Az, hogy az ember — pláne, ha nő — nem ül össze az egyik alkalmazottjával éjjel két órakeresztelgetni, ha mingyárt a leánya sorsáról is. Arról meg pláne nem, különösen, ha hozzá vesszük, hogy a tegnapi eljegyzéssel Anna sorsa nagyjából már el is dő't. De meg különben is egész este módjában volt az atyámmal erről a tárgyról épp eleget diskurálni.

Szabóné: Volt... az igaz... (Zavarral küzd.) De azért én mégis övele... Gáborral beszéltem meg sok mindent... mert (Elpirul.) őt még az ön atyjánál is közelebb érdekli a leányom sorsa...

Tabády: Úgy? ez nem valami valószínű...

Szabóné: De... az... mert ő mindenkinél közelebb áll a leányomhoz... (Zavarában, hirtelen elvakult határozottsággal mondja.) mert ő Anna... a leányom... apja... (Alig áll a lábán, de azért felemelt fővel állja a többiek tekintetét.)

Anna (Szabónéhoz fut, ráborul mel-lére): Anyám... édesanyám...

- Nyomozó:* Ezt állítja ő is. Azt mondja, csak akkor fordult futva haza, amikor az első lángok felcsaptak.
- Orosz:* Már pedig, ha ezt mondja, akkor mérget vehet rá az úr, az úgy is van. Különben tessék megkérdezni a rendőrtől, ő is látta amikor jött vissza.
- Péter:* Igenis, egy órája égett már akkor.
- Orosz:* Tessék tudomásul venni, hogy ez a fiú több mint nyolc éve van a kezem alatt, de egy hazug szó soha el nem hagyta a száját.
- Nyomozó:* Megint fölöslegesen veszi védelmébe.
- Szabóné:* Nem fölöslegesen, mert Puskás tényleg a legtisztességesebb emberek közül való. Sohasem hallottam én sem hazudni, mértékletes, derék ember, sohasem ivott...
- Nyomozó:* Igazán megható, milyen egyöntetűséggel veszik védelembe. De hát akkor, ha kérdenem szabad, ki csinálta a tüzet?
- Orosz:* Ennek a megmondásában akadályozott meg eddig.
- Nyomozó:* Hogyan? Hát ön tudja?
- Orosz:* Hogy mondhatnám meg, ha nem tudnám?
- Nyomozó:* Jó hát akkor kezdjük. Figyelmeztetem azonban, hogy a tűzzel kapcsolatban minden ténykedéséről tudok.
- Orosz:* Akkor nagyon könnyű lesz elmondanom.
- Nyomozó:* A tűzoltó vallomása szerint ön és ő voltak itt az égő műhelynél legelőször. Ön is megerősíti arról az égő macskáról szóló históriát?
- Orosz:* Igen.
- Nyomozó:* Szóval ön sem tartja kizártnak, hogy a műhelyben az inas látta ezt az égő macskát ide-oda-futkosni?
- Orosz:* Egyáltalában nem.
- Nyomozó:* És mondja, ön szerint megállhat az a kissé valószínűtlen feltevés, hogy ez az égő állat kintről kerülhetett a műhelybe?
- Orosz:* Egész biztosan.
- Nyomozó:* No, no, ezt korai volna ilyen határozottsággal állítani, mert hisz egyebet ne mondjak, a műhely mindkét ajtaja le volt zárva, az egyiknek kulcsa önnél, a másik Puskásnál volt, a padlásról pedig nem volt megközelíthető a műhely.
- Orosz:* Nem, de ez az ablak itt alól ki volt törve.
- Nyomozó:* Érdekes. És gondolja, hogy az égő macska ott ugorhatott be?
- Orosz:* Csakis ott.
- Nyomozó:* Különös. Ezt olyan határozottsággal mondta, mintha legalább is saját szemével látta volna.
- Szabóné (hirtelen megszólal):* Mert látta is. (Az általános érdeklődés központja ettől a perctől kezdve Szabóné lesz.)
- Nyomozó:* Hogyan, ön is látta, vagy csak Orosz úr mondta önnek?
- Szabóné:* Ő mondta, hogy látta beugrani.
- Nyomozó:* Ez mindenesetre új alapot nyújt a nyomozásra. (Oroszhoz.) És hány órákor történhetett ez?
- Orosz:* Kevéssel a tűz kitörése e'ött.
- Nyomozó:* Szóval fél kettő tájban? (Szabónéhez.) Ön is így emlékezik?
- Szabóné:* Igen, pontosan.
- Nyomozó:* És mikor tett említést erről önnek Orosz úr?
- Szabóné:* Közvetlen azután, hogy látta.
- Nyomozó:* Tehát önök éjfél után egyfél kettőkor még fönn voltak?
- Szabóné:* Igen.
- Nyomozó:* Úgy tudom, hogy eljegyzés volt önnél, a házbeliek vagy a vendégek közül tán más is fenn volt még akkor?
- Tabády:* Nem, mi kevéssel éjfélután hazamentünk.
- Szabóné:* És a lányom is aludni tért. Csak mi voltunk fenn.
- Nyomozó:* És ha szabad kérdenem, együtt voltak önök és hol?
- Szabóné:* Együtt, az én szobámban.
- Orosz:* Nem, nem ott...
- Nyomozó:* Már most kinek van igaza?
- Szabóné:* Mind a kettőnek. (Egy energikus oldalpillantást vet Oroszra.) Mert eleinte tényleg künn ültünk az udvaron a padon és csak később mentünk be a szobámba.
- Nyomozó:* Érdekes. En úgy tudom,

hogy Orosz úr itt lenni szokott aludni.

Szabóné: Minden bizonyos és tegnap is ide készült, de én néhány szóra magamhoz kértem még.

Nyomozó: De hisz addig is beszélgettek, nemde?

Szabóné: Igen, a padon is, de mivel az a lányom ablaka alatt áll és mert olyan dologban akartam hallani Orosz úr véleményét, amit nem szerettem volna, ha a lányom tudomására jut, ezért ajánlottam, hogy a beszélgetést az én szobámban folytassuk.

Nyomozó (Oroszhoz): Így volt?

Orosz: Ha ő mondja...

Szabóné: Engem tessék kérdezni, mert neki furcsa erről beszélni.

Nyomozó: Persze... persze... Már most azt szeretném tudni, hogy miként került a macska a do'ogba. Először is volt-e tűz valahol a háznál?

Szabóné: Csak az én szobámban. Ugyanis minden este lefekvés előtt meleg sőt rakok a fájós karomra.

Nyomozó: Úgy? És a macska?

Szabóné: Az ott dorombolt a kályha előtt.

Tabády: Mialatt önök beszélgettek...

Szabóné: Mialatt mi a lányom sorsáról beszélgettünk.

Tabády: Úgy hát erről fo'yt a diskurzus?

Szabóné: Erről? Mást várt talán, vőm uram?

Tabády (zavartan): Nem... sőt... e'lenkezőleg... meg vagyok győződve...

Nyomozó: És ha kérdenem szabad, hogyan jutott ki a macska?

Szabóné: A macska? Úgy, hogy nagyon meleg volt a szobában és kértem őt, hogy nyissa ki egy kicsit az ajtót. Ekkor szaladt ki a macska az udvarra.

Nyomozó: És ön azt hiszi, hogy ott a kályha előtt egy kipattanó szikrától foghatott tüzet? Vagy látta is tán?

Szabóné: Nem láttam egész határozottan, de mindenesetre észre vehet-

tém valami gyanusat, mert mingyárt mondtam: Gábor nézz utána.

Orosz: Azt mondta, hogy Gábor nézz utána.

Tabády: Érdekes, milyen finom nüánszok vannak!

Nyomozó: És ön nemde utána nézett és úgy látta, hogy az égő macska.

Szabóné: Úgy látta, hogy a macska beugrott a műhely ab'akán. Azt, hogy égett volna, azt egyáltalában nem láthatta, mert mikor visszajött, azt mondta, nem lehet komoly dolog, mert ha tényleg tüzet fogott volna a macska, akkor a sötét udvaron látta volna.

Nyomozó: Szóval önök nyugodtan beszélgettek tovább mindaddig...

Szabóné: Mindaddig, míg csak félre nem verték a harangot.

Nyomozó: Tehát fél kettőig?

Tabády: Csodálatos, hogy ilyen sokáig beszélgetett Orosz úrral Anna sorsáról.

Szabóné: Mi van ezen csodálatos?

Tabády: Az, hogy az ember — pláne, ha nő — nem ül össze az egyik alkalmazottjával éjjel két órakor beszélgetni, ha mingyárt a leánya sorsáról is. Arról meg pláne nem, különösen, ha hozzá vesszük, hogy a tegnapi eljegyzéssel Anna sorsa nagyjából már el is dő't. De meg különben is egész este módjában volt az atyámmal erről a tárgyról épp eleget diskurálni.

Szabóné: Volt... az igaz... (Zavarral küzd.) De azért én mégis övele... Gáborral beszéltem meg sok mindent... mert (Elpirul.) őt még az ön atyjánál is közelebb érdekli a leányom sorsa...

Tabády: Úgy? ez nem valami valószínű...

Szabóné: De... az... mert ő mindenkinél közelebb áll a leányomhoz... (Zavarában, hirtelen elvált határozottsággal mondja.) mert ő Anna... a leányom... apja... (Alig áll a lábán, de azért felemelt fővel állja a többiek tekintetét.)

Anna (Szabónéhez fut, ráborul mellette): Anyám... édesanyám...

Tabády: Bocsánat... de ezt nem tudtam... Így már más...

Orosz (sugárzó arccal némán áll).

Nyomozó (Tabádyhoz): Azt hiszem, nekem itt már nem igen van dolgom. Jössz te is?

Tabády: Hogyne... (*Hirtelen szemtelenséggel.*) Hisz ezután a tanúságos nyomozás után igazán nincs mit keresnem ebben a házban... (*Néma fejbillentéssel köszönti Annánakat és elmegy.*)

Nyomozó: Én mindenesetre, bocsánatot kérek, ha tapintatlan voltam...

Szabóné: Nem volt tapintatlan. És én megköszönöm, hogy kimondatta velem azt, amit már régen ki kellett volna mondanom...

Nyomozó: Magamat ajánlom... (*Elmegy a középén.*)

Péter (némán követi).

Orosz (mély megindultságban áll, sze-

retne valami szépet mondani, de csak ennyi jön ki a száján): Teréz... Teréz... köszönöm...

Szabóné (szemérmesen, boldogan mondja): Gábor, ez volt az az egy szó?

Orosz: Ez... ez... Isten áldjon meg érte...

Anna: Anyám, édesanyám... Gábor bátya... Gábor apám... (*Megsókolja Orosz sebes kezét.*)

Orosz (magához húzza): Leányom ne a kezemet... (*Megsókolja.*) Most pedig Jani, — Miska egy kettő lásunk neki, takarítsuk el innen az üszköket, holnap pedig belefogunk az újba...

Jani és Miska (boldogan kapnak vállukra egy üszkös gerendát és kifelé viszik).

(LASSAN, FÜGGŐNY.)

Jömerlek! Segítsek?...

A grafológus üzenetei

Választ csak olyan levelekre adunk, amelyhez mellékelve van a „grafológia-szelvény“. Minden íráshoz egy szelvény. Aki írásban akar választ kapni (soron kívül), az mellékeljen megcímzett, jelbélyegzett borítékot és írásonként 2—2 pengőt. A levelekre a beérkezés sorrendjében választolunk. A borítékon jelezni kell a „grafológus“ szót.

Sz. Lilly. Cselekedetei ösztönösek, de eltalálja, hogy mit kellene tennie. Rendkívül érzékeny, szinte törékeny lelkű egyéniség.

Tizian asszony. További fejlődése, belső életének alakulása attól függ, hogy milyen hatások alá kerül. Szeret feltűnni, mindenképpen első akar lenni.

Orgonavirág, Budapest. Sokat küzdött életében s ma már ott tart, hogy feladta a küzdelmet. Nincs igaza, mert ez a „mindenkindegy“ álláspont jóra nem vezethet. Keresse az örömeiket és ne tekintse az életet csupán tehernek.

Ida. A hétköznapi élet gondjai erősen lekötik gondolatait, de azért nem vesztette el fogékonyságát. Áldozatkész, igen értékes egyéniség.

Ember küzdj és bízza bizzá! Erőszakos önmagával szemben. A fejébe vette, hogy ilyen és ilyen akarok lenni. Sokkal boldogabb volna, ha nem erőltetne magára olyan szerepeket, amelyekkel megelégedést sohasem érhet el.

Broadway Melody I. Megelégedésre hajlamos, komoly, mélyérzésű egyéniség. Nem akar lehetetlenségeket. Pontos és rendszeres. Jól megállja a helyét az életben.

Europa and Amerika, 24—28. A jó és a rossz állandóan harcol benne. Kedvezőtlen befolyások alá került, amelyek elnémitani igyekeznek a lelkiismerete szavát.

Szegénylégény. Különös ötletei vannak. Jóságos, de különködéséi néha tapintatlanságokra kényszerítik. Szerény fellépése mögött sok gőg és hozzáférhetetlenség húzódik meg.

Evelyn. Szenvedélyes természet. Ezért fél is önmagától, ridegséget erőszakol magára. Modora mesterkelt; választékos s gyakran félrevezeti az embereket.

Janesika. Elénkész, ügyes. Elég szerény, de vannak dolgok, amikről nem hajlandó a világot sem lemondani. Józan, de cseppet sem cinikus.

Példányonként vásárló. Nehezeére esik, ha

fejtő
dély
és n
nyév

K
sok
ságo
esett
kény
meg

Fe
és f
soka
Lelk

Br
legér
len,
gokr

B.
egye
akko
fűkö
szere

Eg
rozot
telen

réko
ságo
társ

Le
senk
Zsug
becs

eszes
zogn
Erzé
Fegy

Gy
gába
csod
sitja

Kl
lama
Soka
Arra
válj

Ma
csiná
vezet
alól.

Ma
s iri
Szer
szere
talál

zött
Eg
hető,
enge

sága
Ar
de é

leg
Kell

Ca
oldal
kinev
hogy
To

fegyelmeznie kell magát. Igen változó kedélyű. Türelmetlen, ritkán érez rokonszenvet és nem sokat törődik az emberek véleményével.

Komoly kis molett. Jókedélyű, nagyon sok örömet vár az élettől. Roppant mulatságos, vonzó egyéniség, eredeti és talpraesett gondolatai vannak. Tapintata a legkényesebb és legérzékenyebb embereket is meg tudja nyerni.

Feri, február 20. Komoly, kissé nehézkes és félszagsre hajlamos egyéniség. Még sokat kell fejlődnie. Nagyon zárkózott. Lelkiismeretes és megbízható.

Brit Hondurasz I. Szeret különködni, legérzékenyebb a hiúságára. Következetlen, nincsen határozott véleménye a dolgokról. Szenvedélyes.

B-né Margit, 27. Túlságosan lány, ha egyedül kellene megküzdenie az élettal, akkor látná csak, hogy mennyi nehézségbe ütköznek ott is, ahol nem is várta. Kissé szeret különködni.

Egy szeszélyes kislány. Erélyes és határozott. Tervei keresztülvételében könyörtelen. Rendszerető, pontos, ügyes és takarékos. Alaptermészete bizalmatlan. Igazságos. Szereti a természetet, jobban, mint a társaságot.

Lermos Advil. Rendkívül határozott s senkiben sem bízik, csak sajátmagában. Zsugoriságra hajlik, szeret gyűjteni, megbecsüli és óvja azt, amije van. Nagyon eszes, de gondolatai csak kis körben mozognak: s a középpont mindig ő maga. Erzésekkel és eszmékkel szemben cinikus. Fegyelmzett.

Gyöngyvirág. Sokszor kételkedik önmagában. Megelégedésre hajlamos, nem vár csodákra. Komoly és kellemes modora biztosítja az emberek rokonszenvét.

Kis barátom. Fejlődésképes. Nincsen hajlama a kicsinyességre s szereti a békeséget. Sokat kell tanulnia és csiszolnia önmagán. Arra vigyázzon, hogy engedékenyebbé ne váljék önmagával szemben.

Mabel Varjne II. Szeret mindenből titkot csinálni s mulat, ha valakit sikerül félrevezetnie. Lehetőleg kibújik a felelősség alól. Ritkán megelégedett. Zárkózott.

Margareta — Búzavirág. Sokat tapasztalt s irigylésreméltó biztonsággal tud félkezni. Szereti a függetlenségét. Legjobban egyedül szeret lenni s a természetben mindent megtalál. Azelőtt egészen más életformák között élt.

Egy keeskeméti kislány. Könnyen kezelhető, de nagyon megvalogatja, hogy kit enged beleavatkozni életébe. Bizalmatlansága megnehezíti életét.

Ariel b. Alkalmazkodási képessége nagy, de érdekeit mindenkor a legmesszebbmenőleg képviseli. Szorgalmas, ügyes és élénk. Kellemes és megértő pajtás tud lenni.

Carmen R. Mindent hajlandó a könnyebb oldaláról látni. Kicsit türelmetlen, szereti kinevetni az embereket s csak ritkán érzi, hogy szíve is van. Temperamentumos.

Tosea M. Fél a könnyelműségtől. Élénk-

sége és őszintesége már sok kellemetlenséget okozott. Minél nehezebb feladat elé állítja az élet, annál inkább elemében érzi magát.

Vidéki 39-es férfi. Kiforrott, határozott egyéniség. Szokásaitól nem tud szabadulni. Sok vágya volt, amelyeknek beteljesüléséről lemondott.

B. Margo. Könnyed, jókedélyű s törhetetlen optimizmussal hisz a szerencséjében. Izléses, meglehetősen hiú. Szereti a társaságot és a könnyű örömeket.

Anel. Úgyesen felel meg a hétköznapi követelményeinek. Fizikailag kissé túlérzékeny. Könnyen kifrad. Tudatosabbnak és határozottabbnak kellene lennie.

Sybill. Energikus, életrevaló. Határozott céljai vannak s ezek elérésére senkitől sem vár segítséget. Megbízható és igazságszerető egyéniség.

F. Katalin. Még kiforratlan. Szeret dolgozni, de kevés az önállósága. Szereti az egyszerűséget, nincsenek nagy vágyai, de könnyen átveszi mások véleményét.

Lotti 78. A fizikai erő a legnagyobb érték a szemében. Szenvedélyes és gyakran erőszakos. Élénk fantáziája van, sokat akar elérni. Erélyes, fegyelmzett.

Gabriella. Szenvedélyes, de még túlságosan fél a saját érzéseitől. Pontos, kötelességtudó, szereti a rendet. Hiúságára kényes.

J. Budapest. Intelligens, könnyen és szívesen tanul. Hamar feltalálja magát, korán megtanulta, hogy az élelmesé a világ. Barát-ságos, de zárkózott.

Három év. Egyenletes kedélyű, határozott. Nagyon önértetes. Nem érzélgős, de sok tapintatot és lelki finomságot követel. Szorgalmas, férfias, alapos.

Nefejejs 13. Túlságosan lány és érzékeny s így még sok bánat és szomorúság éri. Meleg szívű, egészen az érzéseinek él. A hétköznapi feladatai eleinte terhesek lesznek neki.

Ismerd meg magad. Nem törődik az emberek véleményével. Semmiből sem csinál magának gondokat s mindenben legelőször a komikusát látja meg.

Melankólia. Nagystílú élet után vágyódik. Csak akkor feledkezik meg elégedetlenségéről, ha látja, hogy mások az égig dicsérik. Tehetséges, erős egyéniség.

Sursum Corda. Könnyen befolyásolható és ez sok veszélyt rejtget magában. Gyakran torzítva látja a dolgokat. Kedélye változó, ítélete bizonytalan.

Gita-Baba. Alkalmazkodó, szelíd természet. Túlzottan érzékeny és nem érti a tréfát. Szüksége van a vezetésre.

Jolán. Bizalmatlan alaptermészetű. Elszakott attól, hogy közvetlen legyen. Önmagát rendkívüli és kivételes valakinek tartja. Szigorú kritikus.

Bánatos asszony 34. Szenvedélyes természet. Kissé túlzásokra is hajlik. Finomlelkű, a tudásvágy lelki nyugtalanságának oka. Nyugalom és egy-két komoly jóbarát visszaterele a helyes útra. A vallásosságnak is nagy hiányát érzi.

S. Sz. V.

Szerkesztői üzenetek

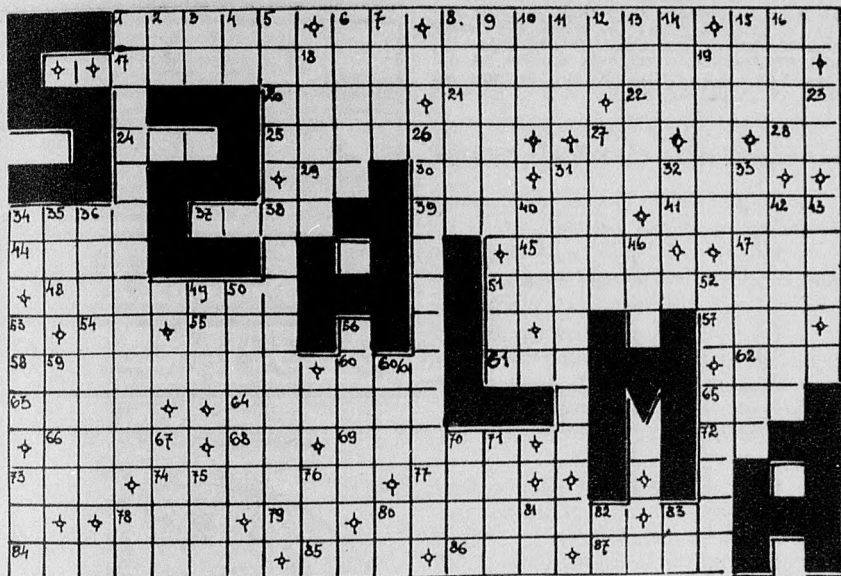
Olvasóink napról-napra tömegesen fordulnak hozzánk kérdésekkel. Levélben csak abban az esetben adunk választ, ha a levélíró egy megcímzett és felbélyegzett válaszborítékot küld. A nekünk szülő levelet így tessék megcímezni: „Délbáb” kiadóhivatalának, Budapest, VII, Dohány ucca 12. Felvilágosítást kérek.

Kéziratokat nem őrizünk meg

Arany-asszony. Őszintesége és bizalma jól esett nekünk. Esete azonban nem egyedülálló, de az, amit Ön velünk közölt, valóban hajmeresztő dolog. Férje ideges és a sok munkától fáradt. Idegességét és a rossz kedvét feleségén tölti ki. Ez rendes férj-szokás, de hogy a hűséges és jó gazdasszony feleséget ezernyi tüszúrással bosszantsa a legesekélyebb háztartási hibákért, ez nem férfihoz méltó cselekedet. A férj nem köteles mindent elnézni és mindennel megelégedni, ami a háztartásban előfordul, de ez nem jelenti azt, hogy férji jogaival visszaéljen. De vigasztalódjon nagyságos asszony és főleg ne vegye túlságosan a szívére azt, amit férje haragjában mond. Ilyenkor hagyja aludni és ha kialudta magát, bizonyára már mélyen sajnálja a kegyetlen szavakat. — **Pici lány.** Janet Gaynor nem felesége a kértézett filmszínésznek. Jelenleg szabadságát élvez. Levelét továbbítottuk a megadott címre. — **Nyári délután.** Mondja, miért foglalkozik a meleg nyári délutánokon versírással, amikor ilyenkor még a hivatásos író is csak nehezen tud jó verset írni. Munkásságát halassa észre, amikor a friss levegő megacélozza az idegeket... — **Tilly.** A kértézett görk nem táncos, hanem filmezik. A szerepei igen kicsinyek, de annál nagyobb protektorai vannak. A művész nő nagyon szép, de komoly filmsikert sohasem fog aratni. — **Divat.** Az angol ruhák valószínűleg sohasem „mennek ki” a divatból. Most, amikor már a nyári szezon majdnem a végét járja, célszerűbb lenne egy kis, nem túl hosszú angol ruha, amelyet bátran viselhet a nyári színházak és szórakozóhelyeken is. — **Andor.** Iratkozzék be valamelyik színésziiskolába. Ott majd eldől, hogy mihez van tehetsége. Az énekleckéket ne hanyagolja el, mert Ön még fiatal és a hangja is fejlődhet annyira, hogy talán énekes színész lehet. A kértézett művész nő — egye-

lőre még nem ment férjhez. — **T. L.** elvált asszony. Igaz. Még mindig ugyanott. — **Feryke.** Bizony, a követség nagy hátrány egy táncosnőnél. Ezért azt ajánljuk, hogy menjen orvoshoz, aki majd egy ártalmatlan diétát és talán testgyakorlást fog előírni. Ehhez a hivatáshoz legalább tíz kilóval könnyebbnek kellene lennie. A kértézett kislány az Operaház balettkarának tagja. — **Vidéki úriember.** A filmben a női főszerepet Charlotte Susa alakította. Ez volt első beszélőfilmszerepe. Címe: Berlin, Charlottenburg Bismarckstrasse 3. — **Orosz.** A filmszínész német származású, de a kértézett filmben egy orosz tábornok szerepét alakította. Jelenleg Berlinben van. Olga Csehova orosz származású. Címe: Berlin N. W., Klopstockstrasse 20. — **Rajongás.** A művész nő jelenleg Berlinben tartózkodik. Nincs szándékában ottmaradni, csak nyári szabadságának egy részét tölti a német fővárosban, ahol nagy vendégszeretettel fogadták. Összel ismét láthatja a színpadon. Állandóan szerződötett tagja. — **Kabaré.** Ötle-tével alighanem elkésett. Már három hónappal ezelőtt kellett volna a helyiséget kibérelnie és átalakítani a nyári kabaré számára. Ha most kezd neki, úgy december táján megnyithatja a „nyári helyiséget”. — **Bibor.** Erre a jelígre már egy ízben megadtuk a kértézett felvilágosítást. Figyelje rovatunkat, mindenki kap választ. Buster Keaton akrobata volt és már gyermekkorában fellépett cirkuszokban és varietékben. Szüleivel együtt alakította a híres „3 Keaton”-számot. Nős, felesége Nathalie Talmadge. Két fia is van. Hír szerint nagyon gazdag. — **Liu.** Lengyel származású énekes. Schalk fedezte fel. Címe ismeretlen. Állandóan utazik. Felvilágosítást minden olvasónknak szívesen adunk. — **Hangosfilm 13. 1.** Mady Christians. **2.** Hakan Westergreen. **3.** Satina Berg. **4.** Sorra kerülnek. — **Operaház.** Az őszi szezon megkezdése előtt jelentkezzenek egy betanult dallal próbaéneklésre, ha tehetség, nem fogják elküldeni. — **Novella.** Gratulálunk! Novellája igen kedves és jó reménnyel biztat a jövőre is. Foglalkozzék többet az írással, mert még hiányzik a kellő gyakorlat. Lakásán nem ad autogramot és senkit nem fogad. A művész igen komoly ember és nem szereti, ha otthonában zavarják. Levelét címezze a színházhoz.

Kis fejtörő – nagyoknak

Vízszintes sorok: 1. Papi viselet 6. Híres regényvár 8. Mesterséget tanul 15. Fohász 17. A szalmaöveg férj megijed ettől az időjósaslástól, mert kénytelen a feleségére gondolni 20. Óreg, elavult 21. Lefizet színönlmája 22. Gyümölcs konzerválására szolgáló helyiség 24. A „Déliab” is az 25. Neveléses az ilyen ember 27. Jász rajta 28. Megvéd 29. Időhatározó 30. Egylet rövidítése 31. Készülő ruhával teszi öngyűsága 34. Éneklők 37. Népdal szerint a ruca költ alatta 39. Így is lehet nézni 41. Rossz hangulatra mondjuk 44. A férj homlokán keletkezik, ha az asszony nyaralását fizetni kell 45. Irattárban sok van 47. Hal 58. Ezen megy át öngyűsága a Balaton egyik partjáról a másikra 51. A szomjas szalmaöveg férj nagyon várja a friss sör... 54. Ékezetelt időegység 55. Arnyas fasor 57. Nem víz 58. Nyáron elég rény van benne 60. „A”-val a végén háziállat 61. Soha németül 62. Módosított zenei hang 63. Pulba verik 64. Ha színházba megy öngyűsága, akkor veszi magára, de a színpadon is éneklők 65. Tésztaára hintik 66. Családfő 68. Latin kötőszó 69. Lófelszereléshez tartozik 72. Német személyes névmás 73. Nem ezt 74. Ilyen tekintettel méri végig öngyűsága a toladókó udvarlót 77. Szám németül 78. Akinek adnak 79. Francia birtokos névmás 80. Szegény férjem van erre vetközve dolgozik az írodában 83. Tiltakozó szócika 84. Mosonó a kimosott ruhával teszi 85. Nlusesen jó kedve 86. Állam jövedelme 87. Zászlo igéje.

Függőleges sorok: 1. Szegényke idehaza búslul (?) feleség nélkül 2. Személyes névmás és rövidítés 3. = 28. vízszintes 4. Francia névelő 5. Kis részecske 6. Itt gürcöl szegény férj egész nyáron 7. Télen ide járnak a falusi lányok (ékezethiba) 8. Gépet vezet 9. Sokan így szer-

retik a kávé 10. Mértani kifejezés 11. Kocsmá része 12. Sváb tagadás 13. Ilyen munkás is van 14. Állam rövidítése 15. Kalapmárka 16. Kikötőhely 18. Élcs 19. Azután rövidebben 23. = 28. vízszintes 26. Ilyenkor bizony öngyűságának a szobában kell eltölteni a napot (két szó) 27. Keresztény ünnep 31. Ha ilyen levegő, akkor rendszeren eső lesz 32. Bánat 33. Patak hallatja, de felesleges beszédre is mondjuk 34. Kirakásban olvasod 35. Kötő így is nevezi a reggelt 36. Bizony nem kellemes a férjnek, ha az asszony... betoppan (két szó) 38. Hordótszítással alkalmazzák 40. Módosított zenei hang 42. Inkább télen teszi öngyűsága 43. Azonos mássalhangzók 46. Disznóöléskor tartják 49. Vizes helyen nő 50. Kellemes ilyenkor a természet... pihenni 51. Fém 52. Csodálkozás 53. Németországi folyó 56. Ilyen pillantást vet öngyűsága arra, akit meg akar hódítani 59. Nem azaz 60/a. Rokon 65. Van most elég részéd benne 67. Férjem ugam ide is kiruccan szalmaövegysége alatt 70. Szövetséget jelent 71. Fordítva itt is fűródnek a pestiek 73. Hangnem 75. Szerv 76. Löcsemege 78. Kicsinyítő rag 80. Kötőszó 81. Tulajdonság 82. Rangjelzés 83. Az ismeretlen.

A 29. számban közölt keresztrejtvények helyes megjelölése. Vízszintes sorok: 1. Vadevezősök 11. B.kor. 15. Izomerő 16. A nő 17. Adás 18. Zab 19. Zell 20. TI 21. Lapát 23. Iz 24. Kedv 25. Kötél 27. Bot 28. Evvelápat. 30. Óra 32. Őrleti 34. Óg 36. Lila 37. Rt 39. Átadó 42. Óva 43. Égető napsütés 47. Átevez 49. Aba 50. Zoro 51. Hona 52. Ri 54. Izr 55. Kint 56. Mervevítés 63. Lakodalom 65. Ch 66. De 67. Telcl 68. Pán 70. Res 72. Krems 75. Pad 77. Átereszt 79. Ego

x

80. Ke 81. Rés 82. Irt 84. És 85. Éden 86. Lent 87. Kitér 88. Erő.

Függőleges sorok: 1. Vízipólo 2. Azaz 3. Dob 4. Cm 5. Vezető 6. Ered 7. Zöldel 8. Sa 9. Öntözi 10. Költő 11. Ballagás 12. Oda 13. Káprázatos 14. Ósa (ásó) 22. Tó 24. Ko(r) 25. Kettő 26. Élő 27. Balatonkenese 29. Vert 31. Rivális 33. Rege 35. Jósolom 38. Habzik 40. Tűz 41. Dér 43. Éva 44. Ezres 45. Naiva 46. Partot mos 48. Ente 51. Ikerpár 53. Ir 56. Méhes 57. Elek 58. Édes 59. Sal 60. Póla 62. Teremt 64. Lepedő 69. Átél 71. Szik 73. Re 74. Egér 76. Duna 78. Tri(80. Kér 83. Tt.

Amiről mindenki beszél

1. Melyik évben hozták be Németországban a márka pénzegységet?
2. Melyik évben nyílt meg Budapesten az új Szépművészeti Múzeum?
3. Ki volt Brazília utolsó királya?
4. Melyik évben nevezték ki Szapári Gyula grófort pénzügyminiszterré?
5. Ki a „Varázsfuvola” zeneszerzője? Melyik évben, hol halt meg?
6. Kikkel, melyik évben kötötte meg Mátyás az olmützi békét?
7. Ki a „Fekete lovas” című színmű szerzője? Melyik budapesti színház mutatta azt be és melyik évben?
8. Hol, milyen körülmények között, melyik évben akadtak rá III. Béla király és felesége holttestére?
9. Ki, melyik évben fedezte fel a Haiti-szigeteket?
10. Melyik évben, kik között jött létre a zsitvatoroki béke?
11. Ki volt XV. Lajos király hírhedt kedvese? Hol és hogyan fejezte be életét?
12. Ki volt Napoleon azon hírneves tábornoka, kit a „bátrak legbátrabbika” címmel tüntetett ki? Hogyan fejezte be életét?

A 29. számban közölt rejtvények megfejtése

Amiről mindenki beszél. 1. 1925. 2. 1851-ben. 3. Vörösmarty Mihály. 4. 1526-ban. 5. Sade Donát francia regényíró. 6. Phillipe Lebon 1804-ben meggyilkolják. 7. Zala György 1906. 8. 1805, Napoleon. 9. 1881-ben, 400 áldozat, császári kápolná. 10. Ferenc József 1848-ban. 11. 1851-ben. 12. 1920-ban.

Számvetőrejtvény. Hullámzó Balaton tetején.
Betűrejtvények. Vízijárómű. Ladikverseny. Evezőlapát.

BETŰREJTVÉNYEK

SZ gyümölcs $\frac{p^e \Delta}{v} 1$

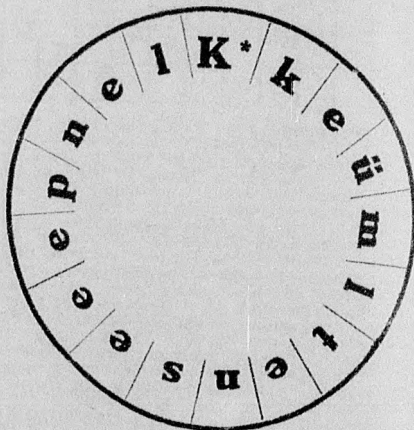
1 $\frac{z}{L} L$

J $\frac{R}{+}$ je je $\frac{V}{0}$ $\frac{-h}{a a a}$ $\frac{a a a}{a}$

V & L y I Á R S

2 $\frac{\delta=e}{e}$ **CS** $\frac{k}{a}$ $\frac{R}{a}$ $\frac{r=1}{na}$ **!!!**

KÖRBETŰREJTVÉNY

Előfizetési ár:

$\frac{1}{4}$ évre 3 pengő 50 fillér, $\frac{1}{2}$ évre 7 pengő.
Ausztriában példányonként 60 Groschen.
Budapest, VII, Dohány ucca 12

Szerkeszti: POGÁNY JÓZSEF
Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI MŰ
INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT
Kiadásért és szerkesztésért felel: PAIZS GÉZA

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadó-
vállalat Rt. mélynyomó-kőforgógépekn.
Budapest, VII, Dohány ucca 12 szám
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma
József 423-39 és József 423-50

DR. MIKES LAJOS

Angol nyelvtana,

az anyanyelvnek az angol nyelvvel való összehasonlítás alapú vétele mellett biztosan és öntudatosan tanítja meg mester nélkül az angol nyelvre. — Ára bérmentve 70 fillér

DR. MIKES LAJOS

Német nyelvtana,

csekély fáradsággal, saját erejéből, szórakoztatva tanítja meg a német beszédre. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér

ÖNÜGYVÉD

Tanácsadó a mindennapi élet ügyes-bajos dolgaiban. 80 oldal, díszes kötésben. Ára bérmentve 1 pengő 10 fillér

MADACH IMRE
örökké népszerű, halhatatlan színműve

Az ember tragédiája

melyet jelenleg filmre is feldolgoznak, újra kapható. Ára fűzve, bérmentve 60 f.

Minden ember annyit ér,
ahány nyelvet tud!

Tolnai francia nyelvtana

abszolút modern, tonetikus alapokon épült és ezzel a módszerrel alkalmat ad azoknak a francia nyelv tudásának a megszerzésére, akik nincsenek megáldva különleges nyelvtanuló tehetséggel. Ára bérmentve küldéssel 70 fillér

A bűvészet könyve

Különféle bűvészmutatványokat tartalmazó könyv 400 ábrával. Ára kötve 5 pengő, portó 50 fillér.

MADEIRA ES
RICHELIEUX

Kézimunkakönyv

Ez a kézimunkakönyv Madeira- és Richelieu-mintákat tartalmaz, még pedig hétésszáz szebbnél szebb rajzban. Ára bérmentve 2 pengő 30 fillér

BELYEG- ALBUM

elrajzolt ábráival elsősorú segítsége a kezdő gyűjtőknek. Ára 1 pengő, portó 20 fillér.

Szegedi szakácskönyv

több mint 300 recepttel, díszesen kötve, ára 3 pengő 40 fillér bérmentve

Az itt felsorolt művek kaphatók a Délibáb kiadóhivatalában, Budapest, VII. ker., Dohány uca 12 alatt és minden könyvkereskedésben. Utánvételes küldésnél minden műf 50 fillérrel drágább!

Délibáb

Lita Page

MGM
Föld

am
zen
pár
nag
lár
hoz
N
fár
ber
köv
son
sebe
gye
C
Szé
gye
meg
A
lód
dom
gye
önt
met
a
Don
dom
mos
sok
ahor
men
tu
[ga
nag
ye
log
a
f
k
r
z